SKAKbladet

MEDLEMSBLAD FOR DANSK SKAK UNION 2020-3

Livredderen

Indhold

4 **Carlsen triumferede i Danmark**
Peter Heine Nielsen

18 **Drømmefinale**
Lars Schandorff

20 **Østerlars åbnede skak-Danmark**
Jan Løfberg

24 **Afspritning i Køge**
Jan Løfberg

26 **Et godt netværk**
Jan Løfberg

32 **Aktuel taktik**
Jacob Aaagard

33 **Landsholdet i historisk samarbejde**
Jan Løfberg

34 **Glæden ved at spille klassisk igen**
Ellen Fredericia Nilssen

38 **En naturlig hang til livets glæder**
Carsten Høi

39 **Nyt fra DSU**
Poul Jacobsen

40 **Skak i krisetider**

53 **Top-5 – de bedste online steder at spille skak**
Sune Berg Hansen

58 **Den dybe rivalisering**
Ellen Fredericia Nilssen

70 **Internet-DM i lyn- og hurtigskak**
Arild Rimestad

72 **Løsninger/Aktuel taktik**
Jacob Aagaard

73 **Brættet Rundt**

74 **Matmaskinen**
Marie Frank-Nielsen

78 **Ham Frederiksværkeren**
Henrik Mortensen

83 **Næste nummer**

84 **Online-OL**

Forsidefoto: Peter Heine Nielsen

4-17

Under kurven i Gilleleje
Verdensmester Magnus Carlsen og hans danske træner Peter Heine Nielsen har midt under store skakbegivenheder spillet basketball i mange forskellige lande. I juli skete det så på dansk jord i Gilleleje. Carlsen havde valgt et sommerhus i den nordsjællandske fiskerby som sit "digitale hjem" i Chessable Masters i onlineskak. Peter Heine Nielsen fortæller åbenhjertigt og humoristisk om arbejdet som træner for verdensmesteren, der også fik tid til et dobbelt loop i Tivolis rutsjebane.
Foto: Peter Heine Nielsen.

24-25

Man binder os på mund og hånd
Poul Henningsens ikoniske tekst til "Man binder os på mund og hånd" fra 1940 – midt under den tyske besættelse af Danmark – er pludselig blevet aktuel igen. Da Køge Lang Sommer Weekend blev spillet i slutningen af juli, var det endnu frivilligt at bære mundbind. Kaj Refsgaard fra Ishøj Skakklub var en af de få, der spillede med mundbind i turneringen. Til gengæld blev håndsprit flittigt brugt i stedet for håndtryk.
Foto: Verner Christensen.

33

Ny muligheder for skaklandsholdet
Dansk Skak Union og Jøker Holding Aps har tegnet en femårig samarbejdsaftale. De kommende år modtager skaklandsholdet årligt 150.000 kroner. En del af midlerne vil landstræner Sune Berg Hansen anvende, så landsholdsspillerne får endnu bedre træningsvilkår.
På billedet ses landsholdets nye sponsor Thomas Jøker (tv.) sammen med stormester Allan Stig Rasmussen, der vandt en lille turnering i forbindelse med præsentationen af aftalen i Fredericia.
Foto: Thomas Vestergård.

Boom af onlineskak

Nedlukningen af det normale skakliv i stort set hele verden satte turbo på skaks udvikling online. Skak var allerede stort på nettet, men der kom nærmest en eksplosion af nye turneringer, streaming og undervisning og meget mere. Det var en udvikling, som allerede var i gang, men det som det normalt ville have taget 5-10 år om at komme, det fik vi nu på tre måneder! Det præger naturligvis også dette nummer af Skakbladet.

Verdensmesteren Magnus Carlsen gik forrest og skabte en stor tour med fire turneringer og en afsluttende finale. Det reddede topskakken og gav kæmpe underholdning for alle skakfans i en tid, hvor normal sport var mere eller mindre suspenderet. Et af de indledende heat og selve finalen spillede Carlsen fra Danmark. Hans tro sekundant Peter Heine Nielsen har skrevet en fremragende rapport fra Gilleleje, hvor man kan se, hvad online turneringer kan, både skakligt og sportsligt. Til sidst i en episk finale mod amerikaneren Nakamura fik Carlsen med det yderste af neglene reddet sig selv og sikret en stor triumf.

I løbet af sommeren kom det rigtige skakliv så småt i gang herhjemme med flere turneringer rundt omkring, og klubberne begynder at åbne igen. Lad os håbe det er tegn på et vendepunkt. Det varer dog nok noget tid, inden det internationale skakliv er i fulde omdrejninger. Imens vil mange af de nye online aktiviteter fortsætte, og det vil de formentlig gøre altid fremover, simpelthen fordi de virker og har et stort potentielt publikum.

Nu skal det ikke være onlineskak det hele. Som sædvanlig har vi samlet en masse forskelligt stof, så der skulle gerne være noget for enhver smag.

God fornøjelse

Jan Løfberg og Lars Schandorff

CARLSEN TRIUMFEREDE I DANMARK

Magnus Carlsen dominerede totalt sin egen stort anlagte Magnus Carlsen Chess Tour med sejr i tre af de fire indledende afdelinger. En af turneringerne, Chessable Masters, spillede han på dansk grund. Hans mangeårige coach Peter Heine Nielsen var med hele vejen i Gilleleje og giver her sit personlige bud på nordmandens triumf i en turnering, der tydeligt demonstrerede, hvad onlineskak kan, både skakligt og sportsligt. Og så var det i øvrigt første gang, at en regerende verdensmester spillede en turnering i Danmark.

Af Peter Heine Nielsen

Dåseøl i hånden til nevøens dimission, iført bermudaskjorte og shorts. Seks timer tidligere var man familiefar og kørte den ældste søn i børnehave. Senere på aftenen venter Magnus Carlsen, og morgendagens slagplaner diskuteres og finpudses.

Fra ferie til topskak på no time.

Det er mange roller at skulle håndtere, og noget af det gode ved de fysiske skakturneringer var netop rejsetiden, hvor man får ro til at gå fra hverdag til konkurrence-modus og den medfølgende egoisme, hvor man lukker alt andet ude.

Med Covid flyttende topskak online. Det betød, at spillerne skulle finde nye rutiner, og selv om det gik rimeligt, ønskede Magnus at søge imod vante turneringsrammer og derfor spille "Chessable Masters" væk fra hjemmet. Problemstillingen var hvor.

Og med mig som dansk statsborger boende i Litauen og de norske rejserestriktioner var løsningen nærmest matematisk ligetil: Danmark!

Egentligt var tanken den jyske vestkyst, men da regeringen offentliggjorde deres lempelser af restriktioner på indrejse og udlejning af danske sommerhuse, skulle det gå stærkt med at reservere, og valget faldt på Gilleleje. Det gjorde, at jeg fra festlighederne i København kunne tage lokalbanen nordpå, imens Carlsen med forældre rejste via Hirtshals, Aarhus-Odden, Hundested-Rørvig for på den måde at undgå Sverige. Få timer før midnat var vi samlet i, hvad der mindede om et typisk dansk parcelhus, smukt beliggende tæt ved vandet i et idyllisk og roligt område.

Foto: Peter Heine Nielsen.

Ikke i topgear – endnu

De to næste dage var det indledende runder, en dobbeltrundig 6-mands gruppe, hvor de 4 øverste gik videre. Umiddelbart en overkommelig opgave og gensynet efter et halvt år siden Wijk aan Zee var mere kammeratligt end professionelt. Helt i topgear virkede verdensmesteren ikke dagen efter, men var alligevel på vej til at tage føringen i sin gruppe, indtil et lovende kvalitetsoffer imod Dubov blev forvandlet til et dumt nederlag og derfor scoren 2½/5 på førstedagen. Dagen efter havde vi fridag! Konceptet med online-turneringerne har i høj grad været at garantere masser af topskak for seerne, hvorfor der er god mening i at sikre, at turneringerne varer et stykke tid. Derfor spilledes de indledende grupper på forskudte dage, og vi kunne slappe af og se Giri tage føringen i den anden gruppe bl.a. grundet følgende elegante afslutning:

Fabiano Caruana (2835)
Anish Giri (2764)
Hvid i trækket

Caruana har lidt strukturel kompensation for den ofrede bonde, og kan han gennemføre planen Kb2,Sc5, Tc1 begynder det at tage form. Problemet er at direkte Kb2 strander på det prosaiske svar ...Txa4. Så hvorfor ikke bytte om på rækkefølgen?

26. Sc5? Tc4+!

Elegant. Slås tårnet er Tb1 mat, hvorfor springeren på c5 tabes, og Caruana opgav straks.

0-1.

Før de fem afgørende partier på andendagen var der lidt nervøsitet, i hvert fald i den forstand at den teoretiske mulighed for ikke at ende i top-4 og dermed gå videre til kvartfinalen eksisterede. I den forrige turnering måtte Magnus faktisk ikke tabe til det unge stortalent Firouzja i sidste runde, da det ville have betydet elimination, og ideelt skulle det helst ikke hænge på et enkelt uheld for, at verdensmesteren ville være ude allerede i gruppespillet.

Nakamura er vel den spiller, der sportsligt har fået det største boost af, at situationen gjorde, at skakken måtte skifte til favoritdisciplinen onlineskak, og i forrige turnering vandt han endda semifinalen imod Carlsen. Amerikaneren var ellers grundlæggende faldet helt ud af verdenseliten, men i sit eget element fremstod han pludseligt igen nærmest som Carlsens ligemand. Achilleushælen har dog været åbningsfasen, for Nakamura har virket mere optaget af at udbygge sin streamingkanal end af åbningsrepertoiret:

MAGNUS CARLSEN INVITATIONAL
18. april – 5. maj

Finale
Carlsen – Nakamura 2½-1½

Semifinaler
Nakamura – Caruana 4-2

Carlsen – Ding Liren 2½-1½

Magnus Carlsen (2863)
Hikaru Nakamura (2736)
Dronninggambit / D 37

1. d4 Sf6 2. c4 e6 3. Sf3 d5 4. Sc3 Le7 5. Lf4 0-0 6. a3!?

6. e3 er det naturlige og mest spillede træk, men da hovedvarianten fortsætter 6... c5 7. dxc5 Lxc5 8. a3, er det oplagt at overveje at bytte om på trækfølgen. Nakamura har nemlig på det seneste spillet 6... Sbd7, men præcist dette er 6. a3 netop rettet imod. Sort burde sikkert spille 6... b6, hvilket er populært efter selv 6. e3 på topplan, men netop der virker 6. a3 ganske unyttigt, hvorfor det giver endnu mere mening. Men Nakamura er typisk ikke i detaljerne …

6... Sbd7 7. Sb5!?

Med 6. e3 spillet, ville sort kunne besvare dette træk med 7... Lb4+.

7... Se8 8. e3 dxc4

Efter 8... c6 9. Sc3 har hvid tabt to tempi på at gå frem og tilbage med springeren. Men sort er blevet tvunget til at bruge dem på dels... c6, der ideelt hellere ville til c5 i et træk, men især Se8 der hellere ville stå på f6.

9. Lxc4 c5 10.dxc5 a6

Nakamuras spil virker lidt træk for træk baseret uden sammenhæng. Nu får Carlsen chancen for at gå til d4-feltet, hvorfor ... a6 havde mere logik trækket før for sort.

11. Sbd4 Lxc5 12. 0-0 De7 13. Tc1 Ld6?!

Bedre var ...e5, selvom hvid har komfortabel fordel efter 14. Lg5.

14. La2!

Åbner c-linjen og sikrer, at sort ikke vinder tid med f.eks. Sb6 truende på c4. Sorts problem er, at han ikke kan fuldende sin udvikling. Slår han på f4, har hvid efter exf4 fulgt af Te1 både ofre på e6 samt det simplere f5 nedbrydende den sorte stilling.

14... Sdf6 15. Se5!

Forhindrer ... e5.

15... Sd7?

Bedre var ...Sd5, for selvom Lxd5 giver sort en isoleret bonde, står sort i det mindste derefter solidt. Hvorfor 16. Lg3 er det bedste svar.

16. Sdc6!

Slut. 16 træk er spillet, og Nakamura kan opgive. Den basale pointe er, at efter 16... bxc6 17. Sxc6 hænger dronningen på e7, og når den flytter, er den nødt til at opgive dækningen af Ld6, hvorfor 18. Lxd6 medfører merbonde til hvid samt knusende stilling.

16... Dh4 17. Lg3 Dg5 18. h4! Df6 19. Sg4! Dxb2 20. Lxd6 bxc6

Efter 20... Sxd6 var 21. Se7+ Kh8 22. Dxd6 knusende, da 22... Dxa2 23. Sxc8 vinder en officer, da uanset hvilket tårn sort slår tilbage med, så følger 24. Dxd7.

21. Tc2 Db5 22. Lxf8 Sxf8 23. h5 h6 24. Df3 Dxh5 25. Dxc6 Sc7 26. Df3

Truer Txc7 samt afdækkerskakken Sf6+ vindende dronningen på h5.

26... Sd5 27. e4 e5 28. Sxh6+

Og da 28... Dxh6 29. Lxd5 er håbløst, fordi a8 og f7 hænger og 29... Ta7 strandende på 30. Txc8, opgav Nakamura.

1-0.

Solidt norsk håndværk imens det var den russiske publikumsyndling Daniil Dubov, der brillierede:

Daniil Dubov (2699)
Vladislav Artemiev (2716)
Dronninggambit / D 52

Daniil Dubov har en fantastisk spillestil, hvor han nærmest uhæmmet angriber modstanderen og typisk provokerer, lokkende modstanderen ud på dybt vand. Den slags inkluderer naturligvis stor risiko, både for de af hans egne brikker, der ofres, såvel som for at tabe partiet. Men konceptet er, at han tror på, at det oftere giver gevinst end tab, og derfor er en valid strategi. Såvel som fantastisk underholdende for publikum!

1. d4 d5 2. c4 c6 3. Sf3 Sf6 4. Sc3 e6 5. Lg5 Sbd7 6. e3 Da5 7. Sd2 Lb4 8. Tc1 0-0 9. Le2 Lxc3 10. Txc3 Dxa2 11. Dc1 Da5

Hidtil var det set først, med Dreev vindende tre partier som sort. Hvid har løberpar og terræn, sort en sund merbonde.

12. Ta3 Dd8 13. e4!?

Først dette træk er en nyhed. Logisk ser det jo ud, tårnet fra a3 bringes med i spil, problemet er, hvordan sorts næste træk besvares.

Nakamura er en gigant online. *Foto: Lennart Ootes.*

Daniil Dubov er en af de mest kreative på scenen i øjeblikket. *Foto: Lennart Ootes.*

13...h6 14. h4!!

Når først man har set Dubov spille det, virker det oplagt. Det er modet og kreativiteten til at finde den rette sti før alle andre, der er Dubovs kendetegn.

Ideen er simpel. Hvids påstand er, at sort aldrig kan slå løberen på g5, da hvid så får et knusende angreb i h-linjen.

14... De8

Computeren siger, at 14...e5 var eneste chance, hvorefter 15. Tg3 Kh8 16. Sf3 truende 17. Lxh6 dog giver hvid et kraftigt angreb.

15. e5 Sh7 16. Tg3

En fantastisk konstellation. Dubov ignorerer bare, at hans løber på g5 står i slag, for selvom angrebet i h-linjen kan virke langsomt, når springeren har forladt f6, er sort forsvarsløs.

16... Kh8 17. Sf3 f5 18. exf6 Sdxf6 19. Lxf6

Alt har sin tid, selvom computeren faktisk ville holde ud lidt endnu og spille 19. Se5!? direkte!

19... Sxf6 20. Se5 Se4 21. Te3!? c5

På 21... Sxf2 vinder 22. 0-0!, da 22... Se4 strander på 23. Txf8+ Dxf8 24. Sg6+ vindende dronningen med en gaffel.

22. dxc5 Tf5 23. Txe4!? dxe4 24. Dc3

Det er svært ikke at være fan. Dubov kan ikke lade være med at ofre …

24... b6 25. g4 Txe5!?

På 25... Tf8 følger enten direkte 26. g5 med afgørende angreb, eller endda først det kontrollerede 26. c6!?

26. Dxe5 Dc6 27. g5 h5 28. 0-0!?

Igen aner man humor kombineret med godt spil. Der var måske andre veje, men en så sen rokade som i træk 28 har sin charme.

28... Dxc5 29. Dxe4 Tb8 30. Dg6 Df5 31. De8+ Kh7 32. Td1

Truer Dxh5+ fulgt af Td8+.

32... Lb7 33. Dxb8 De4 34. Ld3!

Man bør tage sig tiden til at spille matchen Dubov – Karjakin igennem fra Lindores Abbey. Stilmæssigt et fantastisk match imellem forsigtige Karjakin og Dubov angribende med alt, hvad han har, konstant tirrende sin modstander.

1-0.

Med to runder igen skulle netop Carlsen og Dubov mødes, og remis ville matematisk sikre dem begge videre kvalifikation. En, med det noget nedladende navn "stormesterremis", kunne virke oplagt, og trods reglerne forbyder sådanne, er vejene mange, og få, nærmest ingen, er blevet straffet derfor. Dubov og Carlsen er endda gode venner, men et kampparti blev det med norsk sejr. Det efterlod Dubov i den uheldige situation, at han nu efter at have ført hele turneringen ikke måtte tabe til Nakamura i sidste runde, da han så trods scoren på 50 % med 5/10 ville ende på 5. pladsen. Det virkede uretfærdigt. Nakamura havde indtil da ikke vundet et eneste parti, men han præsterede, da han skulle og sendte den kreative russer ud af turneringen. Uden at imponere synderligt vandt Magnus endda gruppen med scoren 6/10.

Konceptet er, at kvartfinalerne sammensættes ved at blande grupperne, så vinderen af gruppe A møder nr 4 i B. Nr. 2 møder nr. 3 i den modsatte gruppe etc. Det giver visse taktiske overvejelser for den gruppe, der slutter sidst, og med Magnus som gruppevinder var det oplagt, at 4. pladsen ikke var en, man indtog frivilligt, selvom den sikrede formelt videre adgang i turneringen.

Dobbelt loop i Tivoli

Vi havde nu to fridage og brugte den første på et besøg i Tivoli! Indtil videre kan det unægteligt være svært at skille beskrivelsen fra en ferietur. Ligesom, da Carlsen i de tidlige teenageår besøgte mig i Aarhus, også udefra nok mere lignede sommerferie end træningslejr.

Hvilket grundlæggende forklarer pointen: Carlsen opbygger trygge rammer, han kender, og som historisk set har optimeret hans præstationer og udvikling.

Og imens man hænger langt oppe i luften med en indrømmet flot udsigt over København eller er midt i et dobbelt loop i rutsjebanen, kan man så tænke lidt over, at i næste runde venter verdens nr. 2, amerikaneren Fabiano Caruana.

For nok vandt Magnus som nævnt sin gruppe, men "belønningen" derfor var, at han endte i den halvdel af knock-out "træet", der inkluderede først Caruana og derefter vinderen af Ding – Nakamura. Alle ville have været favoritter til at nå finalen, var de endt i den anden halvdel, men nu ville blot en af dem nå så langt.

LINDORES ABBEY RAPID CHALLENGE

19. maj – 3. juni

Finale
Dubov – Nakamura 2-1
(1½-2½, 2½-1½, 3-2)

Semifinaler
Nakamura – Carlsen 2-1
(0-3, 2½-1½, 3-2)

Dubov – Ding Liren 2-0
(2½-1½, 2½-½)

Dubov med vildt corona-hår slår overraskende Nakamura. *Foto: Lars Schandorff.*

Det var ikke bare ferie. Det var det altså ikke! *Foto: Peter Heine Nielsen.*

"Og imens man hænger langt oppe i luften med en indrømmet flot udsigt over København eller er midt i et dobbelt loop i rutsjebanen, kan man så tænke lidt over, at i næste runde venter verdens nr. 2, amerikaneren Fabiano Caruana."

Magnus havde en uge forinden mødt Caruana i finalen af den såkaldte Clutch-chess turnering over 12 partier. Et decideret brag af en match. Jeg har været, og er, skeptisk overfor overgangen til onlineskak i hurtigere discipliner, samt "clutch" pointsystemet i særdeleshed, hvor de sidste partier hver dag talte ekstra, men sammenligner man med de 12 partier fra deres VM-match, var underholdningsværdien en helt anden.

Som i London endte de to første partier også remis, men derefter fandt hele ni(!) af de næste ti en vinder. Spillerne smed sikkerheden overbord, forsøgte sig med overraskende og provokerende åbningsideer, og begge søgte primært at presse modstanderen frem for at fokusere på sikkerhed. I matchens næstsidste parti havde Caruana taget føringen. Jeg sekunderede hjemmefra, og meget af mit job går med at vente.

Oftest spørger Magnus ikke til ny info i den korte pause imellem partierne, men af og til gør han, hvorfor det er mit job at være klar til at sige noget fornuftigt. Grundet tidsforskellen til USA afvikledes Clutch-chess relativt sent, hvorfor jeg, midt imens jeg læste godnathistorie højt om sælerne i Zoologisk Have, pludselig måtte taste betragtninger om trækfølge-problematikker i Rossolimo-varianten i Siciliansk ind på telefonen!

Carlsen tabte partiet, dog ikke grundet åbningen, men clutch betyder netop at kunne levere, når man skal, og Carlsen vandt 12. parti og dermed hele matchen.

Tidsforskellen hjalp

Måske var tidsforskellen denne gang mere til Carlsens fordel. Fra Gilleleje var der i hvert fald ingen tvivl om udfaldet, Magnus eksekverede nemt Caruana ud af turneringen. Begge dage var blot tre partier nødvendige, da Magnus vandt 2½-½. Elegant fik nordmanden endda lov til at vise sin tolkning af Amerikansk Skakkultur i første parti:

Magnus Carlsen (2863)
Fabiano Caruana (2835)
Hvid i trækket

Magnus har spillet et fint parti og eksekveret minoritetsangrebet til fulde, efterladende Caruana med en dårlig bondestilling, især svagheden på c6, ligesom at sort har flere "bonde-øer". Hvids problemstilling er, at nok står han "flot", en helt anden ting er at vinde partiet, for sorts stilling er yderst solid. Det er nemt at finde overfladiske argumenter imod Carlsens beslutning.

"Man skal ikke bytte brikker af, det letter presset for den forsvarende part" og "Hvorfor bytte en aktiv velplaceret springer for en passiv løber?" Men Fischers klassiker fra 7. matchparti i kandidatfinalen mod Petrosjan i Buenos Aires 1971 hjælper Carlsen på vej.

For at citere handler det nemlig ikke om, hvilke brikker, der forlader brættet, men hvad der bliver tilbage på brættet:

32. Sxe6!

Analogen med Fischer-partiet er klar, det er brættets bedst placerede brik der afbyttes imod den dårligst placerede!

32... fxe6 33. Se5 Tb8 34. Da7 Sxe5 35. dxe5 Dd8 36. Le2 Kh8 37. Lg4 Sg6 38. f4

Planen har båret frugt, "fordelens forvandlingsevne" er endt med at gøre, at svækkelserne på c6 og e6 falder.

38... Ta8 39. Dc5 De8 40. Dxc6 Dxc6 41. Txc6 d4 42. exd4 Sxf4 43. g3 Sd3 44. Lxe6 Ta1+ 45. Kg2 g6 46. Lc4 Sb4 47. Tc8+ Kg7 48. d5, opgivet.

1-0.

To fridage igen! Men stemningsskiftet er tydeligt. Hvor de indledende runder trods alt var en forventelig formalitet, er matcher imod verdens nr. 2 og 3 – da det blev Ding, der ventede i semifinalen – en helt anden sag.

Både glæden ved at vinde såvel som forberedelsesfasen op til. Ikke at rutinerne ændres. Jeg fik endda mulighed for at besøge min mor for første gang siden nedlukningen, og aftenerne, til et stykke ud på natten, gik stadig med kortspil.

Men der er en forståelse af, at nu er det alvor, samt at man kan blive sendt ud af turneringen når som helst. I turneringens andel halvdel brillierede Nepomniachtchi med følgende:

Vladislav Artemiev (2716)
Ian Nepomniachtchi (2784)
Sort i trækket

Artemiev var de indledende runders store positive overraskelse, men i kvartfinalen virkede han overmatchet. Her ser hans stilling umiddelbart lovende ud, for når han h3 og Kg1-h2, har han både strategisk fordel og en merbonde. Men Nepomniachtchi viser sin taktiske opfindsomhed:

20... Lb1!!

Et fantastisk træk. Løberen kan ikke slås, da ... Dd3+ vinder omgående, og 21. Le2 dækkende d3-feltet besvares elegant med 21... Dd1+! 22. Lxd1 Te1+ mat!

21. Kg1 Te1+ 22. Sf1 Dd3 23. Dg4+ Kh8 24. Le2 Txe2 25. Txb1 Lc5 26. h4 Txf2 27. Te1 Tf4+ 28. Opgivet.

0-1.

LEGENDS OF CHESS
21. juli – 5. august

Finale
Carlsen – Nepomniachtchi 2-0
(4-2, 2½-½)

Semifinaler
Carlsen – Svidler 2-0
(2½-½, 2½-½)

Nepomniachtchi - Giri 2-1
(2½-½, 3-4, 3½-2½)

Skrøbelig forbindelse

For Magnus ventede nu Ding – en spiller, der har voldt ham visse problemer forrige år. Først tabte Magnus play-off i St. Louis, og derefter vandt Ding endda finalestævnet af Grand Chess Tour i London. I første afdeling af online-touren vandt Magnus deres match, men kun i et armageddon parti, hvor Ding kiksede en oplagt gevinst.

Som med Caruana kan man argumentere for, at tidsforskellen var i Magnus' favør, da han kunne spille midt på dagen, imens Caruana og Ding enten startede tidligt om morgenen eller sent på aftenen. For Ding var problemet måske nærmere kvaliteten på internetforbindelsen, da han i første parti tabte på tid i en klar remisstilling. Magnus traf en opsigtsvækkende beslutning, uden at rådføre sig med nogen, om at tabe med vilje i næste parti ved at sætte dronningen direkte i slag i træk 3 for derefter at opgive! Analogierne til, da Danmark brændte et straffespark med vilje i 2003 er oplagte. En tilskuer havde brugt en fløjte, og den iranske spiller tog derfor bolden op i hænderne troende, at det var dommerens. Morten Olsen sagde dengang, at det var det sportsligt korrekte ikke at udnytte sådant, men tilføjede også, hvilket man senere typisk undlader at citere, at der bestemt fandtes hold og situationer, hvor han havde beordret spilleren til at prøve på at score!

"Magnus traf en opsigtsvækkende beslutning, uden at rådføre sig med nogen, om at tabe med vilje i næste parti ved at sætte dronningen direkte i slag i træk 3 for derefter at opgive!"

Ding nyder stor respekt, både som spiller og person, og det er umuligt at forestille sig, han disconnectede med vilje, og Magnus virkede ikke det mindste i tvivl om, at han havde truffet den rigtige beslutning. To remiser fulgte, en tredje i første lynskakomkamps-parti, hvorefter Magnus endte med at vinde en ellers tvivlsom stilling. Som det ofte sker udlignede Carlsen først stillingen, og da Ding ikke virkede omstillet til det, tog Magnus hele pointet.

På andendagen var det dog en kopi af kvartfinalen. 2½-½ sejr og klasseforskel. Igen var det Carlsens praktiske færdigheder, der skinnede igennem. Efter et noget kikset åbningsforløb, med dronningen gående frem og tilbage imellem d8 og b6 helt uden plan i særdeleshed, viste Magnus enorm styrke senere i partiet:

Ding Liren (2791)
Magnus Carlsen (2863)
Sort i trækket

26... a5!?

En god praktisk beslutning. Ding kan spille 27. b5, men efter 27...Le8 28 Sa4 Sbd7 står sort solidt og har fået blokeret hvids spil på dronningfløjen, såvel som han på sigt kan drømme om at vinde kontrollen over c5-feltet.

27. Ta1 Sa6! 28. bxa5 bxa5 29. Txa5 Sc5

Ding er foran med en ren bonde,

men merbonden er blokeret og en hvid gevinstplan er svær at formulere. De mere materialistisk tænkende engines synes stadig, hvid står bedre, imens de mere intuitive neurale netværk derimod har stor tiltro til sort.

30. Tea1 Txa5 31. Txa5 Dd8 32. Ta3 Tb8 33. f3 Sh7 34. Se2 Dh4 35. Ta1 Sf6 36. De1 Dg5 37. Ta3 Sh5 38. g3 Dd8 39. Da1 Sf6 40. f4

Ding føler sig tvunget til at spille på gevinst grundet sin merbonde.

40... De7 41. Sc3 Kh7 42. f5 Kg7 43. Ta7 g5 44. Kg2 Dd8 45. Kf3 h5 46. Dc1 Db6 47. Ta1 Tg8 48. Dd2 Dd8 49. Tg1 Th8 50. h4 g4+ 51. Ke2 Kh7 52. Tb1 Da5 53. Sed1 Tg8 54. Sf2 Da6 55. Sb5 Tb8 56. Ld3 Lxb5 57. cxb5 Da4 58. Db4 Da2+ 59. Db2 Da4 60. Db4 Da2+ 61. Tb2 Da1 62. Tb1 Da7!

Både skakmæssigt og psykologisk berettiget. Ding fik lov til at mærke håbet om en remis ved trækgentagelse før den bratte opvågning. Hvids konge finder aldrig rigtig sikkerhed, og b-bonden kan nok komme til b6, men da feltet b7 er solidt garderet, gør det intet nyttigt for hvid.

63. Dd2 Sxd3 64. Dxd3 Da2+ 65. Kf1 Tc8 66. Db3??

66. Sd1! var sidste chance, i håbet om 66... Dh2?? 67. Sf2! hvorefter sorts dronning er lukket ude.

66... Tc1+! 67. Opgivet.

0-1.

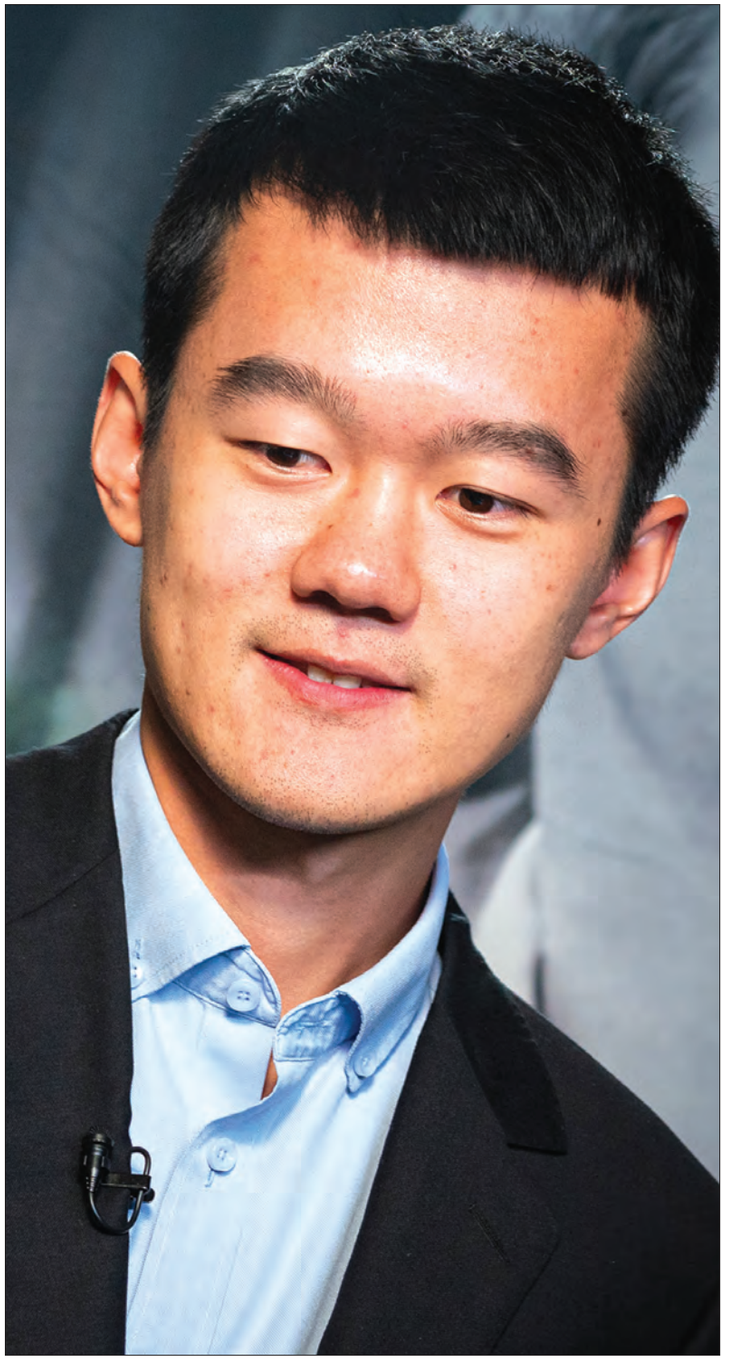

Ding Liren kom langt trods store internetproblemer i Kina. *Foto: Lennart Ootes.*

For derefter at afslutte med et typisk åbningseksperiment efter devisen: det ser virkeligt dumt ud, men er ikke helt så dumt, som det ser ud til!

Ding Liren (2791)
Magnus Carlsen (2863)
Engelsk / A29

1. c4 e5 2. g3 d5 3. cxd5 Dxd5 4. Sf3 Sc6 5. Sc3 Dd8

Sorts spil går naturligvis imod gængse principper, centrum, udvikling, men netop derfor tror hvid måske, at han står bedre end han reelt gør og derfor bliver for optimistisk eller provokeret.

Normalt plejer sorts springer at stå på b6, og at præcist udnytte ulemperne ved at den nu står på f6 er meget at forlange i et 15-minutters parti.

6. Lg2 Sf6 7. 0-0 h6 8. d3 Ld6 9. a3 a5 10. b3 0-0 11. Lb2 Te8

Begge parter spiller logisk, men hvids fordel begynder at se mindre og mindre ud.

12. Tc1 Lf5 13. h3 Dd7 14. Kh2 Sd4 15. Sd2 c6 16. e3 Sb5!?

Igen provokerende. Ding har længe undladt at lade sig forstyrre, og spillet lutter sunde træk, men hvorfor ikke give sort en dobbeltbonde efterladende hvid med solid overvægt i centrum?

17. Sxb5 cxb5 18. Sf3 Tad8

Carlsen presser indirekte imod d3, og ... De7 angriber snart a3. 19. d4 besvares med 19... e4 20. Se5 De6, hvorefter hvids springer mere er et problem end godt placeret. Den umiddelbare trussel er 21... Lxe5, og da sorts dronning samtidigt kigger imod svækkelsen på b3, taber hvid mindst en bonde.

19. e4 Le6 20. Lxe5?!

Bedre var 20. d4.

20... Lxe5 21. Sxe5 Dd6 22. f4 Dxa3 23. d4?

Hvids centrum ser måske flot ud, men sorts fribønder er langt mere mobile.

23... Lxb3 24. Dd3 Db4 25. d5 Tc8! 26. d6

26... Tcd8!

Carlsens praktiske færdigheder er fantastiske, og han opfanger stillingens detaljer uhyggeligt hurtigt. c-linjen blev opponeret, og da Ding prøver at udnytte, at hans d-bonde dermed virker fri til at gå frem, har Magnus beregnet, at det bestemt ikke er tilfældet.

27. d7 Sxd7! 28. Sxd7 Lc4 29. Dd1 De7

Springeren er tabt grundet bindingen, hvids centrum forsvundet imens de sorte mer-fribønder består. Ding opgav.

0-1.

I finalen ventede Giri, der havde vist godt spil indtil videre, som i følgende præcise afslutning:

Anish Giri (2764)
Ian Nepomniachtchi (2784)
Hvid i trækket

21. Sxf7!

Giri har, måske uberettiget, fået et ry som en teknisk og lidt for forsigtig spiller. Men her viser han kreative kombinatoriske evner.

21... Kxf7

Tvunget da 21... Txf7 strander på 22. Txe8+.

22. Te6!

Pointen er, at efter 22... Sxe6 23. dxe6+ hænger den sorte dronning på d6, hvorfor blokaden af d6-feltet nu ophæves.

22... Dd8 23. Df4+! Kg8 24. Txe7 Txe7 25. d6+ Te6 26. d7!

Sorts stilling ser måske ikke umiddelbart håbløs ud, men problemet er, at han ikke kan befri sig fra bindingen, da 26... Kh8 taber til det elegante 27. Dc7!!, hvorefter 27... Dxc7 28. d8D+ sætter mat i bunden.

26... g6 27. Td6

Trivielt vindende materiale hvorfor sort opgav.

1-0.

Twitter-rival

Man kan se det som en slags antiklimaks efter netop at have været oppe imod verdens absolut næstbedste, men Giri voldte Carlsen problemer tidligere i turneringsserien, og derfor tog vi opgaven absolut seriøst. Ligeså har de to haft en slags online-rivalitet på twitter, der endda siden

er eskaleret til det lidt absurde.

Men her var fokusset på brættet, og imod Giri er den typiske tilgang, at han er super godt forberedt, men derudover ikke spillemæssigt er i stand til at matche Carlsen. Men som Nakamura er Giri "vokset" i fasen, hvor skak er flyttet online, og har tilpasset sig stilmæssigt imponerende godt.

Det startede som planlagt. Nok vandt Magnus ikke en knusende stilling i første parti som sort, men trenden var oplagt: vinder Giri ikke i åbningen, tager Magnus over. I andet parti holdt Giri stand længe blot for at kikse i et tårnslutspil:

Magnus Carlsen (2863)
Anish Giri (2764)
Sort i trækket

43... Tc1?

At følge partierne kan være en nervepirrende affære. Efter intet at have fået ud af åbningen havde Magnus udspillet ham, men efter et par upræcise træk endt i et remis-tårnslutspil, hvor næsten alt andet end, hvad Giri spiller, er remis. Tårnet bag fribonden er den elementære grundregel, som Giri naturligvis kender.

43... Ta4 efterlader hvid uden realistisk plan, da sorts tårn angriber imod både a5 og e4. Giri troede måske, der ingen hast var, men overså Carlsens svar:

44. Td8!

Tårnet går til a8, og hvid vinder.

44... Tf1+ 45. Ke2 Ta1 46. Ta8 Kd6 47. a6

Sorts problem er, at han ikke kan skabe modspil. Går han frem med c-bonden, ender det i det klassiske a7! Ke7 Th8! scenario, da ...Txa7 kan besvares med Th7+ vindende tårnet på a7. Derfor er sort nødt til at beholde bonden på c7, men da kan Carlsen i ro forbedre sin stilling. Prøver Giri at stoppe a-bonden med kongen, slår Magnus blot til med e-bonden.

47... Kc6 48. Ke3 Te1+ 49. Kf4 Kb6 50. e5 c5 51. Tc8 Tf1+ 52. Kg5 Tg1+ 53. Kf6 Tf1+ 54. Ke7 Tc1 55. e6 c4 56. Kd7 Td1+ 57. Ke8 Tc1 58. e7 c3 59. Kf7 Tf1+ 60. Kg6 Tg1+ 61. Kf5 Tf1+ 62. Kg4, opgivet.

1-0.

Giris gevinstforsøg i 3. parti med de hvide brikker virkede halvhjertet og var ikke i nærheden af at true Carlsen, men da Giri skulle vinde med sort for at forlænge matchen, gjorde han det faktisk! Magnus regnede forkert og overså et simpelt taktisk træk og tabte aldeles omgående. Hvad der havde virket i fuld kontrol, var nu pludselig lynskakomkamp. Det gik, men på et hængende hår. Efter en knusende stilling fra åbningen satte Magnus fordelen over styr, blot for at vinde alligevel, og da Giri skulle vinde sit hvide parti for at udligne, blev det tårnslutspillet, der igen kostede den afgørende marginal:

Anish Giri (2764)
Magnus Carlsen (2863)
Hvid i trækket

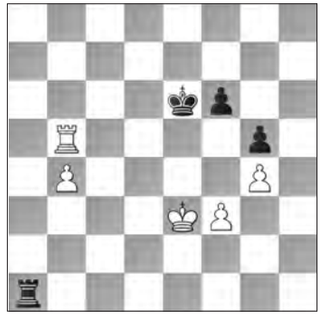

67. Tb8?

Som i forrige parti, hvor Giri undlod at placere sit tårn, så det angreb begge Magnus bønder, undlader han her at placere sit tårn, så det dækker begge sine egne! Efter 67. Tf5! er Carlsen hjælpeløs. Kongen må passivt dække f6, men dette gør, at der netop er plads til at Giris konge via d4 går til dronningfløjen og hjælper b-bonden til enkelt gevinst.

67... Ta3+ 68. Ke4 Tb3 69. f4 gxf4 70. Kxf4 Tb1 71. Tb6+ Kf7 72. b5 Kg6 73. Tb8 Tb4+ 74. Kf3 f5 75. gxf5+ Kxf5 76. b6 Ke6 77. Th8 Kd7 78. Th6 Kc8 79. Ke3 Kb7 80. Kd3 Txb6 81. Txb6+ Kxb6. Remis.

½-½.

En smuttur under overvejelse

Mere en dag på kontoret end god skak, men sportsligt nærmede det sig målet, og tankerne gik da også imod hjemrejse. For min del, i fald Magnus også vandt morgendagens match, ville det betyde, at matchen jo sluttede en dag tidligere med mulighed for en kort tur til Holstebro. Den slags holder man i det skjulte, både for på ingen måde at signalere, at " den er hjemme", men også for ikke at stresse unødigt.

Næste dag startede fantastisk. Giri overraskede med Semi-Tarrasch, men dette havde vi forberedt en ny idé imod til matchen mod Ding, og Magnus spillede et glansparti af en kaliber, som selv, var det spillet med normal betænkningstid, ville have føltes ekstraordinært. Carlsen klarede det tænkende på under 15 minutter!

Magnus Carlsen (2863)
Anish Giri (2764)
Semi-Tarrasch / D41

Magnus vandt første sæt, og en afordelene ved dette system er, at selv om du er foran, kan du ikke cruise dig til en samlet sejr.

1. d4 Sf6 2. c4 e6 3. Sf3 d5 4. Sc3 c5!?

Det er "kun" hurtigskak, men spillerne tager det helt klart lige så alvorligt som klassisk skak med åbningsforberedelser, der forsøger at overraske modstanderen. Giri vælger her Semi-Tarrasch. Åbningen har fået en renæssance på grund af Kramnik, hvilket gør det til et effektivt "blokade-våben", senest set mest i kandidatturneringen 2018, hvor Anish var hans sekundant!

5. cxd5 Sxd5 6. e4 Sxc3 7. bxc3 cxd4 8. cxd4 Lb4+ 9. Ld2 Lxd2+ 10. Dxd2 0-0 11. Lc4

For nylig har Magnus forsøgt 11. Ld3, men Giri har sandsynligvis løst det problem.

11... Sd7

Den moderne tilgang. I gamle dage så 11... Sc6 mere naturligt ud, men selvom den tilsyneladende ser ud til at være mere aktivt, synes springeren at ende ved a5, hvorved den sorte konge bliver mere udsat, illustreret i den smukke klassiker Polugajevskij – Tal, Sovjetmesterskabet i 1969.

12. 0-0 b6 13. Tad1 Lb7 14. Tfe1 Tc8 15. Lb3 Te8

Mens Magnus tidligere har prøvet en mere positionel plan med a4-a5, er alt dette temmelig almindeligt, og Kramnik har haft denne stilling med sort flere gange. Sort forbliver fleksibel er klar til at afbytninger i e-linien efter et muligt d5; exd5 exd5. At gøre en nyttigt træk for hvid er ikke let, og det mest populære valg er 16. h3, hvor det så er sorts tur til at trække.

16. Te3!?

Ser underligt ud, da det ikke er muligt at arrangere et angreb via g3. Men tekstrækket har en subtil og skjult pointe.

16... Sf6

Pointen i den moderne udgave af Semi-Tarrasch er, at springeren ender på f6 i stedet for a5. Sf6 angriber hvids centrum samtidig med, at den forsvarer kongefløjen (der er ikke noget Lxh7-offer!).

17. d5

Teknisk set er først dette træk en nyhed.

17... exd5 18. e5 Se4 19. De1

Pointen i hvids koncept. Umiddelbart ser det ud til, at hvid er en bonde nede samtidig med, at sort har en stærk springer på e4. Men på grund af taktiske muligheder i e-linjen beskytter hvid indirekte bonden på e5, og da planen Sd4 og f3 ikke kan forhindres, tvinges springeren til et tilbagetog.

19... Dc7

Giri tænkte et stykke tid. Efter matchen udtalte Giri, at han var opmærksom på det hvide koncept, men havde problemer med at huske den rigtige modgift. Sorts træk er logisk, men har den ulempe, at Sb5 vinder et tempo på grund af feltet d6, men noget lignende kunne siges om 19... De7, hvor Sf5 er en mulighed.

20. Sd4 a6

Forhindrer Sb5. 20... Dxe5 21. f3 f5 22. fxe4 fxe4 giver tre bønder for officeren. Mens det efter den klassiske skala er akkurat nok for springeren, så vurderer moderne computere værdien til at være 3,1 og endda 3,2 i stedet for den traditionelle 3, men nok så væsentligt gør den hvide springer på d4 varianten uspillelig for sort.

21. h4!?

Magnus indrømmede senere, at hans forberedelse sluttede heromkring. 21. f3 var også logisk, men i betragtning af chancen så hvorfor ikke tilføje lidt Alphazero-kulør?

21... Tcd8 22. f3 Sc5 23. h5

Hvids plan begynder at give mening. e5 er nu dækket, og h-bonden gør et strålende arbejde. På … g6 (for at holde den hvide springer væk fra f5) giver mulighed for et angreb i h-linjen efter hxg6, ligesom Alphazero-trækket h6!? kommer stærkt i betragtning. Sort har hænderne fulde i dette 15 minutters parti, og Giri havde allerede brugt en del tid til de foregående træk.

23... Se6 24. Sf5 d4

Giri sagde, at dette træk gav ham forhåbninger, fordi det bringer Lb7 til live og sort synes at have aktive muligheder.

25. Ted3!

Ser langsomt ud, men hvid truer simpelt hen Sd6 fulgt af Lxe6 og Txd4, der vinder bonden tilbage og fastholder den dominerende stilling.

25... Sc5

Ifølge Giri er livet ikke retfærdigt her. 25… Ld5 burde føre til lindrende afbytninger, men 26. Sd6! Lxb3 27. Sxe8 fungerer rent taktisk, for selv om sort har en bonde og en solid stilling for kvaliteten, så er det kun et spørgsmål om teknisk kunnen for at vinde for hvid.

Nu ser det ud til, at hvids e-bonde falder, men taktikken på baglinjen gør det til illusorisk tanke.

26. Txd4 Txd4 27. Txd4 Sxb3 28. Dg3

Den materielle balance genoprettes, når hvid slår tilbage på b3, og alle sorts officerer står tilsyneladende optimalt. Det er svært at forestille sig, at sort bare er fortabt. Men her kommer et andet Alphazero-tema i spil: Den sorte konge er låst på g8, mens hvids konge har felter og let undgår baglinjeproblemer ved at gå i sikkerhed på h2. Sorts konge er faktisk fanget i et matnet.

28... g6

På 28... f6 følger 29. Tg4!, der straks vinder efter 29... Dxe5 30. Txg7+ Kh8 31. Txh7+! med den principielle pointe med mat på g7 i næste træk.

29. axb3 Td8?!

Tillader en smuk afslutning, der gør partiet til en klassiker i stedet for bare et godt parti. 29... Lxf3 var bedre til at mudre vandene, men hvid har adskillige træk til at fastholde en vindende fordel. Dog er 30. Tc4! det mest overbevisende, da 30… Lc6 31. Sd4 kynisk afslutter partiet.

30. e6!!

Rammer dér, hvor det gør ondt. Den sorte dronning er overbelastet. 30… Dxg3 bliver gendrevet med 31. Txd8 mat.

30... Dc1+ 31. Kh2 Txd4

32. e7!!

Skønhed i sin reneste form. Partiets mindst værdsatte brik nedbryder sort. Kernen er, at 32... Lc6, som forhindrer forvandlingen, bliver gendrevet af 33. Db8+.

32... Dc8 33. De5!

Truer mat på g7 sammen med truslen om forvandling til dronning. Sort har tilbage kun at prøve

33... Th4+ 34. Kg3!

En passende afslutning, der illustrerer forskellen i kongesikkerhed. Den hvide konge stepper sikkert fremad og truer endda tårnet på h4, mens den sorte er fanget på rokadepladsen. På 34… gxf5 henter hvid simpelt hen tårnet på h4.

1-0.

Man kunne ønske, at historien sluttede her. Internettet kogte, kommentatorerne stod i kø for at finde superlativer. Fænomenet er kendt, mentalt er man et sted, hvor man ønsker, at turneringen var slut, og man kunne tage resultatet "med hjem" i den tilstand, det var. Var dagen startet med tre remiser fulgt af dette parti, var man emotionelt sluttet på toppen, og mindet, der stod tilbage, udover den suveræne turneringssejr, ville have været sublim skak.

Nu derimod var der et arbejde at gøre færdigt, men netop arbejde hvor der ikke rigtigt var noget at vinde, blot at få tingene afsluttet. Mentalt er det ikke noget godt sted at være: man går fra at være den angribende til den defensive part, og i de næste tre partier viste Magnus sig på ingen måde fra sin bedste side. I 2. parti virkede det som om, armene endnu ikke var kommet ned, og efter blot 14 træk kunne Giri have afgjort partiet efter et sjusket træk fra Carlsens hånd:

En bekymret Carlsen kan se Giri opbygge et stærkt angreb i sidste parti i finalen. *Foto: Lars Schandorff.*

Anish Giri (2764)
Magnus Carlsen (2863)
Grünfeld-indisk / D85

1. d4 Sf6 2. c4 g6 3. Sc3 d5 4. cxd5 Sxd5 5. Ld2 Lg7 6. e4 Sxc3 7. Lxc3 0-0 8. Dd2 c5 9. d5 e6 10. Lc4 Lxc3 11. bxc3 exd5 12. Lxd5 Sd7 13. Sf3 Sb6 14. 0-0 Le6?

15. Lxe6

15. Dh6! vinder direkte.

15... Dxd2 16. Lxf7+ Txf7 17. Sxd2 Td8

Med fin kompensation. Sort holdt slutspillet.

½-½.

Noget wake-up call blev det dog ikke, og efter Giri i 4. partis midtspil udspillede nordmanden, lignede det omkamps-partier igen indtil en simpel fejl gjorde, at Carlsen slap med skrækken:

Anish Giri (2764)
Magnus Carlsen (2863)
Hvid trækker

35. Dxf5?

35. Sf6! ligner gevinst.

35... De2

Hov!

36. Tc1 Dxh5 37. Df6 Txd4 38. Dh8+ Ke7 39. Df6+ Kf8 40. Dh8+ Ke7 41. Df6+ Kf8. Remis.

½-½.

Dermed havde Magnus vundet Chessable Masters!

CHESSABLE MASTERS
19. juni – 5. juli

Finale
Carlsen – Giri 2-0
(3½-2½, 2½-1½)

Semifinaler
Carlsen – Ding Liren 2-0
(3½-2½, 2½-½)

Giri – Nepomniachtchi 2-1
(3-1, 1½-2½, 3½-2½)

Beretningen her, samt turneringsresultatet, kan ses på to måder. Sejr i indledende pulje, 2-0 i både kvart-, semi- og finale.

Statistisk set kan det ikke gøres bedre! Men Magnus har egne standarder og måler sig ikke op imod andre, men derimod sit eget niveau, og det er set (endnu) højere. Ligeså kan man undre sig over, om dette var beretningen fra en hyggelig tur til Danmark eller optimering af en verdensmesters sportspræstation. For det er begge dele.

Det gode ved at præstere unikt – og at Carlsen gør det, er uden for enhver diskussion – er, at man får lov til at optimere på egne vilkår.

At man kan være fuldstændigt ligeglad med, hvad andre tænker. Min rolle under turneringen er i høj grad det sociale, men samtidigt at være et skakligt sikkerhedsnet, der er til stede, når der er behov for det og har svar på rede hånd, også midt i en højtlæsning.

Under turneringer er der derfor paradoksalt nok mindre tid til analyser, end hvis jeg arbejder hjemmefra, hvorfor en række ideer til rimelig grad skal være checket før turneringen.

Det er lidt en udfordring med så mange partier, som det er tilfældet i disse online-turneringer, på den anden side får man så mulighed for netop at se de fleste på brættet. Ligeså kan man tage markant større risiko med den kortere betænkningstid, hvilket bestemt har gjort arbejdet mere underholdende.

På topplan er den problemstilling, man vil se fremover:

De, der argumenterer for at holde fast i de klassiske idealer, samt modpolen, der vil gøre skakken til en publikumsvenlig E-sport. Skak skal efter min mening være på begge måder, og synspunkterne bør ikke ses som modstridende, men komplimenterende.

DRØMMEFINALE

Den store Magnus Carlsen Chess Tour endte med et brag af en finale i form af en direkte duel mellem verdensmesteren selv og det vel nok største onlinenavn, amerikaneren Hikaru Nakamura. Igen spillede nordmanden fra Danmark, men nu var residensen flyttet til Skagen.

Af Lars Schandorff

Det var nærmest en fuld cirkel, der blev tegnet, da det stod klart, at det var Magnus Carlsen og Hikaru Nakamura, der skulle mødes i finalen i den store online tour. Det var de to, der havde mødtes i finalen i den allerførste afdeling, og det var Nakamura, som havde elimineret Carlsen i semifinalen i anden afdeling – den eneste match i de fire kvalifikationsturneringer som verdensmesteren tabte.

I semifinalen besejrede Carlsen kineseren Ding Liren med 3-1 i sæt, om end der var noget vaklen. Naka var derimod i en klasse for sig, da han eliminerede den unge russer Dubov med 3-0, og dermed var superfinalen en realitet.

MAGNUS CARLSEN CHESS TOUR

9. august – 20. august

Finale

Carlsen – Nakamura 4-3

(1½-2½, 3½-2½, 2½-3½, 2½-1½, 3-4, 3-1, 3½-3½ Carlsen efter armageddon)

Carlsen og Nakamura har haft mange dramatiske opgør igennem årene, senest spillede de omkamp om VM i lyn. I det hele taget er Naka en udpræget lynspecialist, og hans underholdende onlinestream har mange følgere – også udenfor skakmiljøet. Hans største force er hans hurtighed og hans evne til at lave meget få fejl. Dertil kommer en god vinderpsyke. De samme ting kan man sige om Carlsen, derfor kunne man ikke håbe på en bedre finale. Klart at verdensmesteren var favorit, han har flere strenge at spille på og er skakligt overlegen, men alt presset var også på ham. Nakamura kunne møde op med masser af selvtillid efter den knusende sejr over Dubov samt naturligvis bevidstheden om, at han rent faktisk havde besejret Carlsen tidligere i touren. Derudover spiller Naka af natur hurtigere end Carlsen, hvilket selvfølgelig er en markant force i en match med begrænset betænkningstid.

Der blev spillet bedst af syv sæt, hvor hvert sæt bestod af fire hurtigpartier. Ved uafgjort yderligere to lynpartier, og ved fortsat manglende afgørelse slutteligt et Armageddon-parti.

Det stod hurtigt klart, at det ville blive en intens og jævnbyrdig match. Carlsen spillede vel bedst, i hvert fald mest varieret, men Nakamura spillede hurtigt, forsvarede sig hårdnakket, og når chancen var der, så var amerikaneren klar. De to vandt sæt på skift. Ved stillingen 3-3 skulle det hele afgøres i syvende og sidste sæt.

Første parti blev dramatisk. Carlsen forsvarede sig med Berliner-varianten i Spansk, som han havde gjort igennem stort set hele matchen. Naka fik ikke rigtig noget, og gradvist tog sort over. Carlsen vandt en bonde, og i desperation prøvede Naka et fristende officersoffer:

Hikaru Nakamura (2736)
Magnus Carlsen (2863)
Hvid i trækket

28. Sxg7!? Txd4

En prosaisk gendrivelse.

29. Txd4 Kxg7

Sort vinder. På Td7+ Sxd7 dækker springeren jo dronningen.

0-1 efter 43 træk.

En drømmestart for verdensmesteren. Nu kunne han forsøge at spille solidt i de resterende tre partier, og oven i købet havde han hvid i de to af dem. Han startede med en Lb5-sicilianer. Sort fik egentlig en bekvem stilling efter åbningen, men Naka endte alligevel i et ubehageligt slutspil. Det holdt han og holdt liv i håbet.

Tredje parti blev en ny Berliner, og et nyt drama. Carlsen blev klart snydt i åbningen og brugte masser af tid. Nakamura fik hurtigt en lovende stilling på kongefløjen og vandt i stor stil og udlignede dermed.

Hikaru Nakamura (2736)
Magnus Carlsen (2863)
Hvid i trækket

30. Txb1 axb1D 31. Dxe5

Carlsen opgav. På Se6 kommer 32. Ld4 Kf8 33. Dh8+ Ke7 34. Lf6+ mat.

1-0.

Fjerde parti blev et nyt spændende slutspil, hvor Carlsen pressede, men Nakamura holdt. Dermed 2-2 efter hurtigskak.

Man gik over til lynskak. Allerede i første parti bukkede Carlsen en bonde og endte med at tabe.

Hikaru Nakamura (2736)
Magnus Carlsen (2863)
Sort i trækket

Hvid står lidt bedre, men i stedet for at dække med Sd7 eller spille c4 trak verdensmesteren:

18... h6? 19. Dxc5

Med en ren merbonde. Naka kørte sikkert pointet hjem.

1-0 efter 51 træk.

Men han slog tilbage i en must win situation:

Magnus Carlsen (2863)
Hikaru Nakamura (2736)
Sort i trækket

Nakamuras store chance. Både Ld1 og Tfxf3 holder remis, hvilket var nok til at vinde matchen.

34... Tdxf3?! 35. Tb2! La4?! 36. Txb7 T3f7 37.c6

Nu vinder hvid.

37... h5 38. Lxc7 Kh7 39. Ld6 Tf2+ 40. Kg1 T8f6 41. c7 Ld7 42. Lf4 Lc8 43. Tb8

1-0.

Så skulle det hele afgøres i Armageddon. Hvid med 5 minutter, sort med 4. Ingen tillægstid. Hvid er tvunget til at vinde. At sort kan nøjes med remis blev afgørende. På et kritisk tidspunkt kunne verdensmesteren ofre sin dronning og skabe en fæstning.

Hikaru Nakamura (2736)
Magnus Carlsen (2863)
Hvid i trækket

e5 er svag, men det er f3 også.

39. Sd3 Txf3 40. Dxe5 Txd3!?

God praktisk beslutning.

41. Dxe7 Txd1+ 42. Kb2 Lc6 43. e5 f3 44. Df6 Td2 45. e6 f2 46. e7 Te2 47. Df7 Txe7 48. Dxf2 Tg7

Sort har en fæstning.

½-½ efter 66 træk.

Så Magnus Carlsen vandt Magnus Carlsen Touren! Førstepræmien var 140.000 dollar. Naka fik 80.000 dollar og en masse nye fans. Det var en episk finale mellem to fantastiske fightere.

Med et ironisk grin indstiller Nakamura gevinstforsøgene og accepterer, at han ikke kan nedbryde Carlsens fæstning i det altafgørende Armageddon-parti.

Foto: Lars Schandorff.

Østerlars åbnede skak-Danmark

Herhjemme blev den første koordinerede turnering efter coronakrisen spillet i Østerlars på Bornholm. Turneringen trak deltagere fra hele landet.

43 spillere deltog i Bornholms Sommerskak 2020. *Foto: Lars Pommerencke.*

Af Jan Løfberg

Da myndighederne igen tillod, at vi skakspillere kunne mødes ved brættet, var Bornholms Skakklub hurtigt ude med at melde sig på banen med den første turnering. Klippeøen har et godt ry blandt ferieglade danskere, så derfor var det i sommerferien oplagt at kombinere skak med feriesysler.

Efter syv års turneringsdvale inviterede Bornholms Skakklub danske skakspillere til en turnering med alle spillere i en samlet gruppe. Deltagerantallet endte på 43. Ikke helt hvad bornholmerne havde håbet, men på den anden side var der udbredt tilfredshed med arrangementet blandt de fremmødte, der dukkede op i Multihuset i Østerlars til 1. runde den 9. juli.

Nu ligger Bornholm for de fleste danskere ret langt væk, men det tager faktisk ikke mange timer at komme derover. Det er muligt at rejse med hurtigbus, hurtigfærge og flyvemaskine. Sidstnævnte benyttede Lars Wilton fra Esbjerg sig af, og det var han sådan set meget tilfreds med, for så undgik han den lange tur over Fyn og Sjælland.

Efter flere måneders ventetid sad skakspillerne igen ved brættet. *Foto: Lars Pommerencke.*

Bornholms Skakklub havde sørget for meget billig overnatning – blot 200 kroner for tre nætter inkl. morgenmad. Måske et eksempel til efterfølgelse for mange sommerturneringer lider under, at det er ret dyrt for deltagerne at spille turneringer, hvor man ikke kan overnatte i eget hjem.

Der var en del deltagere fra Nordjylland, Fyn stillede også med et par folk, og så var der naturligvis deltagelse af flere københavnere. Køge, hvorfra Bornholmslinjen sejler til Rønne, stillede også med nogle håbefulde spillere. Det var nemlig sådan, at alle cyklister og gående kunne rejse gratis med færgen i juli. Et coronatiltag, som enkelte deltagere benyttede sig af.

Den arrangerende forening havde syv spillere med i turneringen – heriblandt turneringens højest ratede Rune Andersen med 2130 (Elo 2146).

Der spilledes en runde torsdag aften, to runder både fredag og lørdag og en enkelt søndag formiddag, så turneringen sluttede så tidligt, at folk langvejs fra kunne nå på arbejde mandag.

Et andet interessant tiltag, som bornholmerne søsatte, var et evalueringsskema, hvor deltagerne kunne give deres vurdering af arrangementet. Som Lars Pommerencke fra Bornholm Skakklub kunne fortælle, så har klubbens bestyrelse allerede besluttet, at der også bydes på turnering i 2021.

- Det var dejligt at se, at folk var glade for at spille skak igen. Det er vores opfattelse, at turneringen gik godt. Deltagerne havde fint styr på coronareglerne, siger Lars Pommerencke.

Indimellem var der stormesterligt besøg af Jens Kristiansen, der kiggede forbi for at se lidt rigtig skak.

Bornholms topnavn kiggede forbi. *Foto: Lars Pommerencke.*

Turneringen blev vundet på deling af Tommy Nielsen fra Jetsmark og Michael Richard Warren Olsen fra Nørrebro. Begge afgav blot to remiser i de seks runder. Michael Olsen havde chancen for at vinde turneringen alene, men i sidste runde spillede han remis mod Svend Steenstrup fra Nordsjællands Skakklub. Tommy Nielsen nåede op på førstepladsen ved at besejre Poul Erik Nørgaard Olesen i en intern nordjysk dyst. Jens Peter Mejlvang fra den arrangerende klub kunne også være endt med fem point, men han måtte nøjes med remis mod klubkammeraten Rune Andersen.

Jens Peter Mejlvang blev bedste lokale spiller.
Foto: Lars Pommerencke.

Et af turneringens afgørende partier blev spillet i aftenrunden om lørdagen.

Rune Andersen (2146)
Michael R.W. Olsen (2081)
Polsk / A 40

1. d4 b5

Polsk Forsvar hører ikke til blandt de mest spillede åbninger. Spøgefugle kalder den for "Orangutang i baghånden".

Boris Spasskij anvendte sensationelt førstetrækket i VM-matchen mod Tigran Petrosjan i 1966 i 22. matchparti. Spasskij var bagud med 11-10, men Petro affærdigede Spasskijs frække åbning uden større problemer.

I starten af 70erne fik Polsk en opblomstring. Men det skete sædvanligvis efter trækfølgen 1. d4 Sf6 2. Sf3 e6 3. g3 b5!?

Både Bent Larsen og Ljubomir Ljubojevic spillede det en del, men også Anatolij Karpov havde en flirt med åbningen. Man kan sige, at trækket har en større berettigelse, når Hvid har spillet g3.

2. e4 Lb7 3. Sd2

Petrosjan spillede 3. f3 og opbyggede et stærkt centrum efter 3… a6 4. Le3 e6 5. Sd2 Sf6 6. c3 Le7 7. Ld3 d6 8. a4 c6 9. Se2 Sbd7 10. 0-0 0-0 11. Sg3 Te8 12. axb5 axb5 13. Txa8 Dxa8 14. Dc2.

3… a6 4. Sgf3 e6 5. Ld3 c5 6. c3 d6 7. 0-0 Sd7 8. Te1 Dc7?!

Bedre 8… Sgf6.

9. a4

Hvid kunne også have forsøgt 9. c4 cxd4 10. cxb5 e5 11. De2, og sort skal bevæge sig med snilde for at holde stand.

9… c4 10. Lc2 Se7

Sort har problemer på dronningfløjen. Den enkleste plan for hvid var formentlig 11. axb5 axb5 12. Txa8+ Lxa8 13. b3! Lb7 14. bxc4 bxc4 15. La3.

11. Sf1 Sg6 12. Sg3 Le7 13. axb5 axb5 14. Txa8 Lxa8

15. Lg5?!

Bedre at lukke med 15. d5. Sort kan nu bytte på g5 og spørge Sg5 med 16… h6 – det giver i hvert fald en uproblematisk stilling. Men det er ikke Olsens stil:

15… f6?! 16. Le3 0-0 17. h4!

Alphazero-inspireret?! Eller også bare klassisk angrebsskak af Rune Andersen.

17… d5 18. Db1?

Her holder 18. Sh2 dxe4 19. h5 Sf4 20. Dg4 gryden i kog. Nu bliver den hvide dronning statist.

18… dxe4 19. Sxe4?

Den forkerte brik: 19. Lxe4 f5 20. Sxf5 exf5 21. Lxa8 Txa8 22. Dxf5, og hvids stilling er stadig en smule bedre.

19… Lxe4! 20. Lxe4 f5 21. Lc2 Sxh4

Haps!

22. Sxh4 Lxh4

23. g3

Provokerende. Olsen kan ikke stå for fristelsen, men Lf6 var også godt.

Rune Andersen har netop spillet 30. Ke1, Michael R.W. Olsen er ved at beregne konsekvenserne af 30… f4!
Foto: Lars Pommerencke.

Skakungdommen er bevidst om, hvad skak går ud på.
Foto: Lars Pommerencke.

23… Lxg3!? 24. fxg3 Dxg3+ 25. Kf1 Sf6 26. Lf2 Dh3+ 27. Ke2 Sd5

For et menneske er det ubehageligt at sidde med en luftig kongestilling, men for maskinerne, som kan kalkulere køligt, er det ren beregning. Ingen svedperler. Stillingen vurderes til at være holdbar for hvid. 28. Dc1 er et udmærket træk.

28. Tg1? b4! 29. Tg3

Var det dette træk, Andersen satte sin lid til? Sort puster let tårnet væk,

29… Dh5+ 30. Ke1 f4! 31. Tg1 bxc3 32. Ld1 f3 33. bxc3 Sxc3?

33… Sf4!

Hvid kan nu sprælle med 34. Db4!

34. Db7? g6 35. Da6?

35. Dc6!

35… Dd5 36. Lc2 Se4 37. Db6 Ta8 38. Le3 Ta1+ 39. Lb1 Da5+!

En sød krølle. Andersen opgav.

0-1.

BORNHOLM SOMMERSKAK

Tommy Nielsen fra Jetsmark Skakklub vandt på deling på Bornholm.
Foto: Lars Pommerencke.

1-2. Tommy Nielsen, Jetsmark, og Michael R.W. Olsen, Nørrebro, begge 5 af 6.

3-4. Svend Steenstrup, Nordsjælland, og Jens Peter Mejlvang, Bornholm, 4½.

5-13. Rune Andersen, Bornholm, Mikael Ramkilde, Nordsjælland, Verner Christensen, Solrød, Daniel Tuk Hartsø Jarlskov, Nørrebro, Ali Araghi, Gribskov, Klaus Nielsen, Furesø, Magnus Mejlvang, Bornholm, Johann Stanislaus, Aalborg, og Poul Erik Nørgaard Olesen, Nørresundby, alle 4.

Afspritning i Køge

Der var godt gang i spritdunken, da Køge Skakklub inviterede til weekendturnering. Syv runder i løbet af fem dage. 50 spillere var med. Coronareglerne blev nøje fulgt. Nogle var dog mere forsigtige end andre.

Af Jan Løfberg

Danmarksmesterklubben fra Køge har et højt aktivitetsniveau, og straks efter afslutningen på Bornholms Sommerskak inviterede klubben til Lang Sommer-weekend i Ølby, hvortil der gik både tog og bus. 50 spillere meldte sig, og blandt disse var flere, der allerede havde haft skakbrikkerne i hænderne i Østerlars.

Alle spillere deltog i samme gruppe, altså fra begynder til stormester. Schweizersystemet har sin charme, fordi der altid kommer nogle artige overraskelser.

Den sportslige fairness er blevet diskuteret siden Monrad-systemets indførelse i dansk skak for ca. 100 år siden. Slutresultatet afspejler ikke nødvendigvis "retfærdighed", men på den anden side, kan man vel postulere, at spilleren, der scorer flest point i et givet antal runder, er den rette vinder.

Turneringen startede onsdag aften, og der var også aftenrunder torsdag og fredag, inden der spilledes dobbeltrunder både lørdag og søndag. Fra arrangørside stillede man med et stærkt hold på sidelinjen.

Den lokale stororganisator Finn Stuhr fik hjælp af et kompetent forældrehold i kantinen, Verner Christensen fra Solrød Skakklub sørgede for teknik og livesending, mens Torben Teimer fra Faxe Skakklub gjorde comeback i rollen som dommer efter 15 års fravær.

Meget fornuftigt havde Køge-folkene sat håndsprit flere steder. Flaskerne blev benyttet flittigt. I det hele taget blev hensynet til ens medmennesker vægtet højt. Håndsprit frem for håndtryk. Et par deltagere spillede med mundbind, resten uden. Men alle holdt god afstand.

Carsten Høi var meget flittig med at spritte hænder hver gang, han havde forladt spillelokatet.
Foto: Verner Christensen.

Topseedet og forhåndsfavorit var stormester Carsten Høi fra Brønshøj Skakforening. Stormesteren bor i Solrød, så det var dejlig tæt ved hjemmet. Blandt de andre favoritter var der den lokale Henrik Dahl Pedersen og svenskeren Anders Nilsson samt den talentfulde Nicolai Kistrup fra Caïssa Gladsaxe.

Men da boet blev gjort op i sidste ende, var det svenskeren Max Wahlund, der stod med sejrschecken på 2.500 kroner. Wahlund startede med tre ettaller, men et nederlag til landsmanden Nilsson kunne efterfølgende ses som en schweizergambit, for med tre afsluttende ettaller opnåede Wahlund seks point. Carsten Høi, Anders Nilsson og Henrik Dahl Pedersen sluttede alle med 5½ point.

Før sidste runde lå Nilsson alene i spidsen med 5½ point, Wahlund havde 5 point, mens Carsten Høi, Henrik Dahl, Køge, Oscar Koch-Müller, Præstø, og Vebjørn Leonhardsen, Norge, lå i baghjul med 4½.

Erik Løveid fra Helsingør Skakklub spillede med mundbind. Her fra hans parti mod turneringens store overraskelse Sissel Kærgaard fra den lokale klub. Sissel var seedet som nr. 33, men endte som nr. 7-15 med en stor ratinggevinst.
Foto: Verner Christensen.

Wahlund sikrede sig turneringssejren ved at slå Oscar Koch-Müller, mens Anders Nilsson snublede mod Henrik Dahl. Carsten Høi afgav tre remiser, og det er der altså ikke råd til, hvis man skal vinde en stor schweizer på blot syv runder, så reelt forsvandt muligheden for at stå med sejrspalmerne allerede efter 6. runde, hvor Anders Nilsson var nær ved at hente sin 6. gevinst.

Tre gange Mølvig: Alfred ser på far Henrik og storebror Julius i det indbyrdes familieopgør, der sluttede remis.
Foto: Verner Christensen.

Anders Nilsson (2227)
Carsten Høi (2335)
Hvid trækker

Vi kommer ind i en kritisk fase af partiet. Stormesteren fik lov til at spille sin elskede Pirc efter en lidt usædvanlig trækfølge (1. d4 d6 2. Lf4 g6 3. Sc3 Lg7 4. e4 Sc6 5. Lb5 Ld7 6. Sf3 Sf6 7. Dd2 h6?!). Høi undlod at rokere, det samme gjorde Nilsson. I diagramstillingen er 16. 0-0-0 udmærket, men endnu bedre er 16. Sd5! Der er en taktisk pointe efter 16… Se7 17. Sxe5 Sxe5 18. Sxf6+ Lxf6 19. Lxf6, og den sorte stilling falder sammen.

16. Td1? Se7 17. Sh2?

Sd5 er stadig trækket. Nu afmonterer Høi det hvide pres.

17... h5 18. Sd5 Sxd5 19. Dxd5 c6 20. Dd3 De7 21. Dg3 Sxh2 22. Dg6+ Kd8 23. Txh2 Kc7 24. Dg3 Tad8

Sort overlevede. Smertensbarnet er Lg7, der er svær ar få i spil uden at h-bonden kommer til at dingle.

25. Dc3 Kb7 26. f3 Le6 27. Lf2 Txd1+ 28. Lxd1

28... Lh6!

Så kom løberen i spil. Udnytter den taktiske pointe 29. Txh5? Ld2+!

29. Le2 Td8 30. Ld3 Lf7 31. Lc5 Dc7 32. a4 Lf8 33. Lxf8 Txf8 34. b3 Db6

Det er ved at være åbenlyst, at sort er mere end godt med.

35. Kf1 c5 36. Th3 Tg8 37. Le2 c4

Hvid finder en afvikling, der neutraliserer de sorte gevinstchancer.

38. Db4 Tc8 39. axb5 axb5 40. bxc4 Lxc4 41. De1 Dd4 42. Txh5 Ta8 43. Th7+ Kb6 44. c3 Lxe2+ 45. Kxe2 Ta2+ Remis.

½-½.

To veteraner fra Amager Skakforening blev lokket til fotografering i skyggen på en af de varme dage i Ølby. Jens Gade (tv.) og Hans Haagen Larsen har været deres diametrale modsætninger under coronakrisen. – Jeg har overhovedet ikke spillet skak, fortalte Jens Gade. – Det har jeg. Det er blevet til en masse lynskak på nettet, sagde Hans Haagen.
Foto: Jan Løfberg.

Køge LANG sommer-Weekend

1. **Max Wahlund, Sverige 6 af 7.**
2-4. **GM Carsten Høi, Brønshøj, Anders Nilsson, Sverige, og Henrik Dahl Pedersen, Køge, 5½.**
5-6. **Henrik Mølvig, Roskilde, og Bjarke Gregor, Præstø, 5.**

Et godt netværk

Copenhagen Chess Challenge plejer at blive spillet i Ballerup i storebededagsferien. Intet i år har dog været som det plejer. I stedet for en stor open spilledes CCC som to alle-mod-alle-turneringer. BMS' egen Martin Haubro samlede via sit netværk to gode grupper.

CCC – juli 2020

1.	Nils Grandelius GM	SWE 2651	*	½	1	1	½	1	1	1	1	1	8
2.	Linus Johansson IM	SWE 2491	½	*	½	½	1	0	1	1	1	1	6½
3.	Jonny Hector GM	SWE 2476	0	½	*	1	½	1	0	1	1	½	5½
4.	Benjamin Haldorsen IM	NOR 2460	0	½	0	*	1	1	½	½	1	1	5½
5.	Jesper Thybo GM	DEN 2590	½	0	½	0	*	1	1	1	½	½	5
6.	Mikkel Antonsen IM	DEN 2376	0	1	0	0	0	*	1	1	1	1	5
7.	Filip Boe Olsen IM	DEN 2353	0	0	1	½	0	0	*	½	0	1	3
8.	Martin Haubro IM	DEN 2437	0	0	0	½	0	0	½	*	1	½	2½
9.	Mikkel Manosri Jacobsen FM	DEN 2316	0	0	0	0	½	0	1	0	*	1	2½
10.	Tobias Rostgaard FM	DEN 2372	0	0	½	0	½	0	0	½	0	*	1½

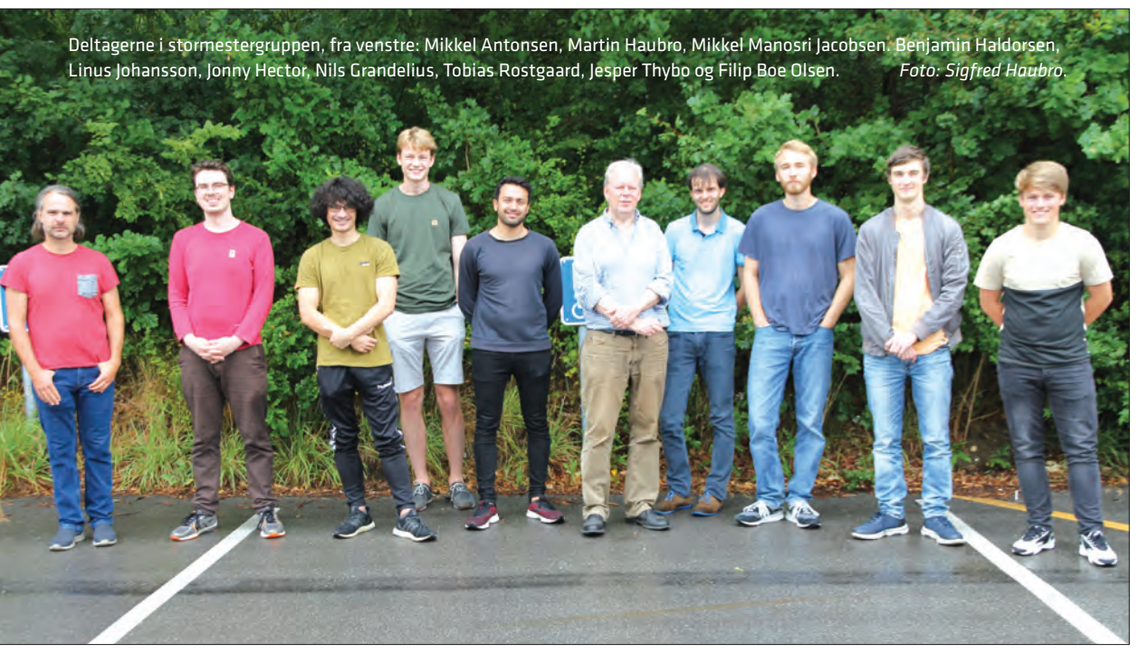

Deltagerne i stormestergruppen, fra venstre: Mikkel Antonsen, Martin Haubro, Mikkel Manosri Jacobsen, Benjamin Haldorsen, Linus Johansson, Jonny Hector, Nils Grandelius, Tobias Rostgaard, Jesper Thybo og Filip Boe Olsen. *Foto: Sigfred Haubro.*

Af Jan Løfberg

CCC – Copenhagen Chess Challenge – har i flere år budt på en del titelnormer; såvel stormester- som IM-normer. Ni runder med op imod 70 spillere har vist sig fortrinligt til dette formål, men sidste år skuffede deltagerantallet arrangørerne. Derfor havde man allerede på daværende tidspunkt rettet blikket mod en nyfortolkning af den efterhånden traditionelle turnering i storebededagsferien.

Coronaepidemien satte en stopper for afviklingen i maj, men i juli lod det sig gøre. Det var BMS' egen topspiller Martin Haubro, der trak på sit store nordiske netværk. Budgettet i CCC har altid været lavt. Her var der ingen ændringer. Men formatet: en GM-gruppe og en IM-gruppe er jo for så vidt en noget mere bekostelig affære. For det første mister arrangørerne en del af de indskud, der af gode grunde vrimler ind i en åben turnering. For det andet har titelholdere det med, at de helst ikke vil spille gratis.

Privat indkvartering blev løsningen for flere af de skandinaviske spillere. Alle unge og ambitiøse – og så ser man mere på de skaklige muligheder end på de praktiske udenomsfaciliteter.

Som sagt var det Martin Haubro, der samlede felterne. Det vejede tungt, hvis spillerne tidligere havde deltaget i CCC. Endvidere var det naturligvis oplagt, at han kiggede på BMS mange unge spillere. Han selv er jo oplagt i den sammenhæng – og han har faktisk spillet forrygende umiddelbart før nedlukningen, og som IM'er er det selvfølgelig altid spændende at være med i en stormestergruppe. Her fik BMS' andre unge folk – Mikkel Manosri Jacobsen og Tobias Rostgaard – også chancen.

Imponerende nok kunne BMS også stille med tre kompetente spillere til IM-gruppen.

Den skakspillende arrangør Martin Haubro. *Foto: Sigfred Haubro.*

For Martin selv, der med sit ratingtal på 2437 nærmede sig en mulig deltagelse i landsholdsklassen, endte turneringen som en sportslig svipser. Men Martin er ikke den første arrangør, der finder ud af, at det er svært at forene skak på højt niveau med organisatoriske forpligtelser.

Klasse

Det var noget af et scoop, at turneringen fik deltagelse af Sveriges bedste, Nils Grandelius. Nils, der bor i København, viste sin høje klasse. 8 point af 9 er en fremragende score, og trods sit høje Elo-tal kunne Nils hente lidt yderligere point til kontoen. Grandelius viste hvilken klassespiller, han har udviklet sig til.

Linus Johansson scorede en GM-norm. Han opfyldte akkurat normen på 6½, men det krævede fire afsluttende gevinster!

Mikkel Antonsen havde også chancen. Med den gode score 5 af 7 skulle Mikkel score 1½ af 2 på sidstedagen, men det glippede des-

værre. For Jesper Thybo var CCC hans dårligste turnering i lang tid. Han endte dog på pluscore og slap med et mindre Elo-tab.

Før turneringen havde arrangørerne på grund af Covid-19 opfordret tilskuerne til at blive hjemme og i stedet følge livedækningen.

Som altid havde BMS sine solide folk i sving nærmest døgnet rundt på Tapeten i Ballerup.

Nu fik hele holdet øvet sig på CCC 2021, der også tænkes afviklet efter det nye format med to titelgrupper.

Nils Grandelius kommenterer

Jonny Hector (2476)
Nils Grandelius (2651)
Caro-Kann / B12

Min seneste skakturnering var Prag Masters midt i februar. Det betød, at min skakpause var fem måneder – det vil sige den længste pause siden jeg var 10-11 år gammel! Under coronaperioden har jeg spenderet masser af tid med skak i forskellige former, dog hyppigst online-lyn – oftest streamet på min twitchkanal. At tænke hurtigt og se simple tricks var jeg helt med på, men at koncentrere sig i flere timer og beregne lange varianter i dybden havde jeg næsten ikke gjort.

Det mest overraskende var dog, hvor hurtigt det føltes normalt at spille skak igen. En halv time inde i første runde var det, som om jeg slet ikke havde haft pause!

1. e4 c6!?

Jeg har spillet mod Jonny virkelig mange gange, men indtil videre kun besvaret 1.e4 med 1... e5 og 1... c5. Tidligere i turneringen havde jeg allerede spillet Caro-Kann mod Rostgaard, så det kom næppe som den helt store overraskelse.

2. d4 d5 3. e5

Sverigesetteren Nils Grandelius imponerede i Ballerup. *Foto: Sigfred Haubro.*

Den moderne hovedvariant. 3. Sc3 er det gamle hovedtræk og også Jonnys gamle favorit. Men nu om dage spiller sort ofte 3... dxe4 4. Sxe4 Sf6 5. Sxf6+ exf6 – og i denne struktur vurderer man sorts solide kongestilling som ligeså vigtig som hvids potentielle fribonde på dronningfløjen.

3... c5!?

Lidt en overraskelse. 3... Lf5 er hovedtrækket. Partivarianten er ret risikabel for sort, men har også mindre teori og giver nemt sort masser af modspil, hvis hvid ikke er præcis.

4. Sf3

4. c3 Sc6 5. Sf3 er ikke fremstødsvarianten i Fransk, for sort har 5... Lg4! og får løberen ud inden ... e6!; 4. dxc5 er et andet vigtigt træk.

4... cxd4

4... Lg4 er man næsten holdt op med at spille, fordi hvid efter 5. dxc5 kan holde fast i bonden.

5. Sxd4 Sc6 6. c4 e6 7. Sc3

7. Le2 havde Jonny spillet tidligere mod Tiger, men efter 7... Lb4+ 8. Sc3 bliver det som i partiet.

7... Lb4 8. Le2?!

8. Sxc6 er det stærkeste, og efter 8... bxc6 har hvid to muligheder: enten 9. Ld3, som er en forbedret version af partiet, eller det mere konkrete 9. Da4 som fører til et interessant slutspil efter 9... a5! 10. cxd5 Dxd5! 11. Dxb4! axb4 12. Sxd5 exd5, hvor hvid har løberparret, men e5-bonden for langt fremme, og sort har pres i a-linjen men en lidt svag b4-bonde.

8... Sge7 9. Sxc6 bxc6 10. Ld2

Ser lidt passivt ud.

10. 0-0 0-0 11. Le3 Sf5.

10... 0-0 11. 0-0 Tb8!?

11... Sg6 var det oplagte træk for at fremprovokere f4, men jeg ville ikke opgive kontrol over d5 og f5. Det ser dog ud til, at 12. f4 La6! giver sort fint spil, ikke mindst fordi 13. b3 dxc4 14. bxc4 Dd4+ vinder en officer for sort.

12. cxd5

12. a3 Lc5 13. b4? duer ikke, fordi 13... Ld4 vinder e5-bonden.

12... cxd5

12... exd5 ser mærkeligt ud, men jeg overvejede det under partiet, fordi strukturen generelt set faktisk er overraskende god for sort. Her syntes jeg dog, det var helt unødvendigt, fordi cxd5 var godt nok.

13. Tc1 Sg6 14. f4?

14. Le3! var nødvendigt fra hvid. Stillingen efter 14... Sxe5 15. Lxa7 Ta8 16. Le3 er ikke så klar, som den "burde" være. Sort har flotte centrumsbønder, men hvid har langsigtet modspil med a- og b-bønderne, og sorts centrum kan ende op med at blive blokeret. Sort skal ikke gå efter bondegevinst med 16... Lxc3?! 17. Txc3 Txa2, fordi hvid efter 18. Lc5! Te8 19. La3 fanger sorts tårn.

14... d4!

15. Se4

15. Sb5 duer ikke på grund af 15... d3! 16. Lxb4 dxe2 17. Dxe2 Ld7! med idéen 18. a4 Lxb5 19. axb5 Dd4+, og sort vinder en officer.

15... d3! 16. Lf3 Dd4+

Med en meget stærk dronning på d4 og bonde på d3 har jeg nu et klart initiativ, men herfra kæmper Jonny meget godt og finder et par små tricks, der holder ham inde i partiet.

17. Tf2 Lxd2 18. Dxd2 Lb7

Her tænkte jeg gevinsten ikke var langt væk: hvis springeren rykker, hænger der jo på f4!

19. Sd6! Lxf3 20. Tc4!

Det havde jeg overset!

20... Db6 21. gxf3

Nu forsvarer hvid f4 og truer endda med at slå på d3. Men heldigvis findes der et træk, der holder liv i initiativet:

21... f6! 22. Te4!

22. Dxd3? fxe5 er total kollaps for hvid efter 23. f5 Sf4!

22... fxe5 23. Sc4

23. fxe5? Txf3 vinder direkte på grund af bindingen på b6-g1 diagonalen.

23... Dc5 24. Sxe5

24... Sxe5??

24... Tfd8! var en kæmpe mulighed.

Jeg ville ikke have en dobbeltbonde i g-linjen og fravalgte derfor trækket, men efter 25. Sxg6 har jeg mellemtrækket 25... Txb2!, der vinder dronningen og partiet efter 26. Dxb2 d2.

25. Txe5 Dd6

25... Dd4 26. Te4.

26. De3!

Et meget vigtigt træk – dronningen er generelt en dårlig blokadebrik, men nu får tårnet adgang til d2, og dronningen holder alt sammen fra e3. Jeg tænkte, at jeg stadigvæk var den som havde mulighederne, men der er ingen tvivl om, at sorts fordel nu er meget mindre end for 5-10 træk siden.

26... Tf6 27. Td2 Td8 28. Kf2 h6

Et meget vigtigt moment i partiet. d3-bonden er stadig mere stærk end svag, men det er meget svært for sort at øge presset eller finde et gennembrud. Det vigtigste for hvid er at ikke skabe flere svagheder for sig selv og prøve at holde stillingen med passivt forsvar. Men passivt forsvar har nu aldrig været Jonnys stærkeste side, og i stedet vælger han nu at prøve skabe lidt modspil. Det giver mig dog nye angrebspunkter, og partiet ender overraskende hurtigt.

29. h4?

Idéen er at få bonden til h5 for at senere have evig skak, men det er en meget vigtigere faktor, at bonden bliver svag.

29. b3!? eller Kg2 og lignende ventetræk, og hvid har objektivt set en holdbar stilling.

29... Dc6! 30. h5?! Tdf8!

Skifter fordelen af fribonden ud med et kongeangreb.

31. Te4?

Efter teksttrækket er stillingen nu objektivt tabt. 31. Txd3 Txf4 giver mig meget spil mod kongen, men er nok stadig holdbart ved bedste spil. Men der er ingen tvivl om, at hvid nu skal spille betydeligt mere præcist end for et par træk siden.

31... Dd5!

32. Txd3

32. Te5 Dxa2 33. Dxd3 Txf4 med merbonde og stærkt angreb.

32... Dxh5

Sort kommer ind med dronning og tårn på h- og g-linjen, og hvid kan ikke nå at forsvare sig mod det. Jonny prøver den mest logiske idé: at få kongen i sikkerhed på dronningfløjen, men han når ikke derhen i tide.

33. Ke2 Tg6! 34. Kd1 Dh1+

En dejlig, nem stilling at spille med dårlig tid, fordi alt kommer med skak!

35. Kc2 Tg2+ 36. Kb3

36. Td2 Tc8+ 37. Kb3 Txd2 38. Dxd2 Dxf3+ er også håbløst.

36... Dh2!

Det sidste vigtige træk i partiet. Hvid kan ikke forsvare 2. række og bliver hurtigt mat.

37. Txe6 Txb2+ 38. Kc4 Dc2+ 39. Kd4 Td8+ 40. Ke4 Dc4+

Et af tårnene falder, så Jonny opgav. Et ret interessant parti hvor Jonnys lidt unøjagtige spil i åbningen gav mig strategiske fordele, som han med stor opfindsomhed næsten lykkedes at eliminere, for så senere at miste tålmodigheden, der tillod at stable et angreb på benene.

0-1.

CCC 2020 - IM-norm 6½

1.	Hilmir Freyr Heimisson, Island, 7
2-3.	GM Stellan Brynell, Sverige, 6
2-3.	FM Viktor Haarmark Nielsen, Øbro, 6
4.	IM Christian Jepson, Sverige, 5½
5-6.	FM Esben Kjems Hove, Nordkalotten, 4½
5-6.	FM Nicolai Kvist Brondt, BMS, 4½
7.	IM Uffe Vinther-Schou, Århus/Sk., 3½
8.	FM Jens E. Ingebretsen, Norge, 3
9.	Michael Vesterli, BMS, 2½
10.	Dara Sevkan Akdag, BMS, 2½.

IM-gruppen

Af Viktor Haarmark Nielsen

Copenhagen Chesss Challenge var i år to lukkede grupper i stedet for den sædvanlige åbne GM-gruppe. Det foregik i de sædvanlige rammer på Tapeten i Ballerup, men dog udeblev hyggen.

Af Covid-årsager frasagde arrangørerne sig tilskuere, og der er ikke meget energi til hygge blandt deltagerne, når man har en halv time til lige at sluge noget frokost mellem runderne, der startede kl. 10 og 15.30. Reglerne forbød remistilbud før træk 30, og det kunne ses ved kampskak i samtlige 90 partier i turneringen.

Som altid i Ballerup var spilleforholdene gode. Der var god plads, masser af sprit og ingen sprut. Der var også et køleskab med rugbrød og pålæg til fri afbenyttelse mellem runderne.

Det er noget man uhyggelig hurtigt bliver vant til, og det skal arrangørerne have ros for. Det var lækkert og simpelt.

Den manglende hygge og de gode spilleforhold gjorde, at man kunne koncentrere sig 100 % på partierne. Mit eneste tabsparti var mod Hilmir, der endte med at vinde turneringen og en IM-norm med 7/9. I sidste runde var vi alle trætte, men reglerne krævede, at vi i hvert fald spillede 30 træk. Det måtte jo udnyttes!

Uffe Vinter-Schou
Viktor Haarmark Nielsen
Spansk firspringerspil / C49

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Sc3 Sf6 4. Lb5 Lb4 5. 0-0 0-0 6. Lxc6

Det er ikke så tit man i ægte skoleskakstil bare kopierer sin modstander, men her måtte løjerne holde op. Mere normalt er 6. d3, hvor det er sort der så slår på c3!

6... dxc6 7. d3 Sd7!

Springeren skal ikke stå på f6, den skal stå på enten g6 eller d4. Derfor må den på rute. Planen er ikke ny, det er nærmest det eneste træk, man overvejer, særligt når man er vokset op, dengang Berlinerforsvaret var højeste mode. Herfra begynder en manøvre-fase, hvor vi begge udvikler vores brikker til optimale felter.

8. Se2 Te8 9. Sg3 Sf8 10. h3 Sg6 11. Lg5! Le7!?

Hvid vil gerne fremprovokere f6, så han kan komme i gang med f.eks. Sh4-f5. Jeg kan ikke helt se, hvad problemet er, men det er ikke en stilling, hvor et tempo er særlig meget værd, så jeg vil hellere vente med f6 til det er nødvendigt.

12. Le3 Le6 13. Dd2 c5 14. b3!

Nu lukker hvid dronningfløjen af, så man kun kan spille på kongefløjen.

14... b6 15. a4 a5 16. Sh5!?

Hvids plan er simpel – han vil spille g4, og så bare langsomt bygge op på kongefløjen og satse på der kommer nogle trusler på et tidspunkt. Det er sådan en stillingstype, man ikke vil have med sort, for der er intet reelt modspil. Computeren påstår f6 med lille sort fordel, men hvis man så rykker nogle træk, så siger den hurtigt lige spil, og lidt derefter hvid fordel. Med andre ord skal man forhindre 17. g4. Straks springer 16... f5 i øjnene, men den slår hvid og hopper tilbage med Sg3. Både hvid og sort vurderede en klar hvid fordel i den struktur, der opstår, men det er langt fra let at påvise, og sort har rigeligt med dynamisk kompensation for den svage e5-bonde, der jo er nem at dække. I stedet for at skynde mig at ændre strukturen, så kan man jo tage alle brikker med først.

16... Dd7! 17. Kh2?!

17. g4 Lxg4 er selvfølgelig pointen. Hvid kan heller ikke spille 17. Lh6, for sort besvarer bare roligt med Lf8. Hvid vil spille g4, og gør derfor klar til Tg1. Men det er alt for optimistisk. En mere rolig plan er at aflive sorts løberpar med 17. Sg5! og så gennemføre f4.

17... Tad8 18. Tg1?!

18... f5!

Et angreb på fløjen skal besvares med et modstød i centrum! Til forskel fra træk 16 har sort spillet Dd7 og Tad8, mens hvid har spillet Kh2 og Tg1, så det er en forbedret udgave for sort.

19. exf5 Lxf5 20. Sg3 e4!

Centrum skal bare blæses op, mens de hvide tårne hygger sig i hjørnerne. Alternativet er at beholde løberparret med Le6, og selvom det er et fint træk, så stiller det ikke særlig mange problemer for hvid heller.

21. dxe4 Dc6

22. exf5?

Under pres finder hvid ikke det bedste forsvar. Man kan stadig holde balancen, hvis man ikke ofrer dronningen: 22. De2 Lxe4 23. Sxe4 Dxe4 24. Tge1. Den vigtige pointe er, at hvid skal være klar til at bytte dronninger med Dc4+, hvor han så "fører" med en bonde på kongefløjen som kompensation for den elendige struktur. Uden den ressource giver hvids stilling ikke megen mening, da sort er klar til at smide alle brikker i hovedet på hvid med Ld6+ og Sf4, og selv med ressourcen er stillingen meget lettere at spille for sort end for hvid. Dronningofferet virker til gengæld slet ikke.

Viktor Haarmark var kun et halvt point fra IM-normen. *Foto: Sigfred Haubro.*

22... Txd2 23. Lxd2 Sh4 24. Sg5?

Nu er det helt slut. Den korrekte plan er at bygge en "fæstning" med 24. Sxh4 Lxh4 Tge1, men den nedbryder sort rimelig let.

24... Ld6 25. f4 h6 26. Se6 Dd5!

Den oprindelige plan var bare 26... Sxf5, men da springeren kom til e6, opdagede jeg, at den var fanget på e6.

27. Lc3 Sxf5 28. Tad1 Dxe6 29. Tde1 Sxg3 30. Opgivet.

Der var et væld af mulige gevinster for sort, men 30. Txe6 Txe6 31. Kxg3 Te3+ var min favorit.

Det er sjældent man får lov til at spille et så simpelt parti med sort, hvor alt bare går den rigtige vej. Alt i alt var det en rigtig god turnering, og den blev fejret med is og analyser i baglokalet, selvom vi alle var godt trætte – efter fem måneder glemmer man, hvor hårdt det er at spille skak!

0-1.

Linus Johansson (tv.) og Hilmir Freyr Heimisson med deres normbeviser. *Foto: Sigfred Haubro.*

Løsninger side 72-73

Aktuel taktik v/ GM Jacob Aagaard

Opgaverne er opdelt i tre kategorier:
Grønne opgaver: Den letteste kategori, hvor det handler om at finde en lille, fiks taktisk vending.

Gule opgaver: De mere avancerede øvelser, som har nogle nuancer, som det godt kan tage lidt tid at finde.

Røde opgaver: Denne kategori byder selv de stærkeste spillere på problemer.

Find bræt og brikker frem og tænk dig om! Opgaven er ikke nødvendigvis at finde alle varianter, men at forstå, hvad det vigtige er i stillingen og reagere derefter.

1. sort trækker!

Alexander Grischuk – Anton Korobov
Steinitz Memorial (online) 2020

2. hvid trækker!

Mikkel Antonsen – Linus Johansson
Ballerup 2020

3. hvid trækker!

Arkadij Naiditsch – Noel Studer
Biel (hurtigskak) 2020

4. hvid trækker!

Linus Johansson – Jonas Bjerre
Sverige – Danmark (online) 2020

5. hvid trækker!

Fabiano Caruana – Wesley So
Clutch Chess (online) 2020

6. hvid trækker!

Fabiano Caruana – Leinier D. Perez
Clutch Chess (online) 2020

7. hvid trækker!

M. Kazmierczak – Kamila Niespielak
Wisla 2000

8. sort trækker!

Linus Johansson – Jonas Bjerre
Sverige – Danmark (online) 2020

9. sort trækker!

Hikaru Nakamura - Wesley So
Clutch Chess (online) 2020

Landsholdet i historisk samarbejde

Det har været småt med direkte sponsorater til det danske skaklandshold. Nu har Dansk Skak Union fået en entusiastisk sponsor.

Landstræner Sune Berg Hansen (tv.) under pressemødet med aftalepartnerne Thomas Jøker, Jøker Holding ApS, og Poul Jacobsen, Dansk Skak Union. Foto: Thomas Vestergård.

Af Jan Løfberg

Digterne Vergil, Properts og Horats blev i det 1. århundrede før Kristi fødsel støttet økonomisk af Gajus Cilnius Maecenas. Digternes genialitet blev belønnet af den romerske ophavsmand til udtrykket "mæcen". Genialitet sikrer på ingen måde velstand og rigdom.

Skakhistorien er rig på mæcener, og i nyere tid er mæcener udskiftet med sponsorer. Nutidens sponsorer forlanger samarbejde efter "noget-for-noget-princippet". Danske skakspillere har sjældent brudt sig om dette halsbånd: "Jamen, det er ikke mig, der har tegnet kontrakt med sponsoren!" Præmiechecken er ikke ret ofte blevet returneret.

Vi befinder os i 2020. Hvor stort skal knæfaldet være for den/de sponsorerede være? Er der overhovedet tale om et knæfald?

På de sociale medier har der været diskussioner – og ikke alle er lige begejstrede. Der hersker ingen tvivl om, at de involverede parter – Dansk Skak Union og Jøker Holding ApS – er meget tilfredse med aftalen, der går under mottoet "Sammen mod en stærk fremtid".

150.000 om året

Aftalen blev præsenteret ved et pressemøde den 8. august i Fredericia, hvor fire danske stormestre og landsholdsspillere efterfølgende spillede en lille knockout-turnering for at kaste glans over det nye samarbejde (turneringen omtales under "Brættet Rundt" på side 73).

I korte træk går den hidtil største sponsoraftale i dansk skak ud på, at landsholdet får støtte de næste fem år. Jøker Holding bidrager med 150.000 kroner årligt – dog med genforhandling hvert år i aftaleperioden. Sponsoren har ikke bare lyst til at støtte et resultatløst projekt.

Bag Jøker Holding står esbjergenseren Thomas Jøker, der startede med at spille skak på Spangsbjergskolen og siden 1990 har været medlem af Esbjerg Skakforening. På en god dag er Jøkers styrke ca. 1700. Om hvorfor Jøker kontaktede DSU, fortæller han: - Jeg var træt af at se, at vores landshold ikke stillede med det bedste hold. Så tænkte jeg: Hvis jeg nu støtter økonomisk, kan vi så samle de bedste på holdet? Ambitionen er at komme i top-10 ved et stort mesterskab. Samtidig håber jeg på nogle positive sideeffekter.

Den skakentusiastiske sponsor har tænkt sig at følge landsholdet på nærmeste hold under de store turneringer som OL og EM.

DSUs formand Poul Jacobsen glæder sig over, at landsholdet får en solid økonomisk støtte som kan være med til at udvikle vores unge talenter.

Landstræner Sune Berg Hansen er også begejstret: - På landsholdets vegne siger jeg mange tak. I snart mange år har vi ventet på en person med visioner. Det har vi fået nu. Vi er et lille land, men vi er stærkere end længe. Tidspunktet er perfekt. Vi har et godt sammenhold på holdet, og jeg mener, at vi har en realistisk mulighed for komme i top-10 i nær fremtid.

Danmark har i øjeblikket tre unge stærke stormestre Jonas Bjerre (16 år), Jesper Thybo (21) og Mads Andersen (25) og så er der en række rutinerede stormestre som blandt andre Allan Stig Rasmussen, Jakob Vang Glud og Sune Berg Hansen. Det giver håb.

En del af midlerne vil landstræneren bruge på træning af vores bedste spillere. Sune Berg er allerede i gang med at forhandle de første aftaler på plads med nogle af de bedste trænere i verden.

Glæden ved at spille klassisk igen

Skakforeningen Øbro lagde lokaliteter til, da skak for første gang spilledes ansigt til ansigt under coronakrisen. Kvindelandsholdets Ellen Fredericia Nilssen skriver om holdets match mod værterne fra Øbro.

Foto: Arild Rimestad.

Af Ellen Fredericia Nilssen

Solen skinnede over København på, hvad der ellers virkede som en helt almindelig mandag. De nyligt udklækkede studenter kørte berusede rundt i deres vogne med musikken på fuld skrue, små cafeer var fyldt til randen, og i Fælledparken var mange små grupper samlet for at nyde det dejlige vejr i hinandens selskab. Det var dog ikke alle københavnere, der skulle ud og nyde solens stråler.

Bare et par hundrede meter fra Trianglen, i hjertet af Østerbro, fandtes der nogle trapper. For mange mennesker var disse trapper ikke noget specielt, og de fleste gik bare forbi uden at skænke trapperne en ekstra tanke. Københavnerne, der ikke skulle nyde solens stråler, kunne dog se noget i trapperne, som ikke alle kunne se. Ja, for de københavnere var trapperne nærmest magiske, og hvert trin ned mod den store, grønne dør sendte kuldegysninger igennem dem. Det var den slags kuldegysninger, der får ens puls til at stige, men samtidig trækker et kæmpe smil på læberne.

Døren åbnedes

Men lige så snart den store, grønne dør blev åbnet, så blev kuldegysningerne erstattet af en lettelse, der fyldte hele kroppen. Døren åbnede sig til et sted, som københavnerne kun havde kunnet drømme om at få adgang til de seneste tre måneder. For første gang i – hvad der føltes som – en evighed, skulle der nemlig endelig spilles en rigtig skakturnering igen. I mange måneder var den eneste måde at få stillet sine skakabstinenser derhjemme bag sin computerskærm på en af de mange skakservere, der kan findes på internettet.

Den opmærksomme læser ved sikkert allerede, hvilken skakklub i Danmark vi befinder os i. Det er selvfølgelig ØBRO, der var kommet os til redning og prøvede at stille vores skakabstinenser. En intens match var blevet sat op, Kvindelandsholdet mod ØBRO. På Kvindelandsholdet svingede erfaringsniveauet en del, men en ting var sikkert: Alle spillere har repræsenteret Danmark til OL. Øverst på erfaringslisten var selvfølgelig ingen anden end **Louise Fredericia**. Mod hende er det vigtigt altid at have øjnene på brættet, da du ellers hurtigt kan blive blæst af det. Tæt på det modsatte gælder for kvindelandsholdets næste spiller, **Ellen Kakulidis**, der ikke synes, at tortur er noget, der skal overstås hurtigt. Hun er en ægte skakelsker, og jo længere tid hun kan sidde ved brættet, des gladere er hun, og des mere skal du passe på. **Freja Vangsgaard** kunne igen efter flere år findes bag ét skakbræt, og netop at hun ikke har spillet i lang tid, forsøgte hun at anvende til sin fordel, da hendes modstandere ingen anelse havde om, hvad de kunne forvente. Som den fjerde spiller var der selvfølgelig undertegnede. Det er altid svært at sige ord om sig selv, derfor har jeg bedt kvindelandstræneren Peter Thorsbro skrive én linje om min spillestil: "Ellen spiller positionelt solidt, men går gerne ind i skarpe stillinger, hvis hun vurderer, stillingen kræver det". Lidt en blanding af, hvad vi ellers har set, lyder jo meget godt. Tak for ordene, Peter!

På modstanderholdet var der ikke lige så meget variation i spillestilen. Det var et ægte ØBRO-hold! For **William Hørup Philipsen** er initiativ vigtigere end noget andet, og materiale er en by i Rusland. Mod ham er partiet ikke færdigt før, at noteringslisten er skrevet under, så det er vigtigt altid at have øjnene åbne. De to næste spillere, **Alena Ayzenberg** og **Andreas Ertbjerg**, er de mildere versioner af William, men det betyder endelig ikke, at man ikke skal passe på. Komplikationer og skarpe varianter er svære at undgå lige meget, hvor meget man prøver. Det er svært at have et helt hold kun med angrebsspillere, så til at lede vejen til det positionelle paradis var turneringens højest-ratede selvfølgelig ingen andre end solide **Thomas Tange Jepsen.**

Matchen startede på en mandag, og hvem havde nogensinde troet, at en mandag kunne være sådan en god dag. Det var et magisk øjeblik, da turneringsdommer Søren Bech Hansen sagde, at sort endelig måtte starte hvids ur, (dog uden håndtryk givet).

Rust, rust og ikke mere rust

Fra første sekund var intensiteten i lokalet højt. Det var tydeligt, at alle havde hungret efter at spille skak, og det var endnu mere tydeligt, at alle havde et bestemt mål – at hjælpe holdet til en dominerende sejr. Det blev også til en dominerende sejr i første runde … for ØBRO. 3½-½.

Der var i anden runde fremgang at spore for kvindelandsholdet. Et knebent nederlag på 2½-1½. Trenden var tydeligvis ved at vende.

Det viste sig, at trenden var vendt i tredje runde. Gevinster til to gange Ellen og Freja.

Efter tredje runde håbede vi på for alvor at have banket rusten væk. Selv fik jeg en smule mere selvtillid og blod på tanden efter min gevinst mod Alena, der også skulle vise sig at få vendt hele min turnering på hoved:

Ellen Fredericia Nilssen (2071)
Alena Ayzenberg (1967)
Dronningindisk / E 12

1. d4 Sf6 2. c4 e6 3. Sf3 b6 4. a3 La6 5. e3

Er spillet langt mindre end hovedvarianten, men det har stadig over 500 partier i basen med mange stærke spillere, der har spillet det.

Det mest normale træk her er 5. Dc2 efter 5... Lb7 er pointen, at sort har fået dronningen væk fra d1 for at kunne spille 5… c5 6. Sc3 c5 7. e4 er spillet mange gange på topniveau.

5... d5 6. Se5

Her begynder partiet lige så stille at bevæge sig udenfor teorien.

6... dxc4

6... Ld6 virker en smule mere udfordrende, da hvid bliver nødt til at tage stilling til lidt flere ting her. Efter et naturligt træk som 7. Sc3 står hvid allerede lidt dårligere, da sort har en del modspil i centrum og nem udvikling. Et andet naturligt træk er 7. Le2, men også her efter 7... 0–0 8. 0–0 c5 har sort udlignet nemt.

7. Sxc4

7. Lxc4 Lxc4 8. Sxc4 c5.

7... Le7 8. Le2 Lb7?!

En smule passivt og giver hvid mere tid til udvikling og få koordination af sine brikker.

8... 0–0 9. 0–0 c5 tænkte jeg i løbet af partiet, var den mest naturlige fortsættelse.

9. 0–0 0–0 10. Sc3 Sbd7 11. b4

Et forsøg på at forhindre ... c5, som blev spillet alligevel.

11... c5

Efter at have tænkt i lang tid kom jeg til sidst frem til, at

12. dxc5

måtte være den rigtige vej.

12. bxc5 bxc5 var jeg ikke tilfreds med, da det ligner en stilling, hvor en masse brikker nemt kan blive byttet hurtigt; 12. b5 Dc7 – her virker hvids c-linje en smule akavet.

12... bxc5 13. Sa5!

Jeg tillader mig at give det her træk et udråbstegn, da det føltes som om, at hvid med det her træk kunne spille for noget. Jeg var meget tilfreds med mig selv, da jeg fandt det, da der var nogle taktiske komplikationer, der skulle udregnes først. Sort skal passe på nu.

13. bxc5 Tc8 vurderede jeg som en smule bedre for sort, da hvid har koordinationsproblemer og er bagud i udvikling; 13. b5 var mit alternativ.

13... Ld5?

Nu får hvid alt spil.

13... cxb4 var trækket, der skulle regnes på – 14. Sxb7 er den rigtige trækfølge. Efter 14. axb4 Lxb4 bliver trækomstilling til varianten med 15... Lxb4, men sort har et bedre træk (14... Tb8! og selvom hvid stadig står en smule bedre, så kan der ikke opnås lige så stor fordel, som hvis der var blevet spillet 14. Sxb7) 14... Dc7 (14... bxc3?? 15. Sxd8) 15. axb4 Dxc3.

a) 15... Dxb7 16. Lf3 Dxb4 17. La3! (17. Lxa8! er også godt);

b) 15... Lxb4 16. Sa2 Dxb7 (16... Le7. Springeren er fanget på b7, men med en officer ekstra kan hvid løse "problemet" simpelt 17. Lf3 Tab8 18. Ld2 Txb7 19. Lxb7 Dxb7) 17. Sxb4 Dxb4 18. La3!;

16. Ld2. Hvid har løst sine problemer og har her fordel grundet løberparret og aktivitet;

13... Tb8! er sorts bedste træk 14. Sxb7 Txb7 15. b5 men jeg er som hvid bestemt ikke utilfreds her med løberparret. c-bonden er svagere, end den er stærk, og hvid har potentiale for at presse på dronningfløjen med sine a- og b-bønder.

14. Sxd5 Sxd5 15. Sc6 Dc7

15... Dc8 16. Dxd5 exd5 (16... Lf6 17. Df3 Lxa1 18. Se7+) 17. Sxe7+ Kh8 18. Sxc8.

16. Sxe7+ Sxe7

Da jeg var lille og havde lært reglerne, ville jeg altid meget hellere have de to springere, end jeg ville have de to løbere. Jeg kan huske, at min mor engang kom ind på mit værelse, mens jeg spillede mod en veninde. Min mor prøvede at forklare mig, at fordi min veninde havde to løbere mod mine to springere, så stod min veninde bedre. Det var jeg uenig i: "mor, jeg har jo kareten". Det er jo åbenlyst, at to heste trækker en karet, derfor må springerne være bedre. I dag har jeg det ikke helt på samme måde, og da jeg fik stillingen, hvor jeg havde to løbere mod to springere, så var fornemmelsen, at min modstander måtte spille præcist for ikke at blive kørt over af sin egen karet.

17. Lb2

17. Dc2.

17... Tab8 18. Tc1 Tfd8 19. Dc2

Et træk, der havde vist ordentlig teknik, var 19. Tc2 Det stopper min bekymringer om, at løberen på b2 nogensinde skal komme til at hænge, og jeg gør klar til at tage fuld kontrol over c-linjen. Samtidig kan den hvide dronning komme til a1 og lægge massivt pres i a1–h8 diagonalen.

19... Db6 20. Dc3

Den opmærksomme læser kan her se, at jeg truer mat i ét træk (på g7).

20... f6 21. b5 Sd5

Det har en smule betydning, hvor dronningen sættes.

22. Dc2

22. Dc4? Sc7 23. a4 a6; 22. Db3 – det virker unaturligt at sætte dronning i b-linjen, og varianten herfra er meget svær at se i set parti, hvor tiden også presser 22... a6 23. a4 axb5 24. axb5 Sc7. Her skal man se 25. Tb1! for at stoppe modspil. Sort kan ikke slå bonden. 25... Sxb5 26. Lxb5 Dxb5 27. Dxe6+ Kh8 28. Lxf6 Dxb1 29. Lxd8.

22... a6 23. a4 Tdc8

Gør hvids arbejde nemmere, og nu spiller stillingen stort set sig selv.

23... Sc7 24. Tb1 er i den her stilling et mere naturligt træk og nemmere at se, end i varianten med 22. Db3. I partiet var min oprindelige tanke 24. La3?! og 24. Tb1 var kun et alternativ, som jeg havde tænkt, jeg ville overveje, hvis Alena spillede 23... Sc7. 24... axb5 25. Lxc5 Sxc5 26. Dxc5 Dxc5 27. Txc5. Jeg havde regnet hertil og tænkte, at jeg ville vinde bonden på b5 og hermed nok partiet. Jeg havde dog misset 27... Td2, og nu kan løberen ikke længere dække på b5, hvilket giver sort gode remischancer.

24. Tfd1 f5 25. Lc4

Endnu bedre var 25. a5 Dxa5 26. e4 S5f6 27. exf5 exf5 (**27... axb5 28. fxe6**) 28. Dxf5.

25... axb5

25... S7f6 med det samme hjælper heller ikke efter 26. Lxf6 Sxf6 (eller 26... gxf6 27. Lxd5 exd5 28. Dxf5) 27. a5 Dxa5 28. Lxe6+.

26. axb5 S7f6

Et bedre forsvar var 26... Te8.

27. Lxf6 Sxf6 28. Dxf5 Te8 29. Ta1 Te7 30. Ta6 Dxb5 31. Txe6!

Ender partiet på flot vis.

31... Dxc4 32. Txe7 Db3 33. Tf1 c4 34. Dg5 Se8 35. Dd5+ Kh8 36. Df7, opgivet.

1–0.

Ellen gør forskELLEN

I fjerde runde havde vi også en vigtig mission. William Hørup Philipsen var startet turneringen med 3/3. Vandt han sit næste parti, ville det betyde 4/4, og at han havde vundet over alle fire kvindelandsholdspillere i første halvdel af turneringen. Hele presset var på Ellen Ks skuldre til at sørge for, at det ikke ville komme til at ske. Ellen inspirerede holdet ved at gøre det, vi andre ikke havde formået, og med hendes gevinst scorede vi endnu en 3-1-sejr. Halvvejs igennem turneringen stod det altså 8-8; et resultat vi på kvindelandsholdet kun drømte om efter anden runde.

Blandt tilskuerne i Øbro var klubbens ligaspiller Viktor Haarmark og den ni-årige Sarah Sima Derrlich. De nød også at spille skak ansigt-til-ansigt.

Foto: Arild Rimestad.

Euforien blev sat lidt på pause, da vi blev slået tilbage til virkeligheden i runden efter. ØBRO havde fået nok, og de sikrede sig endnu en 2½-1½-sejr. Ellen K. spillede remisen og havde nu 2½ point i de seneste tre runder. Selv fik jeg matchet Williams rekord på tre gevinster i streg ved at få revanche mod ham efter tabet i runde 1.

Vi var et point bagud samlet. Tre runder resterede – altså 12 partier. Ikke en umulig opgave, for 12 er mange partier, men gevinst kan ikke staves uden "vi" og for at vinde matchen, kræver det stadig en god holdindsats.

Kvindelandsholdets positive fremgang holdt i runde 6 og 7 med sejre på henholdsvis 3½-½ og 3-1. Det betød, at vi blot manglede ½ point i runde 8 for at sejre samlet.

Jeg havde formået, hvad jeg selv synes er imponerende: fem sejre i træk, og Ellen K var lige i hælene med 4½ i de sidste fem runder. Vi satte dog begge farten ned i sidste runde, hvor vi begge spillede remis, men da både Louise og Freja vandt, endte slutresultatet med 19-13 til kvindelandsholdet.

Personligt må jeg indrømme, at glæden over endelig at spille en skakturnering igen, var meget højere efter sidste runde, end den var efter første runde. Men så endelig efter sidste runde var det nærmest svært at få armene ned. Matchen endte da også med ratinggevinst til alle fem deltagende kvinder! Generelt set var glæden ved endelig at spille og bare se skak blive spillet over et rigtigt bræt stor hos mange.

Flere tilskuere fandt vej til klubben for at sige hej. Der skal selvfølgelig gives en kæmpe tak til ØBRO og Ellen Kakulidis for at arrangere turneringen. En kæmpe tak til Søren Bech Hansen for at være i klubben hver dag som turneringsleder, til kvindelandstræner Peter Thorsbro for at stå for livesendingen, og til vores modstandere da vi uden dem – af åbenlyse grunde – ikke ville have haft nogen af spille imod.

Det var en ren fornøjelse, og det bliver fantastisk, når skak endelig begynder at kunne blive spillet forsvarligt med mange mennesker samlet over et rigtigt bræt i stedet for bag computerskærmen.

Boganmeldelse

En naturlig hang til livets glæder

Af Carsten Høi

Den snart 80-årige internationale mester Svend Hamann har i samarbejde med Dan Andersen skrevet en omfattende biografi på hele 523 sider på Løfbergs Forlag.

Bogen er udstyret med gedigent hardcover og diverse billeder fra Svend Hamanns skakkarriere, der startede som 13-årig i 1954. Det er ret utroligt, hvad Svend har gemt i årenes løb af billeder, postkort og udklip med diverse scrapbøger, som han nu præsenterer for læserne. Bogen er elegant med stor skrift og fine parti-noter fra Hamann selv samt Peter Heine Nielsen. Desuden er der en del ældre partikommentarer fra Bent Larsen.

Læseren og den skakintereserede får en kronologisk gennemgang af Svends skakkarriere samt en omtale af hans professionelle liv inden for IT-branchen. Jeg nød særligt hans beskrivelse af familien; en solid og god kulturel baggrund fra det nordlige København. Svend er også ærlig angående sin konservative og borgerlige livsstil. En imponerende karriere gjorde Svend til en holden mand med naturlig hang til livets glæder, så som rejser, god mad og sund hedonisme.

Hamann har også været lidt af en sportsmand; som ung spillede han ishockey inspireret af sin far. Desuden har han dyrket tennis, skisport samt golf. Svend skriver også ærligt om sit første forliste ægteskab, men kryber ellers lidt uden om erotiske erfaringer øverst på side 39, som er lidt kryptiske. Hvad skete der?

For den skakhistorisk interesserede er der masser af personskildringer af datidens topspillere fra 50erne til i dag. En rammende beskrivelse af introverte Gert Iskov, ustabile Sejer Holm, den nervøse Børge Andersen samt gentlemanen Norman-Hansen. Selvfølgelig bliver de store personligheder Enevoldsen og Larsen også omhandlet – og med respekt og beundring. I det hele taget omtaler Svend sine modstandere høfligt; måske bortset fra Jens Kristiansen, der må stå for skud som "faste kunde".

Historien om Fischer, som slog Hamann i Natanya og besøgte ham senere i København er yndlingshistorien. Også det danske OL-hold i 1978 hørte den flere gange, og da Hamann efter det måske bedste danske resultat ved OL nogensinde fortalte, at det var bedre at træne med Fischer end os, blev vi målløse og lidt sure i triumfen. Svend og Ole Jakobsen havde det som konkurrenter svært med hinanden, men det undlader Svend sympatisk nok at nævne.

Svend tog til Sydafrika i 1980 og blev kritiseret for det af "kommunisten Jens Kristiansen". Jeg selv sagde nej til invitationen året efter, men ikke af politiske årsager og for øvrigt tog vi jo til Argentina 1978 under et fascistisk militærdiktatur – også Jens!

Iskov-sagen mod DSU omtales også. Efter nutidens forhold var det efter min mening blæst helt op, orkestreret af Enevoldsen. Men det fik alvorlige konsekvenser: Enevoldsen døde lige efter og Iskovs karriere blev kort. Desuden gik Gerner Carlsson ind i den tabte sag. Jeg var den eneste på OL-holdet, der ikke støttede Iskov mod DSU, og det fortryder jeg ikke. Jeg var primært interesseret i dansk skaks fremtid.

Svend skriver meget om den udeblevne GM-titel, for han havde styrken i årene 1965 til 1980. Men han tog netop ikke fri et år, som Larsen foreslog. Han skulle og ville passe sin stjernekarriere, som gav velstand og anseelse i samfundet, bl.a. via SimCorp.

Hamann står for mig som et analytisk meget begavet magtmenneske med et stort ego. Samtidigt besidder Svend en altid kompliceret charme – som for eksempel når han beskriver skakteoretikeren Pachman. Den fremragende skakkarriere og det endnu mere imponerende professionelle arbejdsliv må være en trøst for den udeblevne ellers fortjente GM-titel. Hvis nogen har fortjent en "emeritus GM-titel" er det Svend.

Han har ikke kun skrevet en skakbog, men skriver også om mange af livets problemer, og det vil glæde Svend, når jeg siger, den er sammenlignelig med Enevoldsens klassiker "30 år ved skakbrættet".

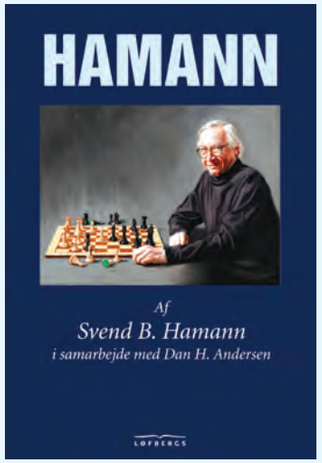

Hamann
Af Svend B. Hamann og
Dan H. Andersen
523 sider. 349 kroner.
Løfbergs Forlag

Nyt fra DSU

Poul Jacobsen, formand for Dansk Skak Union

Den helt store nyhed fra DSU er naturligvis samarbejdsaftalen med Jøker Holding ApS, som går ind og støtter landsholdet i åben række økonomisk til både turneringsdeltagelse og træning på allerhøjeste niveau. Det skulle meget gerne betyde, at det bliver så attraktivt at spille på landsholdet, at de bedste vil deltage hvert år, så holdet bliver så meget bedre, at vi får resultater, der medvirker til at øge omverdenens interesse for dansk skak. Jeg vil gerne her takke sponsoren, landstræneren og de aktuelle landsholdsspillere for deres positive medvirken til aftalens etablering.

Siden genåbningen efter corona er der gennemført to "normale" GM-turneringer i Danmark, og rundt omkring starter klublivet så småt igen. Inden dette nummer af Skakbladet udkommer, er Xtracon Skakligaen forhåbentlig afsluttet og divisionsturneringsudvalget travlt beskæftiget med planlægning af den kommende sæson. Det bliver den foreløbig sidste runde med XtraCon A/S som sponsor for den øverste liga. Det er her på sin plads at takke sponsoren for støtten gennem i alt 12 sæsoner.

Under nedlukningen af normale skakaktiviteter har onlineskakken oplevet et boom. Ikke alene spiller vore eksisterende medlemmer masser af onlineskak, men der deltager også en meget stor gruppe danskere, som ikke er medlemmer. FU forventer, at den høje aktivitet fortsætter i et omfang, der retfærdiggør oprettelsen af en "onlineskakkoordinator", som vil få ansvar for gennemførsel af officielle danske onlineturneringer og koordinering af dansk deltagelse i udvalgte "udenlandske" ditto.

HB har besluttet, at skak.dk skal moderniseres. Arbejdet er allerede i gang med konvertering af gamle data til nyt Wordpress-format. Websiden bliver gennemgribende redesignet, og vi glæder os til at følge Olga Batrakova og Claus Marcussens anstrengelser for at lave en hjemmeside, der holder mange år ud i fremtiden.

Periodisk og lokal genopblussen af Covid-19 bliver fremover en "normal situation", siger mange eksperter. Derfor er det noget, vi skakspillere også skal lære at håndtere – både på leder- og på spillerplan. Uden at gentage, men alligevel henvise til bemærkningerne i sidste nummer af Nyt fra DSU, vil jeg indtrængende bede alle om at agere i henhold hertil. Vi skal ikke isolere os, men optræde ansvarligt – sammen!

DM ser heldigvis ud til at kunne gennemføres, men måske med adgangsbegrænsning. Jeg håber, der bliver plads til alle interesserede, og vi gør naturligvis alt, hvad vi kan for, at også DM bliver et forsvarligt og sikkert stævne til den tid.

På Delegeretmødet håber HB at få gennemført nogle hårdt tiltrængte beslutninger. Blandt andet at den formelle kompetence til at vælge DM's spillested placeres hos FU. Det vil give mulighed for at indgå langtidsaftaler og dermed opnå bedre betingelser for hotel- og/eller sponsoraftaler. Desuden bør et forslag, som definitivt klarlægger Skaknævnets kompetenceområder, vedtages. Endelig bør et fornuftigt kontingent for netmedlemmer kunne fastsættes, så mange onlinespillere finder det værd at være en aktiv del af Dansk Skak Union.

Vi glædes over, at Skaksalget i 2019 havde overskud på driften – trods en kun otte måneder lang sæson – uden DM og Xtracon Chess Open-deltagelse. Det styrker håbet om, at medlemmernes egen butik – med en solid base og sikker ledelse – fortsat kan eksistere som et vigtigt serviceorgan for danske skakspillere. Glædeligt også fordi Skaksalget netop har udgivet den danske oversættelse af første bind i Jacob Aagaards og Jop Delemarres serie "Lær Skak", og butikken vil også udgive de efterfølgende bind i serien.

SKAK I KRISETIDER

Coronakrisen har grebet ind i skaklivet, som kun ganske få gange tidligere. Selv under de værste krige og kriser har skakspillere udfoldet sig på brættet. Men der er også talrige eksempler på, at turneringer er blevet stoppet, annulleret eller udskudt på grund af krig, sygdom og politik.

Af Jan Løfberg

Skak er et fantastisk spil. Det kan spilles på små brætter med små brikker. Det kan også spilles med større brætter og brikker. Eller med levende brikker. Med brikker af papir, pap, træ, metal, elfenben eller tygget rugbrød. Bræt af papir, pap, marmor, mahogni og alle mulige andre materialer. Det kan sågar spilles uden bræt og brikker.

I vittighedstegninger kan man se skakspillere koncentrere sig om spillet, mens verden er ved at falde sammen rundt om dem.

Frem mod år 1900 og de efterfølgende år var der talrige lokale konflikter og krige. Særligt på Balkanhalvøen. Det var da også her, det hele eksploderede 28. juni 1914 i Sarajevo, da en serbisk nationalist myrdede den østrig-ungarske tronfølger, ærkehertug Franz Ferdinand.

I "Verdens Bedste Skak, bind II" skrev Jens Enevoldsen: "Luften i Europa var tyk af sabelraslen i 1914, men, som det var at forvente, tog skakspillerne ikke særlig notits deraf. Man spillede sine turneringer, som man plejede. Turneringen i St. Petersborg løb over banen, og ganske som man havde gjort det i snart mange år, arrangerede det tyske skakforbund sin kongres med tilknyttede turneringer. Det fandt alt sammen sted i Mannheim, en af Tysklands mange skønne byer."

Der var stil over åbningsreceptionen i Mannheim 1914.

Trods optræk til konflikt indledtes kongresturneringen i "Ballhaus" i Mannheim Palace 20. juli, men den blev afbrudt allerede 1. august, da Tyskland erklærede Rusland krig som opfølgning på den krigserklæring, som Østrig-Ungarn havde indgivet til Serbien og dets alliererede Rusland. Krigserklæring på krigserklæring fulgte. "Den Store Krig" var startet.

Skakspillerne nåede frem til runde 11, inden mesterturneringen blev afbrudt. Russeren Aleksandr Aljechin førte med 9½ foran Milan Vidmar fra Østrig-Ungarn (han kom fra Slovenien) med 8½ og Rudolf Spielmann fra Østrig-Ungarn 8.

Indimellem vandt Aljechin forbløffende let:

Hvid: Aleksandr Aljechin
Sort: Hans Fahrni
Mannheim 1914.
Fransk / C14

1. e4 e6 2. d4 d5 3. Sc3 Sf6 4. Lg5 Le7 5. e5 Sfd7 6. h4 Lxg5 7. hxg5 Dxg5 8. Sh3 De7 9. Sf4 Sf8 10. Dg4 f5 11. exf6 gxf6 12. 0-0-0 c6 13. Te1 Kd8 14. Th6 e5 15. Dh4 Sbd7 16. Ld3 e4 17. Dg3 Df7

18. Lxe4 dxe4 19. Sxe4 Tg8 20. Da3 Dg7 21. Sd6 Sb6 22. Se8 Df7 23. Dd6+, opgivet. 1-0.

11 spillere fra det russiske zarrige deltog i de forskellige kongresturneringer. De interneredes straks i Rastatt. Der var tale om Aljechin, Bogoljubow, Bogatyrtjuk, Flamberg, Koppelman, Maljutin, Rabinovitj, Romanovskij, Saburov, Seleznijev og Weinstein.

Frank Marshall fra det neutrale USA fik lov til at rejse uden problemer fra myndighederne. Problemer var der dog. Det tog ham fem dage bare at komme til London, hvorfra han straks tog videre til Amsterdam. I "My Fifty Years of Chess" skrev Marshall, der på sin Europa-turné først havde spillet den store turnering i St. Petersborg: "Jeg kørte mod den hollandske grænse og ankom til Amsterdam efter mange eventyr. Normalt var det en syv timerstur, men den tog mig 39 timer. Et eller andet sted på grænsen mistede jeg min bagage, der indeholdt alle mine ejendele og gaverne, jeg modtog i St. Petersborg... Fem år senere, til min store forbløffelse, ankom mine kufferter til New York med indholdet intakt!"

David Janowski, født i det russiske zarrige og nu franskmand – ingen af delene var til nogen fordel – gemte sig i fire uger i et hus i Mannheim, inden han vovede sig ud og fik lov til at rejse hjem via Schweiz.

Interneringen

Aljechin, Bogatyrtjuk, Saburov og Koppelmann blev løsladt i løbet af september og fik lov at rejse hjem via Schweiz. Romanovskij fik lov til at tage tilbage til St. Petersborg i 1915, Flamberg returnerede til Warszawa i 1916.

Ifølge Jens Enevoldsen skrev Aljechin følgende om interneringen: "Hvis ikke det uberegnelige var indtruffet, og jeg sammen med andre russiske skakspillere, i stedet for fredeligt at spille turneringen til ende, havde begyndt vor vandring gennem de tyske fængsler. Først politivagten i Mannheim, derefter for mit vedkommende militærfængslet i Ludwigshafen, så Rastatt og endelig – under politiopsyn – Baden-Baden. Opholdet i Rastatts fængsel var det længste. Jeg delte en celle med Bogoljubow, Rabinovitj og en hr. Weinstein. Fængselslivet var temmelig ensformigt. Der fandtes hverken bøger eller aviser og langt mindre et skakspil. Så tog jeg fat på at spille blindt i timevis mod Bogoljubow. Ganske vist blev vore kampe ufrivilligt afbrudt, da jeg under den daglige, fælles gårdtur engang vovede at smile og måtte tilbringe fire dage i enecelle. Og alligevel, trods denne straf synes mig i dag hele atmosfæren i Rastatt fængsel som en idyllisk, ja næsten elsket erindring, med den ensomme fangevogter og hans datter, som tre gange om dagen bragte os vor mad og snakkede hyggeligt med os."

> **"Og alligevel, trods denne straf synes mig i dag hele atmosfæren i Rastatt fængsel som en idyllisk, ja næsten elsket erindring, med den ensomme fangevogter og hans datter, som tre gange om dagen bragte os vor mad og snakkede hyggeligt med os."**
>
> Aleksandr Aljechin

Aljechin tog til Schweiz, derefter Genova. Han havde planer om at sejle til Buenos Aires for at få arrangeret en match mod Capablanca.

Planerne kuldsejlede, og han tog hjem til St. Petersborg via Nice, Marseille, Paris, Boulogne, London, Liverpool, Oslo, Stockholm og Rauma i Finland.

De fem resterende russere – og i starten polakken Flamberg – fik anvist et nyt interneringssted i Triberg. Under deres internering fra 1914-17 spillede de otte turneringer. Den første spilledes i Baden-Baden, de syv resterende i Triberg. Bogoljubow vandt fem af turneringerne og giftede sig med en lokal kvinde, som han fik to døtre med. Han blev boende i Triberg indtil sin død i 1952.

Interneringsturneringerne i Triberg er herostratisk berømte. Men ellers blev der spillet meget lidt turneringsskak i krigsårene. På den anden side af Atlanten vandt Capablanca problemfrit nogle svagt besatte turneringer i New York.

Lasker mistede formuen

I det neutrale Danmark spilledes lokale turneringer i klubberne, men endnu var man ikke begyndt at spille store mesterskabsturneringer. Den europæiske skakscene var derimod som sunket i grus. Pudsigt nok arrangeredes nogle få begivenheder i Berlin med en række af datidens – eller måske nærmere – fortidens store mestre. I slutningen af 1916 udraderede verdensmesteren Emanuel Lasker i en ikke titelmatch Siegbert Tarrasch med 5½-½, det første parti endte remis. I 1913 havde Lasker købt sig et landsted og forsøgte sig som landmand, men uden held. Han måtte tilbage til skakbrættet for at skabe sig en indtægt. Den formue, som han havde oparbejdet, forsvandt som dug for solen, fordi han satte alle pengene i krigslån.

I april 1918 blev en firmesterturnering vundet af Vidmar på Café Kerkau. Umiddelbart før afslutningen på "Den Store Krig" vandt Lasker en firmesterturnering foran Rubinstein, Schlechter og Tarrasch. Igen blev der spillet på Café Kerkau.

"Lasker måtte tilbage til skakbrættet for at skabe sig en indtægt. Den formue, som han havde oparbejdet, forsvandt som dug for solen, fordi han satte alle pengene i krigslån."

Den tyske forlægger og organisator Bernhard Kagan stod for afviklingen af disse turneringer på Kerkau, og han fik så småt gang i det internationale skakliv igen. Den sidstnævnte turnering skulle vise sig at blive Schlechters sidste. Den 27. december 1918 døde han som følge af en lungesygdom og den tilstødende spanske syge.

"Den Store Krig", som siden blev til 1. Verdenskrig, sluttede den 11/11 kl. 11. Parterne underskrev en våbenhvile, hvori Tysklands ultimative overgivelse indgik, allerede kl. 5 om morgenen den 11. november. De stakkels krigstrætte soldater måtte kæmpe yderligere seks timer, så det historiske tidspunkt kunne stå til erindring om afslutningen på en frygtelig krig.

Den spanske syge

Efter krigen var der en ny verdensorden. Det Østrig-Ungarske Kejserrige smuldrede, Tyskland blev republik og mistede Elsass-Lothringen (Alsace-Lorraine) til Frankrig, og det osmanniske rige kollapsede og mistede næsten hele sit territorium på det europæiske kontinent. Nye stater opstod i Central- og Mellemeuropa, og Polen genvandt sin selvstændighed. Oktoberrevolutionen i Rusland førte til dannelsen af Sovjetunionen.

Krigen havde været voldsom og kostet hen ved 17 millioner mennesker livet. Men "den spanske syge", som var en influenzaepidemi, som brød ud få måneder før krigens afslutning, endte med at tage et sted mellem 20 og 40 millioner menneskeliv, heraf 14.000 danske. Antallet af døde er behæftet med stor usikkerhed.

Rubinstein (tv.) og Schlechter spillede en lille match på Café Kerkau i Berlin 21.-29. januar 1918. Bemærk blandt tilskuerne de tyske officerer mellem spillerne.

"Københavns Skakforening har været lukket i omtrent 2 Maaneder paa Grund af den spanske Syge. Vinterturneringen kunne derfor først begynde 1. November."

Den spanske syge var på sit højeste i oktober 1918. Verdens epicenter var New York. Byen hvor folk bor meget tæt – både ved siden af og oven på hinanden. I oktober 1918 døde 195.000 amerikanere, og det er stadig måneden med fleste døde i USA's historie. I alt døde 675.000 amerikanere r af den spanske syge.

Det er ikke helt til at vide med hvilken ængstelse, spillerne gik ind til turneringen i New York fra 23. oktober til 9. november 1918 – to dage før krigens afslutning. Netop i denne periode blev det rapporteret, at folk gik ned i New Yorks undergrundsbane helt raske for derefter en halv time senere at blive båret op fra metroen uden at være i live. Endvidere blev der uddelt en bøde på 1 dollar, hvis man spyttede på fortovet – og det gjorde man ofte dengang: skrå, snus og dårlig tobak.

José Raoul Capablanca og Frank Marshall undgik den spanske syge. Til gengæld nåede de at spille et af skakhistoriens mest legendariske partier:

José Raoul Capablanca
Frank Marshall
New York 23. oktober 1918
Marshall Gambit / C 89

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Lb5

Forhistorien er, at Marshall mod Capablanca i matchen i New York 1909 havde tabt fire gange i Spansk. Derefter gik han over til at spille Russisk. Faktisk lykkedes det ham at vinde over Capablanca i Havana 1913. Men frem til denne turnering i New York havde Marshall forberedt sig grundigt og planlagt en giftig gambit til mødet med Capablanca.

3... a6 4. La4 Sf6 5. 0-0 Le7 6. Te1 b5 7. Lb3 0-0 8. c3 d5!?

Det kunne have været spændende at se Capablancas ansigtsudtryk.

Trækket havde aldrig tidligere været spillet i et mesterparti. Dog blev trækket prøvet i konsultationsparti i 1893.

Marshall havde arbejdet med forskellige angrebsmetoder efter 8… d5. Første gang han lancerede trækket menes at være i 1917 i New York i et frit parti mod Walter Frere.

Capablanca kendte næppe dette parti, da det ikke optrådte i samtidige skakmagasiner. Først mange år senere skrev Marshall om partiet i sin bog "Comparative Chess". Her optræder partiet uden datering, men eftersom Marshall skrev, at han testede sin nye idé, menes partiet at være spillet før den virkelige test mod Capablanca.

9. exd5 Sxd5

I partiet mod Frere vandt Marshall meget hurtigt: 9… e4 10. dxc6 exf3 11. d4 fxg2 12. Lf4 Lg4 13. Dd3 Sh5 14. Lxc7 Dxc7 15. De4 Sf4 16. Dxe7 De7 17. Txe7 Lf3 18. Opgivet.

Blandt de mest berømte partier med 9… e4 er en dansk gevinst. John Tornerup besejrede den canadiske mester David Yanofsky i Frederiksbergs internationale turnering 1947: 10. Sg5 Ld6 11. Sxe4 Sxe4 12. Txe4 Lf5 13. Te3 Se5 14. h3 Dh4 15. Lc2 Sg4 16. Te2 Lxc2 17. Dxc2 Tae8 18. d4 Dxf2+! 19. Txf2 Te1+ 20. Opgivet.

Marshall har formentlig fundet et par hvide forsvarsmuligheder, som han ikke brød sig om efter 9… e4. Teksttrækket er siden blevet hovedvarianten.

10. Sxe5 Sxe5 11. Txe5

Dette er standardstillingen i Marshall Gambit. Hvid har snuppet en bonde, men de sorte officerer kommer væltende på kongefløjen.

Marshall spillede nu et træk, som siden gik af mode. Varianten spilles forbløffende nok stadig på allerøverste plan, men nu er hovedvarianten 11… c6. Det træk tog Marshall også senere til sig – og gav trækket et udråbstegn.

De fleste partier i Marshall Gambit i klassisk skak bliver nu om dage remis, men i hurtig- og lynskak kan både hvid og sort hurtigt træde forkert.

I midten af 60erne spillede Spasskij den jævnligt. I 1965 brugte han den som remisvåben i kandidatfinalen mod Tal, og i 1966 spillede han den mod Fischer i Santa Monica. Dette parti blev også remis.

Mange af Sorts angrebsideer er identiske – om det er c6 eller det træk, som Marshall valgte i dette parti.

11… Sf6 12. Te1 Ld6 13. h3 Sg4?! 14. Df3

Springeren kan ikke slås. Capa angiver blandt andet 14. hxg4? Dh4 15. Df3 (15. g3 Lxg3 16. fxg3 Dxg3+ fulgt af Lxg4) Dh2+ 16. Kf1 Lxg4 17. Dxg4 Dh1+ 18. Ke2 Tae8 og sort vinder. Men i sidstnævnte variant blev 19. Le6!! fundet i 1954 – og så vinder hvid alligevel. Men sort skal skakke med løberen på h2 i stedet for dronningen: 15… Lh2+! 16. Kf1 Lxg4.

I mange sorte gevinster i Marshall Gambit står hvid karakteristisk tilbage med et møbellager på dronningfløjen.

14… Dh4 15. d4

Capa kan på lang afstand føle, at springeren er forgiftet.

15… Sxf2

Marshall og Capablanca betræder jomfruelig jord i Spansk midt under den spanske syge. Et træk som 15… h5!? blev fundet af den sovjetiske (og senere amerikanske) stormester Leonid Shamkovich, men det træk er ikke længere velanskrevet, selv om Kasparov anså det for at være meget interessant.

16. Te2

Den senere verdensmester fra 1921-27 er som altid årvågen. Hans intuition fortæller ham, at han skal holde fingrene fra Dxf2. I mange år mente man, at det var et tabstræk, men med computeren er ressourcer fundet for hvid. Te2 betragtes stadig som stærkeste træk i stillingen.

16… Lg4?

Det taber. Tidligere mente man, at Sg4 kunne holde gryden i kog, men hvis hvid spiller 17. g3, er sort i praksis færdig.

Resten er ikke så medrivende. Det er dog interessant, at man skulle helt frem til computeralderen, før Marshalls oprindelige partioplæg blev lagt på hylden.

17. hxg4 Lh2+ 18. Kf1 Lg3 19. Txf2 Dh1+ 20. Ke2 Lxf2 21. Ld2 Lh4 22. Dh3 Tae8+ 23. Kd3 Df1+ 24. Kc2 Lf2 25. Df3 Dg1 26. Ld5 c5 27. dxc5 Lxc5 28. b4 Ld6 29. a4 a5 30. axb5 axb4 31. Ta6 bxc3 32. Sxc3 Lb4 33. b6 Lxc3 34. Lxc3 h6 35. b7 Te3 36. Lxf7+ opgivet.

1-0.

Capablanca vandt turneringen overbevisende med 10½ af 12. Kostic blev nr. 2 med 9, og Marshall endte som nr. 3 med 7 point. Capablanca slap altså for den spanske syge. Tre år senere blev han verdensmester.

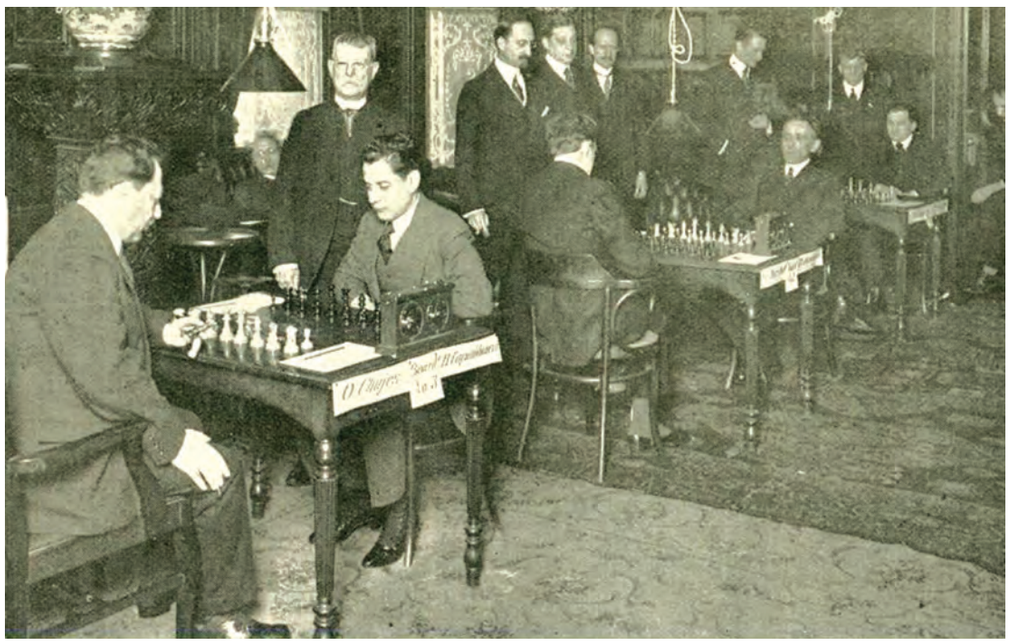

Fra New York-turneringen i 1918. Ved brætterne ses fra venstre Chajes, Capablanca, Marshall (med ryggen til), Janowski, Morrison (skjult) og den serbiske mester Borislav Kostic (med front til).

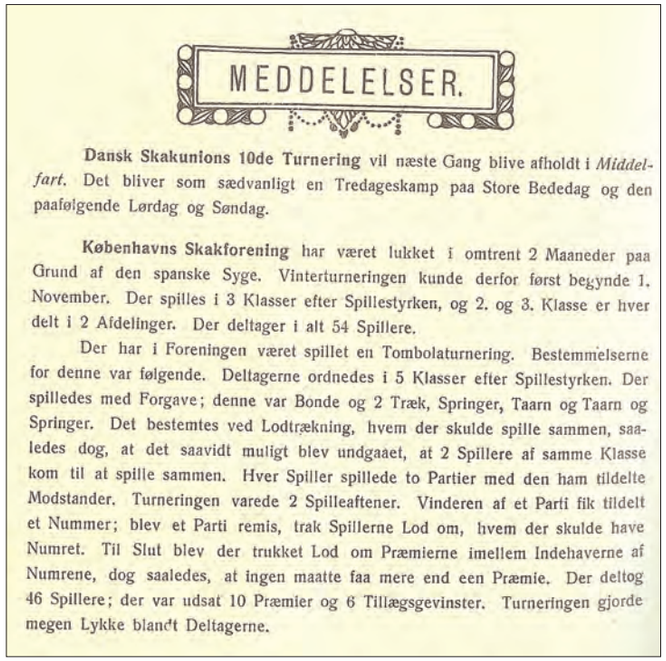

MEDDELELSER.

Dansk Skakunions 10de Turnering vil næste Gang blive afholdt i *Middelfart*. Det bliver som sædvanligt en Tredageskamp paa Store Bededag og den paafølgende Lørdag og Søndag.

Københavns Skakforening har været lukket i omtrent 2 Maaneder paa Grund af den spanske Syge. Vinterturneringen kunde derfor først begynde 1. November. Der spilles i 3 Klasser efter Spillestyrken, og 2. og 3. Klasse er hver delt i 2 Afdelinger. Der deltager i alt 54 Spillere.

Der har i Foreningen været spillet en Tombolaturnering. Bestemmelserne for denne var følgende. Deltagerne ordnedes i 5 Klasser efter Spillestyrken. Der spilledes med Forgave; denne var Bonde og 2 Træk, Springer, Taarn og Taarn og Springer. Det bestemtes ved Lodtrækning, hvem der skulde spille sammen, saaledes dog, at det saavidt muligt blev undgaaet, at 2 Spillere af samme Klasse kom til at spille sammen. Hver Spiller spillede to Partier med den ham tildelte Modstander. Turneringen varede 2 Spilleaftener. Vinderen af et Parti fik tildelt et Nummer; blev et Parti remis, trak Spillerne Lod om, hvem der skulde have Numret. Til Slut blev der trukket Lod om Præmierne imellem Indehaverne af Numrene, dog saaledes, at ingen maatte faa mere end een Præmie. Der deltog 46 Spillere; der var udsat 10 Præmier og 6 Tillægsgevinster. Turneringen gjorde megen Lykke blandt Deltagerne.

Den spanske syge kostede flere menneskeliv i løbet af to år end 1. Verdenskrig, der varede over fire år. Her en notits fra Skakbladet 1919.

I Skakbladets januarnummer 1919 stod: "Københavns Skakforening har været lukket i omtrent 2 Maaneder paa Grund af den spanske Syge. Vinterturneringen kunne derfor først begynde 1. November."

At det lille danske rige kiggede mod syd i 1919 fremgik af "udsigt for unionens virksomhed": "Det forløbne Aar har bragt Dansk Skak Union god Vækst, og den Udvidelse af Rigets Grænser mod Syd, som forhaabentlig snart er en kendsgerning, vil ventelig ogsaa skabe nye Virkefelter for dansk Skakliv."

Ovenstående blev skrevet i Skakbladet ét år før genforeningen!

I 1920 måtte en kredskamp den 22. februar i Roskilde udsættes på grund af den spanske syge, men ellers er det sparsomt, hvad der står i Skakbladet om den spanske syge og den humanitære katastrofe, som fulgte efter krigshandlingerne.

Et lille hint, hvis du vil vide mere om den spanske syge. Den danske forfatter Tommy Heisz har skrevet den fremragende "Den spanske syge – da historiens mest dødbringende epidemi kom til Danmark".

Roskilde Skakklub holdt dog et arrangement med levende brikker, som beskrevet i Skakbladet, marts 1920: "Festen til Fordel for Wienerbørnene den 8. Februar havde vundet stærk Tilslutning. Kl. 4 holdt Brikkerne deres indtog i Salon og tog Opstilling paa Diagrammet. Der var Konger med Kroner, Dronninger med Diadem og Slæb, Springere i Bjældedragt og med Hestehoveder, Taarne med Bryst- og Rygpanser af "massivt" Murværk med Tinder og endelig Bønder i smukke sjællandske Nationaldragter. Spillet var ledsaget af Musik; Indtoget skete til Riberhusmarchens Toner; naar en Bonde flyttedes, hørte man "Frem Bondemand, frem", og naar en Officer blev slaaet, intonerede Orkestret "Mallebrok er død i Krigen"." Roskildes skakspillere indsamlede 165,19 kroner til Wienerbørnene.

Wienerbørnene opstod i årene 1919-25, hvor der blev organiseret ophold for 25.000 børn fra Wien i Danmark. Det skete på privat initiativ og var en humanitær håndsrækning til den østrigske hovedstads mange børn, der levede under håbløse forhold. Opholdene strakte sig over en periode på mellem tre til 12 måneder, og børnene vendte velnærede hjem til Østrig. Overretssagfører Sigurd Jacobsen var projektets ledende personlighed. Under et besøg i Wien, mens den spanske syge hærgede, blev han opmærksom på børnenes ulykkelige situation.

Honningland

Langsomt vendte turneringslivet i Europa tilbage. Særligt var Sverige et honningland for pengehungrende skakmestre, der havde levet kummerligt og uden særlige indtægter under krigen. Mestre som Rubinstein, Bogoljubow, Nimzowitsch, Réti og Spielmann søgte til vort naboland. Der arrangeredes simultanturneer, matcher og turneringer. Den helt store begivenhed var den nordiske kongres i Göteborg, hvor præmiesummen var på uhørte 20.000 kroner.

Op gennem 20erne intensiveredes turneringsaktiviteten. I Tyskland var der hyperinflation i 1922-23, hvor priserne fordobledes hvert andet døgn. Det var dog så som så med internationale turneringer i Tyskland i disse år. Det var særligt den nye stat Tjekkoslovakiets tysktalende befolkning, der førte an med en række fantastiske turneringer i Bad Pyrmont og Teplitz-Schönau i 1922, Karlsbad og Mährisch-Ostrau i 1923.

Netop i 1923 arrangeredes en stærk mesterturnering i København.

På et tidspunkt skulle der et vognlæs pengesedler til at købe selv de mindste fornødenheder i Tyskland.

Aron Nimzowitsch var et lille halvt år forinden flyttet til byen, og i den dobbeltrundige turnering med seks spillere deltog også Tartakower, Sämisch og Spielmann. Danskerne kunne ikke matche den svenske rigdom, men herhjemme fandtes der dog de såkaldte "gullaschbaroner", der havde solgt gullasch på konservesdåser til frontens soldater. Kødets ringe kvalitet kunne ikke ses i denne sammenkogte ret, men det kunne smages.

Måske det i denne sammenhæng var værd at gense Nimzowitsch' "udødelige træktvangsparti":

Hvid: Fritz Sämisch
Sort: Aron Niemzowitsch
København 1923
Dronningindisk / E06

1. d4 Sf6 2. c4 e6 3. Sf3 b6 4. g3 Lb7 5. Lg2 Le7 6. Sc3 0-0 7. 0-0 d5 8. Se5 c6 9. cxd5 cxd5 10. Lf4 a6 11. Tc1 b5 12. Db3 Sc6 13. Sxc6 Lxc6 14. h3 Dd7 15. Kh2 Sh5 16. Ld2 f5 17. Dd1 b4 18. Sb1 Lb5 19. Tg1 Ld6 20. e4 fxe4 21. Dxh5 Txf2 22. Dg5 Taf8 23. Kh1 T8f5 24. De3 Ld3 25. Tce1

25... h6!! 26. Opgivet. 0-1.

I smult vande

Efterhånden nåedes en eller anden form for "normaltilstand". Der blev spillet turneringer over hele "verden", hvilket dengang ville sige Europa og USA. Sovjetunionen begyndte at røre på sig, og i 1925 afvikledes en gigantisk turnering i Moskva med deltagelse af Lasker og Capablanca. Bogoljubow, der i disse år jævnligt havde spillet i Sovjetunionen, vandt turneringen. Det skulle dog blive hans sidste i Sovjet.

Bogoljubow blev tysk statsborger i 1926 og sluttede sig dermed til "overløberen" Aljechin, der nu boede i Paris, og ikke skulle nyde noget af at spille i Sovjetunionen – med hvad der derefter kunne følge.

Argentina var et af verdens rigeste lande. Det førte blandt andet til afviklingen af VM-matchen mellem Capablanca og Aljechin i 1927. I henhold til London-reglerne fra 1922 skulle udfordreren garantere Capablanca 10.000 dollar, før han ville sætte sin VM-titel på spil. Aljechin havde tidligt kontakter til det sydamerikanske land, og hans gamle drøm om at udfordre Capablanca i den argentinske hovedstad blev indfriet. Han drog til Buenos Aires i efteråret 1926. Han spillede opvisningspartier og simultanforestillinger og var med i en turnering arrangeret af Club Argentina. Vigtigst af alt havde han samtaler med præsidenten for det argentinske skakforbund, Dr. Alvear, der garanterede det af Capablanca fastsatte beløb. Dermed kunne Aljechin efter tre måneder i Brasilien, Argentina og Uruguay returnere til Europa i vished om, at han skulle møde Capablanca om verdensmesterskabet.

Mellemkrigstiden var generelt gode tider for professionelle skakmestre. Da Nimzowitsch døde i 1935 efterlod han sig en sum på 70.000 kroner, hvilket i nutidens penge svarer til et større millionbeløb.

"Aljechin kunne efter tre måneder i Brasilien, Argentina og Uruguay returnere til Europa i vished om, at han skulle møde Capablanca om VM."

Mad på bordet og en seng at sove i. Det kunne næsten ikke blive bedre for en skakmester. Intet varer – som bekendt – ved.

Nazi-Tyskland

Hitler havde taget magten i Tyskland i 1933. Forfølgelsen af tyske jøder og kommunister tog til dag for dag, inden de til sidst endte i koncentrationslejre.

I 1936 indbød det stortyske skakforbund til skakolympiade i sidste halvdel af august. Arrangementet skulle ses i forlængelse af De "rigtige" Olympiske Lege i Berlin. Tyskerne var dog ikke medlem af FIDE, så der var ikke tale om en officiel skakolympiade, ligesom der spilles med ottemandshold i modsætning til de gængse firemandshold. Overraskende nok deltog en stribe jødiske mestre. En egentlig boykot af turneringen foregik ikke. USA, der havde vundet de tre foregående skakolympiader, stillede dog ikke op. England deltog heller ikke, men det skyldtes, at man selv sideløbende organiserede en stor turnering i Nottingham med deltagelse af hele verdenseliten. Holland stillede med et andenrangshold. Verdensmesteren Max Euwe spillede med i Nottingham. Hverken det engelske skakblad Chess eller det hollandske unionsblad omtalte München-olympiaden. Argentina angav store rejseomkostninger som årsag til afbuddet. Og Sovjetunionen var endnu ikke begyndt at stille landshold.

Danmark deltog i München. Ikke enhver kvalificeret dansk skakspiller var med. Jens Enevoldsen havde gjort sin holdning klar og ville ikke spille. Det beskrev han i sin bog "30 år ved skakbrættet " i kapitlet "Gøge i München": "For aktive modstandere af nazismen var der ingen tvivl. Der skulle ikke spilles skak i Tyskland. Nazisternes stilling til jøderne er velkendt … Dansk skak står i ubetalelig gæld til en jøde: Nimzowitsch. Der var altså rig lejlighed til at vise sin solidaritet med de jødiske mestre ved at holde sig væk fra turneringerne i Tyskland … Herhjemme var turneringen i München meget populær. En hel del spillere fik lejlighed til at komme af sted, og det er som bekendt altid meget interessant at komme til udlandet. Alfred Christensen har i sin bog "I Caissas Tjeneste" skildret forløbet og overgiver sig med ukritiske og strålende barneøjne ved synet af alt det mærkelige og nye. Sådan gik det de fleste. Det flotte arrangement blændede, og man spillede skak af hjertens lyst. Tyskerne er flinke fyre. Jeg selv kan uhyre godt lide dem, når de er i civilt antræk."

Fra Danmarks kamp mod Island i München 1936.

"Alfred Christensen har i sin bog "I Caissas Tjeneste" skildret forløbet og overgiver sig med ukritiske og strålende barneøjne ved synet af alt det mærkelige og nye."
Jens Enevoldsen

Med det vi i dag ved, er samtidsbeskrivelsen i Skakbladet, september 1936, øm: "Der var mødt 21 Lande, hvert Land med 10 spillere – i alt 210 af Landenes stærkeste Skakmestre. Dette var blevet muliggjort ved den store tyske Gæstfrihed. Ikke blot Opholdet, men ogsaa Rejsen blev ved Støtte fra Rigsregeringen, den bayerske Regering og Byen München betalt af Grossdeutscher Schachbund for samtlige Spillere, saaledes at økonomiske Grunde ikke kunde afholde noget Land fra at deltage … Der var i alt 15 Spilledage til 21 Runder, altsaa en ret forceret Turnering, saa meget mere, som der yderligere var reserveret Tid til en Række udmærkede, festlige Foranstaltninger for Deltagerne. Søndag den 23. afholdtes stort Skakolympia-Fyrværkeri i Udstillingsparken, Tirsdag den 25. opførtes i "Arenaen" et smukt Festarrangement med Fremførelse af "Levende Skak", Onsdag den 26. var Deltagerne indbudt af Rigsminister Frank til Te og kunstnerisk Underholdning på Nymphenburg Slot, og Lørdag den 29. fejrede Münchener Skakklubben sit 100 Aars Jubilæum."

Jo tak, der manglede sandelig ikke noget.

Enevoldsen i Barcelona

Enevoldsen blev altså væk, men han følte sig både skuffet og flov over, at mange jødiske spillere alligevel deltog.

I stedet spillede Jens Enevoldsen på Dansk Arbejder Skak-Forbunds hold ved arbejderolympiaden i Barcelona. Det gik hedt for sig, straks da det danske arbejderlandshold nåede frem til Barcelona. Danskerne røg lige ind i den spanske borgerkrig.

Enevoldsen skrev i sin fabelagtige erindringsbog: "Så snart vi havde fået værelserne anvist, gik jeg mig en tur. Fra aviserne havde jeg nok set, at det undertiden gik livligt til i Spanien, så derfor undrede jeg mig ikke synderligt over at se politi og soldater stille maskingeværer op på gadehjørnerne. Da jeg havde lidt hovedpine, gik jeg hjem i seng. Jeg delte værelse med Bager. Søndag morgen blev vi vækket ved en infam larm, som jeg dengang ikke kendte, men som senere blev en fortrolig lyd. Det var lyden af skyderi af gaderne. Vi bogstavelig talt faldt ud af sengene. På denne morgen rykkede general Goded ind i Barcelona med 30.000 mand. Franco-revolutionen var begyndt. Nu mange år efter ved vi alle, at det, der skete i Spanien, kun var forspillet til den store tragedie og det store drama, der startede tre år senere."

Enevoldsen berettede om kampene de tre følgende dage i Barcelonas gader, inden Godeds armé var nedkæmpet. Franco-tilhængerne overgav sig efter hårde kampe, og en del af officererne skød sig, mens andre blev henrettet. Snigskytteri fortsatte i dagene efter, og da den spanske regering stillede et skib til rådighed for turister, besluttede de danske arbejderskakfolk at gå ombord: "Man forhandlede om at gennemføre stævnet, men opgav sluttelig … Det var naturligvis en skakturnering, jeg aldrig vil glemme, selvom jeg ikke fik rørt en brik."

"Søndag morgen blev vi vækket ved en infam larm, som jeg dengang ikke kendte, men som senere blev en fortrolig lyd. Det var lyden af skyderi af gaderne. Vi bogstavelig talt faldt ud af sengene. På denne morgen rykkede general Goded ind i Barcelona med 30.000 mand."

Jens Enevoldsen

Tiden op til 2. Verdenskrig

Endnu var der tre år til udbruddet af 2. Verdenskrig. Det var som om, at man alle steder forberedte sig på, hvad der skulle komme. Det gav sig også udslag på skakbrættet. De helt store internationale turneringer med mange deltagere blev i stedet konverteret til minde felter, hvor der så til gengæld på alle pladser var stjernebesætning.

Vi er nået frem til 1939. Årets helt store begivenhed var skakolympiaden i Buenos Aires. Selv om der var mange problemer, før de europæiske lande kunne tage ud på den lange rejse, lykkedes det til sidst argentinerne at overholde, at de ville forestå rejseudgifterne for deltagernationerne. Selv om olympiaden var den første, der ikke blev spillet i Europa, var der deltagerrekord med 27 lande. Det gjorde, at man for første gang måtte spille med indledende grupper før finalespillet.

Den 29. juli kunne "Periapolis" sætte fra kaj i Antwerpen. Som der stod skrevet i Skakbladet: "Periapolis var en moderne Passagerbaad på 13.500 Tons, som med sine mange Bekvemmeligheder, Solsejl, Svømmebassin, talrige Badeværelser og et Utal af elektriske Ventilatorer var fortrinlig egnet til Sejlads i Troperne. Det gjorde turen til Buenos Aires paa 23 Døgn, heri iberegnet Opholdet i sydamerikanske Havne. Af de 122 Passagerer var de 110 Skakspillere, og med Forbavselse saa Officerer og Mandskab fra den første Dag, hvordan disse Skakmennesker kom hverandre i Møde i et Venskab, der tilsidesatte alle Racefordomme og al Standsforskel, og Halvdelen af Spillerne kendte i Forvejen hverandre, og Resten blev af Kammeraterne hurtigt trukket ind i Kredsen. Næsten alle Sprog taltes ombord, men tysk er Skakkens Verdenssprog, og paa det kom alle til Forstaaelse."

I referatet fra skakolympiaden hedder det blandt andet: "Samværet blandt de mange Landshold var det bedst mulige, Europa og dets Stridigheder var glemte, at der var noget, der hed Danzigspørgsmålet osv., ænsede selv Polakkerne og Tyskerne næppe. Ganske vist begyndte enkelte at undre sig over, at Luftposten fra Europa kom saa sparsomt, og Telegrammerne om den tysk-russiske Pagt begyndte ogsaa at ængste, men i det store og hele glædede man sig til at begynde paa Hovedturneringen den 1. September med frisk Mod.

Men om eftermiddagen Fredag den 1. September holdt Panikkens Spøgelse sit Indtog paa Avenida Palace, og i Løbet af faa Timer stod den velordnede Turnering overfor en Krise, der truede med totalt Sammenbrud. Skakspillerne kom løbende fra Avenida de Maya, og der var sort af Mennesker foran La Prenza og La Nacion. Uafbrudt skiftede Telegrammerne, der – ofte i overdrevet Form – fik de fleste Skakspillere til at glemme al Tanke om Skak. Ved Aftenbordet var den sædvanlige livlige Samtale forstummet, alle sad blege og forskrækkede, og det tyske Hold var næsten helt isoleret."

Tyskerne invaderede Polen den 1. september, og det førte til, at Storbritannien og Frankrig erklærede Tyskland krig.

Englænderne, der havde kvalificeret sig til A-finalen, drog hastigt hjem bortset fra Harry Golombek, der blev i Buenos Aires for efter olympiaden at spille en turnering i Montevideo. Tre englændere "maatte efterkomme en Mobiliseringsordre fra deres Gesandt", skrev Skakbladet. Blandt spillerne på det engelske hold var C.H.O'D. Alexander, Stuart Milner-Barry og Golombek, som alle efterfølgende blev tilknyttet Blechtley Park og var med til at knække de tyske Enigma-koder.

Argentinerne stod over for, at deres anstrengelser med at stable dette kæmpe arrangement på benene, ville ende med, at alle europæerne tog hjem uden at spille turneringen færdig. Det ville de ikke være med til. Holdkaptajnerne blev samlet til møde. Verdensmesteren Aljechin – der gav den som den store franske patriot – var fortaler for, at Tyskland skulle smides ud af turneringen. Palæstinas hold – der udelukkende bestod af jødiske spillere og ikke må forveksles med nutidens palæstinensere – indtog samme holdning. Til sidst fandt man frem til, at Frankrig og Polen ikke kunne møde Tyskland. Palæstina ville heller ikke, og Argentina ville som arrangørland ikke drage fordel og indgik også i de 2-2-matcher, som blev aftalt for de ikke spillede matcher. Da det "sportslige" regnskab skulle gøres op, endte Tyskland med at vinde foran Polen og Estland.

Farligt farvand

Atlanterhavet blev lynhurtigt et livsfarligt farvand at krydse. Informationerne var af naturlige årsager længe undervejs. Skakbladet, oktober 1939: "Det lovede Referat om Turneringen maa vente til næste Nummer. Forbindelsen med Flyvepost er øjensynligt afbrudt som Følge af Krigen, og Korrespondancerne til Unionen maatte derfor udblive".

Efter turneringen var hjemrejsen for de europæiske spillere kaotisk. Det danske landshold kom hjem drypvis. Øjvind Larsen tog af sted allerede den 9. september efter blot fem partier for at passe sin forretning. Men det tog ham 55 døgn at nå hjem. Alfred Christensen og Ingrid Larsen – der havde deltaget i VM for kvinder – tog med en norsk båd straks efter afslutningen. Båden var 36 dage om at nå Bergen, og undervejs fik man besøg af både militærfly og u-både. Chr. Poulsen, Ernst Sørensen og Jens Enevoldsen blev i Argentina. De blev inviteret 600 km sydpå til den danske skakklub i Cascallares. På et tidspunkt havde det danske konsulat skaffet plads til to mand på et dansk skib, og så drog Poulsen og Sørensen hjem den 13. oktober. Jens Enevoldsen blev stadig en tid og red rundt på pampassen, men en dag ville han hjem. Den fantastiske hjemtur beretter han om i sin selvbiografi. Men hjem nåede han da, og umiddelbart før den tyske besættelse blev han Danmarksmester for første gang. "Mester Jens" elskede at fortælle om Argentina, og det lå nok altid i ham, om han kunne være blevet i Argentina sådan som flere andre europæiske mestre valgte at gøre, som f.eks. hans gode ven, østrigeren Erich Eliskases.. De havde delt værelse under hele olympiaden.

Czerniak fra Palæstina (tv.) møder Capablanca i skakolympiaden 1939.

"Jens Enevoldsen blev stadig en tid og red rundt på pampassen, men en dag ville han hjem."

Hele det tyske hold blev i Sydamerika. Sveriges bedste spiller, Gideon Ståhlberg, ville heller ikke tilbage.

Adskillge jødiske mestre valgte at se tiden an. Den usikre situation i Warszawa fik den polsk-jødiske mester Najdorf til at blive i Buenos Aires. Det lykkedes aldrig for Najdorf at opnå kontakt til kone og datter hjemme i Warszawa. Først efter krigen erfarede han, at de var blevet slået ihjel i tyskernes koncentrationslejre.

Aljechin, der efter olympiaden vandt turneringen i Montevideo foran Golombek, spillede i den uruguayanske hovedstad en simultanfo-

restilling, der indsamlede penge til Røde Kors i Polen! En interessant oplysning, når man tænker på Aljechins senere gøren og laden.

Skak under krigen

I modsætning til 1. Verdenskrig fortsatte skaklivet "lystigt". Der var naturligvis lande – især England – hvor turneringsaktiviteten indstilledes.

I det neutrale Argentina udviklede Najdorf og Ståhlberg sig til verdensklassespillere. I USA dominerede Ruben Fine og Samuel Reshevsky og fastholdt dermed positionen blandt verdens bedste, som de havde opnået umiddelbart før krigen. Men de manglede kvalificeret modstand i hjemlandet.

Verdensmesteren Aljechin og hans kone kom helskindet over Atlanterhavet og nåede Lissabon i slutningen af januar 1940. Efter en lille måneds tid i Portugal ankom Aljechin til Paris, hvor han meldte sig til den franske hær, hvor han blev officer indenfor hygiejne og kloakker. Efter Frankrigs sammenbrud blev han hjemsendt, og han bragte sig hurtigt til Marseille i den ikke besatte del af Frankrig. Fra den franske havneby telegraferede han til Capablanca i Havana om en revanchematch. Men Alejchin, som i de foregående år havde gjort alt for at undgå matchen, blev afvist af Capablanca. Cubaneren mente ikke, at verdensmesteren var seriøs og egentlig bare ønskede et udrejsevisum af Frankrig.

Alejchin fik lov til at tage tilbage til sin kone Grace på slottet St. Aubin-le Cauf nær Dieppe i den tyskbesatte zone. Tyskerne havde systematisk plyndret slottet, så sammen med fruen drog han til Paris i begyndelsen af 1941. Det var i denne periode, at han efter al sandsynlighed skrev en række hadske artikler om jødisk skak i Pariser Zeitung. De blev siden publiceret i hele den tysktalende del af verden. Aljechin hævdede efter krigen, at der var tale om både forvanskninger og forfalskninger. Under alle omstændigheder begyndte den "store franske patriot" at samarbejde med tyskerne. Han påstod, at det skyldtes, at tyskerne holdt hans hustru som gidsel. Han samarbejdede med dem for at beskytte hende.

I april 1941 vendte han tilbage til Lissabon i det neutrale, men tyskvenlige portugisiske diktatur. Herfra forsøgte han en sidste gang at skrive et brev til den cubanske ambassade om en match mod Capablanca.

Han ønskede et hurtigt svar, for han havde også forhandlinger med to unge udfordrere – Botvinnik og Keres. Forhandlingerne fortsatte, men stoppede brat med japanernes bombardement af Pearl Harbor.

Aljechin returnerede til skakscenen og spillede en hel række turnering i Nazi-Tyskland. Den første turnering var i München september 1941.

Det var en såkaldt "Europaturnering", og der blev inviteret spillere fra de tyskbesatte lande samt det neutrale Sverige.

Svenske Gösta Stoltz vandt med 12/15, Aljechin delte andenpladsen med Lundin med 10½. Danske Bjørn Nielsen kom ind på en delt femteplads med 9 point, og han slog endda verdensmesteren:

Hvid: Aleksandr Aljechin
Sort: Bjørn Nielsen
München 1941
Spansk / C 86

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Lb5 a6 4. La4 Sf6 5. 0-0 Le7 6. De2 b5 7. Lb3 d6 8. c3 0-0 9. d4 Lg4 10. Td1 Dd7 11. h3 Lh5 12. a4 Tab8 13. axb5 axb5 14. Lg5 h6 15. Lh4 Tfe8 16. d5 Sd8 17. Lxf6 Lxf6 18. Ta7 Sb7 19. Sbd2 Sc5 20. Lc2 b4 21. Sc4 bxc3 22. bxc3 Tec8 23. Tda1 De8 24. De3 Lxf3 25. Dxf3 Ta8 26. Dd1 Txa7 27. Txa7 Dd8 28. Da1 Tb8 29. g3 Dc8 30. Kg2 Ld8 31. Da3 Lf6 32. f4 exf4 33. gxf4 De8 34. e5 Sd7 35. Txc7 dxe5 36. f5

36... e4 37. Se3 Le5 38. Ta7 Dd8 39. Sg4 Dh4 40. Sxe5 Sxe5 41. Dc1 Sd3 42. Lxd3 exd3 43. Ta2 De4+ 44. Kg3 Dxd5 45. Tf2 Td8 46. Dd2 De5+ 47. Kg2 De4+ 48. Kg3 Td5 49. Tf4 De5 50. Kf3 Df6 51. Ke4 Dd6 52. Kf3 Te5 53. Td4 Txf5+ 54. Kg2 Dg6+ 55. Kh2 Tf3 56. Tg4 Df5 57. Kg2 Dd5 58. Td4 Da8 59. Td8+ Dxd8 60. Kxf3 Df6+ 61. Ke4 Dh4+ 62. Kxd3 Dd8+ 63. Ke2 Dxd2+ 64. Kxd2 f5 65. Ke3 g5 66. Kd4 g4 67. Ke3 Kf7 68. h4 g3 69. h5 f4+ 70. Kf3 Ke6 71. Opgivet.

Turneringer i "Det Tredje Rige" spillede Aljechin frem til sensommeren 1943. På dette tidspunkt intensiveredes de allieredes luftbombardementer. Aljechin blev en slags tysk "skakrepræsentant" i Portugal og Spanien fra oktober 1943. Herefter forblev han på den iberiske halvø, hvor han spillede simultan og småturneringer med lokale mestre.

Sovjetunionen levede op til ikkeangrebspagten (Molotov-Ribbentrop-pagten) med Tyskland, og invaderede Polen fra østsiden den 17. september 1939. Finland, Estland, Litauen og Letland blev også invaderet. Finland underskrev en fredsaftale med Sovjetunionen, hvor de afgav ca. 10 % af deres landområde og 20 % af produktionen. De baltiske lande indgik derimod som nye republikker i Sovjetunionen.

Keres rejste rundt

For esteren Paul Keres førte den sovjetiske annektering til en omtumlet tilværelse. Han var ud af en rig estisk familie og havde gået i tysk skole. Pludselig var hans land blevet en del af Sovjetunionen. Keres deltog i sovjetmesterskaberne 1940 og 1941, men da Tyskland besatte Estland i 1941, ændredes hans situation igen. Keres spillede de følgende år turneringer i Tyskland, Spanien og Sverige. Da Sovjetunionen generobrede Estland blev det en farlig tid for Keres. Det vidste han. Han forsøgte at flygte med sin familie uden held.

Kommunist det var Keres ikke, det vidste russerne. Keres havde i 1942 givet et interview til en nazistisk avis, hvor hans antisovjetiske holdninger kom til klart udtryk. Efter sigende havde sovjetmyndighederne en arrestordre på ham i 1944. De betragtede ham som kollaboratør. Keres var i unåde, men indflydelsesrige stormestre talte hans sag for de højere sovjetmagter. I et års tid fik han ikke lov til at spille, men så blev han taget til nåde igen. Nogle kilder peger på, at det var den magtfulde Mikhail Botvinnik, der trak i trådene. Andre på ledende personer indenfor det estiske kommunistparti. Med hensyn til førstnævnte har det rygtevist heddet sig, at Keres følte sig forpligtet til at tabe en stribe partier under VM-turneringen 1948. Det er ikke blevet bevist, og Keres selv gav ikke næring til det bål.

Fra turneringen i München 1941. Alejchin (tv) og Bogoljubow sidder ved skakbrættet. Lige under lampen sidder Bjørn Nielsen. Yderst til højre ses de svenske mestre Stoltz (stående) og Lundin (siddende).

Da Estland blev erobret af Sovjetunionen, spillede Keres med i Sovjetmesterskabet i 1940. Her møder han Mikhail Botvinnik (tv.)

I øvrigt kom Bent Larsen med følgende anekdote i en mindeartikel om Keres i 1975: "I 1940 flygtede alle andre ned i kælderen under et luftangreb, men Keres blev siddende i skakklubben på første etage. Bagefter spurgte en af hans venner hvorfor. Han svarede, at han på enhver mulig måde forberedte sine nerver til matchen mod Aljechin!"

Der spilledes skak under krigen i Sovjetunionen, selv om det naturligvis var komplet umuligt i store dele af landet. Viktor Kortjnoj (født 1931) og Boris Spasskij (født 1937) oplevede tyskernes 872 dage lange belejring af Leningrad fra 9. september 1941 til 18. januar 1943. 1,5 millioner mennesker døde, 1,4 millioner – hovedsageligt kvinder og børn – blev evakueret. Det var på et evakueringstog væk fra Leningrad, at den femårige Boris lærte at spille skak.

Den tyske invasion den 22. juni 1941 ændrede situationen radikalt for skakspillerne. Moskvamesterskabet spilledes hvert år, selv om de tyske tropper befandt sig på tærsklen til Moskvas forstæder. Således var 4. Panzergruppe kun 24 km fra hovedstaden den 2. december 1941. De tyske officerer påstod, at de kunne se Kremls tårne. Men så begyndte den russiske vinters første snestorme. Slaget om Stalingrad endte med tysk nederlag, og fra da af gik det fra øst mod vest.

"Det var på et evakueringstog væk fra Leningrad, at den femårige Boris lærte at spille skak."

Sovjets bedste spiller Mikhail Botvinnik beretter i "Schach in Russland 1941-45", at han meldte sig som frivillig til Den Røde Hær, men blev kasseret af lægerne på grund af dårligt syn. I stedet helligede han sig sit virke som elektroingeniør i forsvarsindustrien. Han arbejdede med transformatoranlæg i Urals energisystem. Det gav ham i 1943 mulighed for at deltage i Sverdlovsk-turneringen fra 20. april til 16. maj. Hele den sovjetiske elite blev inviteret fra centralt hold. Otte mand spillede dobbeltrundigt. Botvinnik vandt overlegent med 10½ af 14.

En æra indledes

Turneringen i Sverdlovsk indleder en æra i sovjetisk skak. Det var her, det blev klart, at Sovjetunionens bedste spillere havde verdensklasse. Spillere som Vasilij Smyslov og Isaak Boleslavskij var nogle af de nye folk, der viste sig frem i denne turnering.

Under besættelsen blev der stadig spillet turneringsskak i Danmark. Danmarksmesterskabet blev arrangeret troligt hvert år. Dog blev påsketurneringen i 1945 udsat, ligesom det er tilfældet i år. Ingen andre end disse to mesterskaber er flyttet siden 1922. I 1945 førte den kaotiske tid umiddelbart før befrielsen til, at trafiksituationen var så forværret, at man allerede i marts udskød turneringen til august. Det skal også med, at DM i 1944 med en måneds varsel blev rykket fra Holstebro til Odense. Angiveligt fordi forholdene i Jylland på daværende tidspunkt ikke egnede sig til afholdelse af påskestævnet. Men under en besættelse kunne det jo betyde mange ting.

Befrielsen fyldte naturligvis Skakbladets juninummer 1945. Dog gjorde DSUs formand F.K. Villumsen opmærksom på: "Dansk Skak Union har siden Jødeforfølgelserne i Efteråret 1943 været uden Føling med Jødisk Skakklub og siden 19. September 1944 udadtil tillige med Politiets Skakforening.

Hovedbestyrelsen har i sin Tid bestemt, at disse 2 Klubber fortsat skulde betragtes som værende medlem."

Klaus Junge lagde ikke skjul på sit ståsted.

Krigens ofre

Hvor de fleste skakmestre kom levende igennem 1. Verdenskrig, krævede 2. Verdenskrig en del ofre. Den talentfulde unge tysker Klaus Junge var officer i Wehrmacht og glødende nationalsocialist. Han faldt i kamp i slaget om Welle den 17. april 1945, blot 21 år gammel. En lang række mestre af jødisk herkomst endte deres dage i KZ-lejre, blandt de mest kendte den polske mester Przepiorka og hollænderen Landau.

En del sovjetiske mestre døde under tyskernes angreb eller i lejre. Aleksandr Iljin-Zjenevskij blev slået ihjel under et tysk luftangreb i 1941. Den lettiske mester Vladimir Petrov, der blev nr. 2 i Sverdlovsk 1942, udtalte sig samme år kritisk om forsyningssituationen. Han blev arresteret af sikkerhedstjenesten NKVD, sendt i en Gulag-lejr og døde året efter af lungebetændelse og underernæring. I London omkom verdens bedste kvindelige spiller Vera Menchik efter en angreb fra en tysk V1-bombe.

Mindre dramatisk var dødsfaldene under krigen for en række af de største mestre. Emanuel Lasker havde haft en forfløjen tilværelse. Lasker forlod sammen med hustruen Martha Nazi-Tyskland i 1933, da jødeforfølgelserne for alvor begyndte. De boede først i Holland og England, inden den magtfulde sovjetiske sportsminister Krylenko i 1935 tilbød den aldrende eksverdensmester arbejde ved det matematiske institut samt som skaktræner. I 1937 var Stalins udrensninger på sit højeste, og Krylenkos stjerne var aftagende. Det kunne Lasker måske fornemme. Sammen med konen forlod han Sovjetunionen for at besøge datteren i USA. Året efter blev Krylenko, der selv var med i frontlinjen i den første store udrensningsbølge, henrettet. Fattig som en kirkerotte døde Lasker i en alder af 72 af dårligt helbred i begyndelsen af 1941 i New York på Mount Sinai Hospital.

Året efter døde Capablanca på nøjagtig samme hospital som Lasker. Under besøg i Manhattan Chess Club den 8. marts fik cubaneren et hjerteanfald, da han var ved at tage sin frakke af. Selv om der var en læge til stede, der gav førstehjælp, så stod Capablancas liv ikke til at redde. Han havde lidt af alt for højt blodtryk i flere år. Den elegante eksverdensmester blev 53 år.

Drama i Estoril

1945 varslede i den grad nye tider. Også i skakkens verden. Sovjet trådte ind på den internationale scene. Men VM-titlen havde Aljechin stadig i behold. Han levede i Spanien. Han var blevet inviteret til at deltage i en turnering i London i januar 1946, men englænderne trak invitationen tilbage, da hollænderen Euwe og amerikaneren Arnold Denker protesterede over Aljechins nazisympatier.

I begyndelsen af 1946 tog Aljechin ophold i Estoril lige uden for Lissabon. Han spillede en lille match på fire partier mod sin gode ven, Francisco Lupi, og han gav en simultanforestilling i Lissabon. Den 9. marts modtog han et telegram fra det britiske skakforbunds formand. Heri blev det oplyst, at Botvinnik havde skaffet økonomisk opbakning, så VM-matchen kunne afholdes i England.

Aljechin accepterede straks, såfremt Botvinnik kunne godtage de aftalte betingelser fra 1939. Botvinnik bekræftede personligt med et brev til den britiske ambassade i Moskva. Herefter afsendte det britiske forbund den 23. marts en bekræftelse på, at det ville afholde matchen, eftersom Botvinnik havde fået en garanti på 10.000 dollar af Centralskakklubben i Moskva.

Den 24. marts blev den 53-årige Aljechin fundet død på sit hotelværelse i Estoril. En retsmediciner Antonio Ferraira, der var til stede under Aljechins obduktion, bekræftede i en erklæring overfor Jens Enevoldsen i 1967, at Aljechin døde af kvælning. Han havde fået en kødklump galt i halsen.

Alligevel har hans død altid været omgærdet af mystik. Selvmord har været antydet, men det er ikke ret sandsynligt. Men hvad med konspirationsteorierne, der går på likvidering? Var det franske agenter, der ville straffe ham for kollaboration? Eller sovjetiske spioner? Og var det portugisiske sikkerhedspoliti PIDE indblandet i "oprydningen"?

Den canadiske stormester Kevin Spraggett har dokumenteret, at PIDE manipulerede "gerningsstedet" og at den ovenstående retsmediciner rent faktisk var dyrlæge og PIDE-agent. Sikkerhedspolitiet stod oven i købet for udbredelsen af nyheden om Aljechins død. De styrede informationerne fra nyhedsbureauet og tog fotos af den afdøde verdensmester.

Spraggett, der har foretaget et helt utroligt efterforskningsarbejde i denne sammenhæng, mener, at Aljechin blev myrdet udenfor hotellet om aftenen den 23. marts og siden bragt op på værelset. Det skulle Ferreira siden have fortalt sine skakvenner.

"Aljechins død har altid været omgærdet af mystik."

FIDE får kontrol

FIDE havde allerede under kongressen i Buenos Aires 1939 forsøgt at sætte afviklingen af VM-matchen i faste rammer. Med Aljechins død var det helt naturligt, at verdensforbundet satte system i tingene.

Der er blevet længere mellem de internationale konflikter eller rettere: de har ikke samme betydning som tidligere, fordi alt bliver vurderet med globale briller. Og hvor den globaliserede verden af i dag er, så vi med ét, da coronakrisen kom.

Verden føles mindre, men er nøjagtig lige så stor, som den altid har været. Skakspillet har stadig uanede muligheder. Nu kan vi være isoleret foran skærmen derhjemme.

Men vi kan stadig spille skak.

Online.

Dette foto af den døde skakverdensmester blev publiceret verden over. Fotografiet er angiveligt taget af en agent fra det portugisiske sikkerhedspoliti.

DE BEDSTE ONLINE STEDER AT SPILLE SKAK

Dette er en ny fast serie i Skakbladet. Den vil indeholde en top-5 på tværs af kategorier. Stormester Sune Berg Hansen lægger ud med noget meget oplagt her under corona: De 5 bedste steder at spille skak online.

Af Sune Berg Hansen

Den er dejlig nem, for der er de facto kun fem! Og de har alle haft vækst under corona.

Det er ressourcekrævende at drive en skakserver – især omkring anticheating – og så er der jo oplagte netværkseffekter (lidt som med en telefon- den er kun noget værd, hvis andre også har en og bruger den). Der har været mange andre, som ikke klarede den – herhjemme har vi jo haft både dansk skakunions server og TV2s tilbud. Nåh vi må til det:

De fem sites er: Chess.com, Lichess.org, Chess24.com, Playchess (via Chessbase og ICC (internet chess club).

Jeg lavede en lille uofficiel rundspørge på min facebookvæg omkring onlineskak, og her var det meget klart, at de mest populære er Chess.com og Lichess.org.

Det her bliver ikke en gennemgående analyse, men ganske enkelt bare min mening!

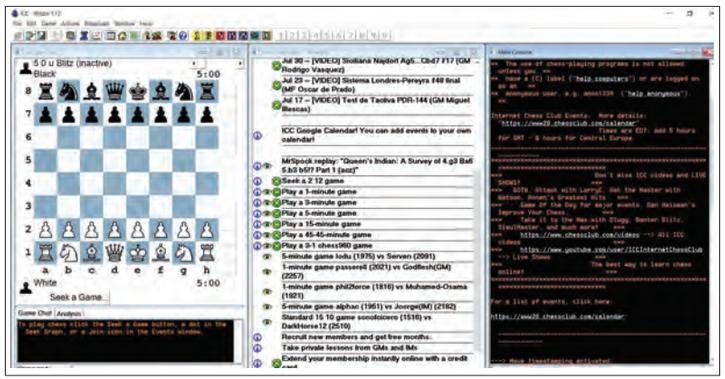

Det er hovedsageligt brugerne, der har udviklet ICC.

ICC

var den første store skakserver. Den kom fra den første gratis FICC, men der var nogen som så en forretningside (og blev rige). Den har altid være primært app baseret (der er også kommet en browserversion), og man downloader programmet Blitzin. Den er mest blevet udviklet af brugerne, og det er en styrke og en stor svaghed. Den kan vildt mange ting – meget mere end de andre sites – men den havde en storhedstid, før der gik Steve Jobs i brugervenlighed. Hvis man ikke er vokset op med den, er den simpelthen for arkaisk og brugerfjendtlig. De har masser af broadcast med kommentering osv. Der er også (glimrende) videoer og turneringer. Skakinterface hører til i den gode ende. De har haft enorme problemer med cheating (jeg har f.eks. tabt flere gange til en meget højt ratet Rausis på ICC), men har faktisk løst det nogenlunde (er mit indtryk).

Styrke: Den kan vildt mange ting, og hvis man kender systemet, er det jo nemt nok. F.eks. kan man spørge om avancerede computerting i Channel 2 og få kvalificeret svar. Videoerne er fine, og jeg kan personligt godt lide interfacet. Sitet var en gang det største, og det har stadig mange brugere, så man kan som regel finde en modstander.

Svaghed. App-baseret er meget old-school – folk vil spille i deres browser. Derudover har de mange kokke gjort retten ekstremt uoverskuelig. Jeg har haft den ærefulde fornøjelse at spille en del med Radjabov og Nakamura derinde, men de har nu forladt den synkende skude.

Playchess

Startede som vedhæng til Fritz, men er nu helt gratis og browserbaseret. Det er det site jeg har mindst erfaring med. Umiddelbart er interface fint nok, men der er generelt for få spillere. Det er lidt (for) tydeligt at Chessbase forsøger at gøre reklame for deres kommercielle produkter, og det gør måske, at man ikke helt får gjort sitet til 'spillernes'. Videoerne er af premium kvalitet, men man bliver også meget hurtigt spurgt om en premium account. Jeg ved faktisk ikke, hvordan det går for dem med anticheating.

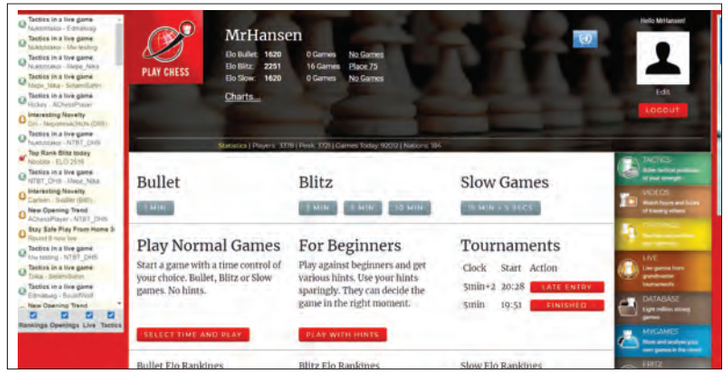

Det velkendte chessbase layout som interface – ok brugervenlighed

Styrke. Software virker ret robust, og det er ikke grimt eller irriterende (ok, de der briklyde i starten kan man godt undvære). Det er fuldt integreret i Chessbase (som alle seriøse skakspillere bruger)

Svaghed: Det er meget tydeligt, at det er Chessbase, som ser det som en marketingskanal og derfor er spillerne ikke det primære – muligheden for at spille gratis er madding. Der er lidt for få spillere. Jeg ved ikke hvad en premium account koster, men i forhold til de næste vi skal kigge på, er det nok ikke så vigtigt...

Chess24.com

Ejet af Magnus Carlsen! Chess24 er startet i Hamburg med bl.a. Jan Gustafsson som fast ankermand. Det er på mange måder det førende sted for skaktransmissioner – ofte kommenteret af verdensstjernerne – så hvis man virkelig elsker at følge topturneringerne live med de bedste kommentatorteams, er det stedet. Instruktionsvideoerne er helt i verdensklasse – f.eks. kommer Magnus Carlsen også selv med videoer. Det koster (hvis man ikke er titelholder, men det fås ikke meget bedre). So far so good… men så er der trainingssektionen og her er deres taktikopgaver simpelthen spækket med fejl. Det er for at sige det (mildt) noget autogenereret l.o.r.t. Det samme gælder til en vis grad spilledelen, som også har en del glitches. De mangler (vist) timestamping, så lag får de underligste udfald. De siger, de har anti-cheating software, men jeg tvivler lidt. Det er der, jeg har spillet

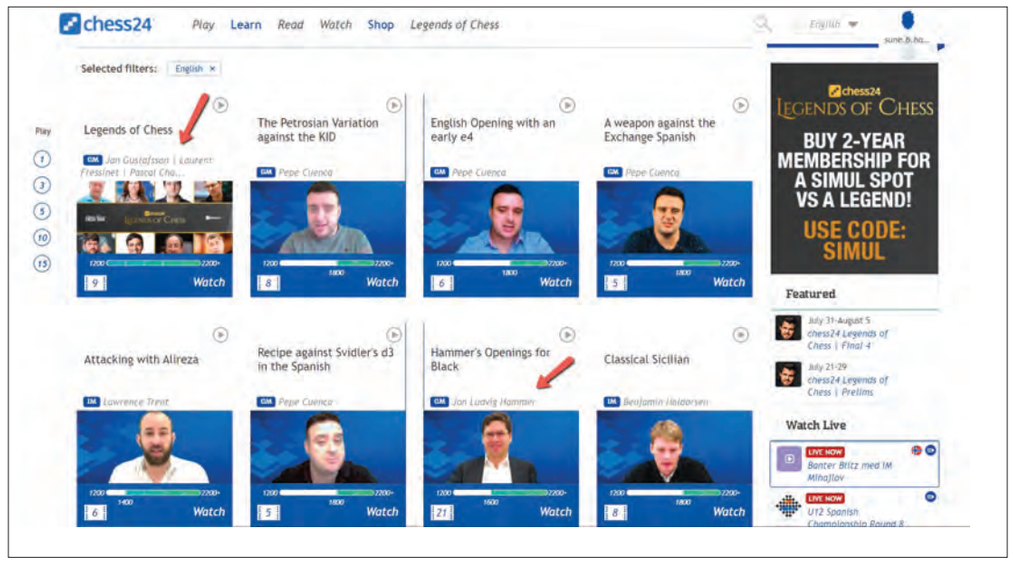

Et udpluk af videoerne på chess24.

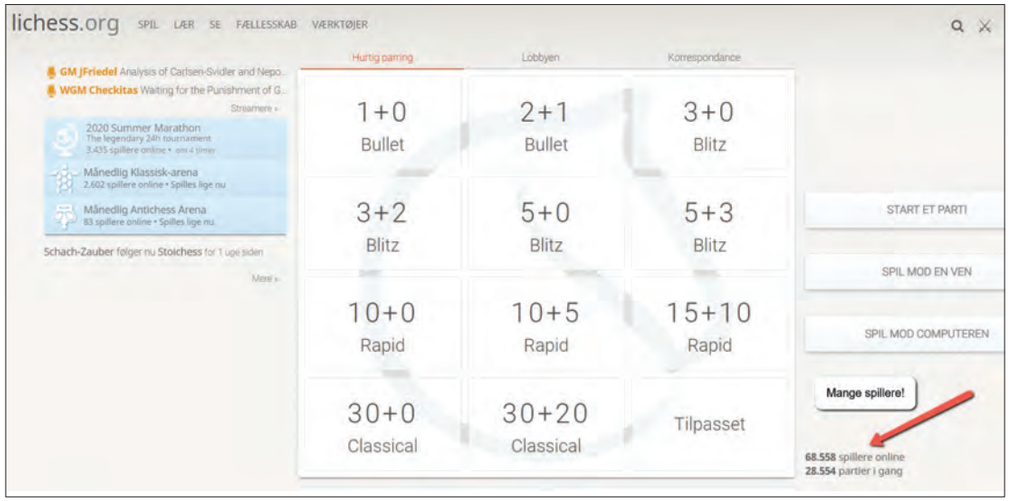

Interface på dansk og til at forstå, men ikke nogen æstetisk nydelse

mest de seneste år, og jeg har aldrig fået besked om, at jeg har spillet mod en der snyder, som man gør på chess.com og lichess.org. Det er til gengæld ret nemt at blive parret mod en modstander på ca. samme niveau.

Styrke: Alt andet end opgaver og at spille skak selv er verdensklasse.

Svaghed: Ustabilt software, fanger de snydere? Og lad for guds skyld være med at løse opgaver her (i det mindste uden en ordentlig indboforsikring på plads).

Lichess.org

Er blevet meget populært og har haft kolossal fremgang under Corona. Lichess er helt gratis, og det er jo til at forstå – det er altså ikke som på de fleste andre sites, hvor du kan prøve de sjove ting, men skal betale, når der begynder at være bart kød i stripteasen.

Der er mange som er glade for interfacet. Jeg er personligt ikke så begejstret. Men de turneringer jeg har prøvet har virket upåklageligt. F.eks. har jeg spillet 'reservebundesliga' med mit tyske hold Hamburg mange gange her under corona-nedlukningen (spiller kl. 20-22 om torsdagen og søndagen). Der er utallige videoer, som primært henvender sig til letøvede. Der er mange gode spillere, som bruger Lichess – du kan f.eks. holde øje med 'Drnykterstein', som spiller pænt godt og har efternavnet Carlsen.

Styrke: Gratis og ok interface. Mange spillere, mange muligheder og der findes alt her.

Svaghed: Smag og behag er forskellig, og det er ikke alle, der kan lide interfacet. Videoer og opgaver er ikke helt på niveau med et par af de andre, og Lichess har naturligvis heller ikke de samme verdensklassekommentatorer (pay peanuts – get 'monkeys'). De nægter i øvrigt at anerkende mig som stormester, medmindre jeg sender et større slægtstræ – så der er sikkert mange stormestre, som ikke spiller med 'GM' ud for navnet, selvom de er stormestre.

Chess.com:

I øjeblikket det største site. Chess.com har formået at kombinere betaling med fri adgang på en god måde. Man kan logge på og spille, uden det koster noget – men hvis man vil have de fede ting, så koster det (hvis noget er gratis, så er det dig, der er varen).

Så hvad er de fede ting? Jo, først og fremmest Puzzle rush. Du får fem minutter og så kommer der ellers bare opgaver væltende med stadig stigende sværhedsgrad – snak om et adrenalin kick! Der er også fede turneringer på chess.com, hvoraf især Titled Tuesday er værd at nævne – Du har nærmest garanti for at møde en kendt stormester i den turnering. Jeg har spillet nogle gange og aldrig været i nærheden af toppen. Videoerne på chess.com er også gode (ikke helt lige så gode som på chess24, men tæt på).

Styrke: Her holder de stærkeste rovdyr på savannen til – hvis du vil se online-stjernen Nakamura, er det her du skal være. Flest spillere af alle – op til 100.000 samtidig på en god regnfuld Corona-dag. Gode videoer, glimrende kommentatorer og stærke turneringer.

Svaghed: Det koster mere end ingenting (som det gør på Lichess). Der var en del på min facebookvæg, som hadede interfacet. Hvordan slår man premove til (og findes det overhovedet?)?

Puzzle rush – måtte jo lige teste til den her artikel

Et par generelle betragtninger

Det mest populære er 3 minutters lyn, og her er det ret nemt at blive parret på alle sites.

Man kan prøve alle sites gratis – god ide, inden man beslutter sig for at købe noget.

Der er danske grupper på alle (tror jeg) sitesne.

Der spilles turneringer hver dag på alle sitesne.

Hurtigste 5 minutters parring i test: ICC.

Afhængighed

Onlineskak er meget afhængighedsskabende. Du vågner på en god dag, hvor du har en masse, du skal nå. Du har godt tid, så hvorfor ikke lige tage et parti lynskak, inden du går i gang? Vi spoler ti timer frem til, hvor du stadig sidder i din morgenkåbe og spiller 'bare et til'. Lav nogle regler for mængden af onlineskak, som du kun bryder, når det ikke går udover andre end dig selv…

Snyd - selvom man er paranoid, kan der jo godt være nogen, som snyder

1) Det er ekstremt nemt at snyde ved at bruge computerprogrammer.

2) Det er ekstremt fristende (for svage sjæle) at snyde.

3) Der bliver snydt.

Diverse sites har to modsatrettede interesser.

På den ene side vil de gerne sikre brugerne en fair fight – hvis man bliver stemplet som sitet, hvor alle snyder, så flygter brugerne.

Men på den anden side vil man heller ikke have for meget opmærksomhed omkring det eller beskylde folk uretmæssigt (og smide betalende brugere ud …).

De siger alle sammen, de har anticheating software på deres site – det er ikke nemt at lave! Og nogle gange får man besked om (på lichess eller chess.com), at nogen har snydt, og man får rating tilbage.

Der er næppe tvivl om, at der altid vil være snyd (undtagen på allerøverste plan), men også at brugerne stemmer med fødderne, hvis man hele tiden føler, man spiller mod en computer. Det betyder også, at man nok aldrig skal tage onlineskak helt alvorligt – det er og bliver underholdning.

Om ikke andet så har man altid en undskyldning parat, når man taber (modstanderen snød).

1) Chess.com – største site, og glimrende værdi for pengene. Hvis man kun vil se videoer eller se kommentarer fra de store turneringer skal man dog vælge nummer 3.

2) Lichess.org – stort og ganske glimrende site, der brillerer ved at være helt gratis. Det gør ikke noget ved spiloplevelsen, men alt det 'udenom' er lidt mindre fedt end hos nummer 1 og 3.

3) Chess24 – Klart det dårligste til 'kun at spille', men de bliver reddet af de andre features, som er de klart bedste i branchen.

4) ICC – lidt en anakronisme, og det er et åbent spørgsmål, om de overlever i det lange løb. De har i de senere år gjort meget for at tiltrække bedre kommentatorer (de spurgte bl.a. mig!), men det bliver svært at indhente de andre.

5) Playchess – lidt det tynde øl. Chessbase er ejer, så de forsvinder nok ikke, men lige nu ved de vist ikke rigtig, hvorfor de har det. Måske vil det senere blive integreret på en fed måde i chessbase, og så kan det få en opblomstring.

Den dybe rivalisering

Danmark og Sverige har udkæmpet mange slag gennem tiderne. Det har været alvorligt. En kamp på liv og død. På skakbrættet er det billedligt talt stadig en kamp på liv og død, om end blod ikke udgydes. Svenskerne vil vi for alt i verden gerne slå. Under nedlukningen af den klassiske skak fandt de to brødrenationer sammen i at spille online-landskampe. Ellen Fredericia Nilssen beretter om matcherne.

Af Ellen Fredericia Nilssen

Der var engang, hvor Danmark, Sverige og Norge var samlet under én union kaldet Kalmarunionen. Den blev oprettet i 1397 under et møde i Kalmar, der er en svensk by, og havde et traditionelt korsflag med et rødt kors og gule vinduer. Erik af Pommern blev valgt som konge af de tre lande. Der gik mere end 100 år, før unionen i 1523 blev opløst, da Sverige forlod unionen efter at have valgt Gustav Vasa som konge. Efter Kalmarunionens opløsning var Danmark og Sverige i krig i flere hundrede år, og disse krige er i Danmark blevet kendt som Svenskekrigene. Selvom Danmark og Sverige ikke længere løser konflikter på slagmarken, så ligger en rivalisering stadig dybt begravet mellem de to lande. Rivaliseringen er for det meste venlig, men vi kan nok alle blive enige om, at det altså altid er en smule mere tilfredsstillende at "smadre" en svensker end en hvilken som helst anden person. Der er altid lidt mere fokus og en smule ekstra prestige på kant, når man på scoretavlen ser, at den kommende match er Danmark vs. Sverige.

Det var derfor med en lille følelse af nationalisme, at computeren blev tændt den 21. maj, da det danske landshold skulle spille en venlig træningsmatch med det svenske landshold. Hverken det danske eller det svenske hold var gået på kompromis med deres spillere. Der var trods alt ære, erfaring, en smule håneret og at vise dominans på spil, så landene ville selvfølgelig gerne have de bedste spillere på banen. Der er heller ingen tvivl om, at Danmark udelukkende spillede med kendte navne. GM Jesper Søndergård Thybo, GM Mads Andersen, GM Jonas Bjerre, IM Bjørn Møller Ochsner og IM Filip Boe Olsen skulle samlet repræsentere Danmark i denne prestigefyldte kamp. Også deres modstandere havde trukket kløerne frem og stillede op med GM Nils Grandelius, GM Tiger Hillarp Persson, GM Erik Blomqvist, IM Linus Johansson og IM Milton Pantzar, (der ved matchens spilletidspunkt stadig stod som FM).

Også på kommentator-fronten stillede vi stærkt op. Jackie Andersen og Peter Grove havde nemlig fået selskab af ingen andre end Peter Heine Nielsen. De havde fået lov til at kommentere på chess24's platform, men som det nogle gange sker med teknik, var der lidt problemer.

Før selve matchen gik i gang, varierede det en smule med, hvor meget spillerne forberedte sig. Nogle forberedte sig specifikt og dybdegående til kampene, mens andre besluttede sig for at prøve at undgå mulig overforberedelse. De holdt sig derfor til at vide, hvilken åbning de ville spille mod de forskellige modstandere. Selvom forberedelsen varierede, var der dog én variabel, der forblev konstant. Ingen af spillerne gik på kompromis med seriøsiteten, der var på sit allerhøjeste. Peter Heine, der længe har været en af Danmarks stærkeste spillere og som træner selveste verdensmesteren,

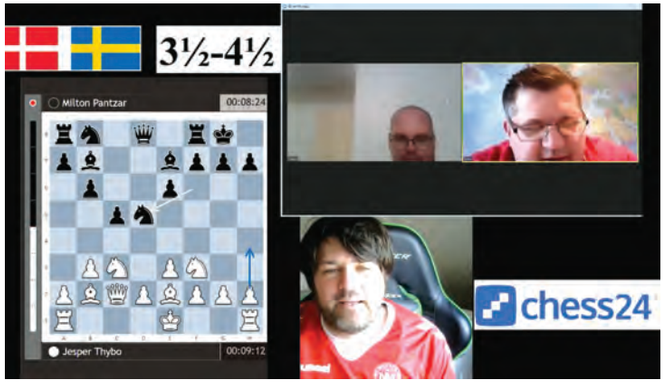

Peter Grove (tv.), Jackie Andersen (th.) og Peter Heine Nielsen (nederst) kommenterer. *Foto: Lars Schandorff.*

Magnus Carlsen, mener også, at træningsmatcher har den værdi, man selv lægger i dem. Med et Online OL, der efter matchens afslutning blev offentliggjort af FIDE, kan der derfor ikke være tvivl om, at spillerne har hjulpet sig selv ved at tage matchen så seriøst som muligt; og vi kan kun håbe, at de spillere, der også skal repræsentere Danmark til det Online OL har fået ekstra erfaring, der kan vise sig nyttig.

Lad matchen begynde

Allerede fra første runde blev det gjort klart, at der var lagt op til en spændende og intens match. Mads var den første, der skulle op mod den svenske stjerne Nils. Det var dog ikke her, spændingen skulle hentes. Det var dog et velspillet parti, der endte i en solid trækgentagelse i træk 35. I Tiger-Jesper så det i noget tid ud til, at Jesper var presset, men i det øjeblik Tiger lavede en fejl, spottede Jesper det med samme og straffede det med en flot taktisk finte. Med 1½-½ så det lyst ud for første runde, men svenskerne viste vedholdenhed.

Altid solide Filip spillede London Systemet mod Linus, der ved en smule uortodokst spil fik noget, som lignede en behagelig stilling. Det blev da også til et lidt bedre slutspil for svenskeren, men da Filip pludselig vandt en bonde, så det ud til, at Danmark ville vinde første runde. Linus er dog kendt som en enormt farlig spiller i hurtige tidskontroller, og han formåede at snyde Filip, da tiden pressede på. Milton og Bjørn kom ind i et slutspil med tårn og sortfeltet løber til hver. Milton havde dog en smule bedre struktur, og da tiden pressede på begge spillere, viste Milton flot teknik. Et 2½-1½-nederlag var ærgerligt, men på ingen måde et resultat, der ikke kunne overkommes med endnu fem runder igen.

I anden runde blev Jonas trukket på banen mod Milton. Jonas formåede som sort at få en god stilling, men han brugte også meget tid, og da Milton også missede én chance for fordel, blev det remis i et lige dronningslutspil. Også Jesper formåede at få en god stilling mod Erik, men Erik forsvarede sig solidt – også her endte partiet i remis. Filip havde en svær opgave, da han skulle spille sort mod Nils. Det gik også hurtigt galt, som det nogle gange gør mod topspillere. For det sidste parti mellem Bjørn og Tiger kan et ord som spændende slet ikke retfærdiggøre, hvad der skete på brættet. Spillerne rokerede til hver sin side og prøvede begge at starte et angreb. Det så længe ud som om, at Tiger var klart hurtigst og kunne have vundet partiet med aggressivt spil, men i tidnøden skiftede evalueringen frem og tilbage med den ene fejl efter den anden fra begge spillere – hvilket desuden er til at forvente i en kompliceret stilling med kun to sekunders tillægstid per træk. Heldigvis var det Bjørn, der er kendt for ofte ikke at have så meget tid, som trak det længste strå. 2-2 og vi kunne håbe på, at trenden var ved at gå vores vej.

Trenden skulle da også vise sig at være opadgående, da tredje runde næsten var en ren massakre. På første brættet stod Jonas aldrig dårligere mod Nils, og partiet blev til en solid remis. De næste tre brætter blev til fantastiske 3-0. Filip med en gevinst i et svingende parti mod Erik, men da Filip først fik fat, gav han ikke slip. Mads med en ren udspilning af Linus i et slutspil med ubalancen tårn plus tårn og bonde mod tårn plus springer og løber. Sidst men ikke mindst Jesper, der med flot teknik mod Milton viste, hvordan man skal spille mod hængebønder. Halvvejs igennem matchen var Danmark foran med 7-5. En minimal føring, der tegnede godt for næste halvleg.

Jesper Thybo vandt sit første parti. *Foto: Thomas Vestergård.*

Spændingen stiger ... desværre

I runde fire skete der det, som man som hold altid frygter. Et 4-0-nederlag. Det gik ned ad bakke for Filip mod Tiger, efter at han lavede nogle uheldige fejl og trækket før mat, måtte håndklædet i ringen. Bjørn måtte også ned mod Erik, der viste flot teknik i et dobbelt-tårnslutspil. Jonas måtte se sig slået af Linus i et kompliceret parti, hvor det var vigtigt at være præcis, hvilket er svært uden meget tid på uret. Til sidst måtte Mads også opgive mod en velspillende Milton, da han lavede en fejl i en presset stilling.

Man skal dog aldrig give op, og vores helte viste også styrke ved at

komme tilbage i næste runde med et 2-2-resultat. Alle partierne endte remis med nogle få missede chancer for begge hold. Bjørn fandt i en tabt stilling en flot ressource, og da Nils hoppede i fælden med begge ben, holdt Bjørn fast i remisen. Jonas fik hurtigt en behagelig stilling mod Tiger, men også dette parti endte fredeligt. I Erik mod Mads stod Erik længe godt, men da dette begyndte at vende til Mads' fordel, fandt Erik et flot officersoffer, der gav ham evig skak. Jesper mod Linus var nok det mest fredelige parti. Dronningerne blev byttet i træk 14, og selvom alle brikker stadig var på brættet, så gik der ikke lang tid, før en del af disse også forsvandt. Partiet endte i træk 40.

Før sidste runde var stillingen altså 11-9 til Sverige. Det var tid til, at alle spillere skulle spille. Der skulle scores +2 i sidste runde for uafgjort, og +3 hvis vi ville snakke om sejr til Danmark. I situationer som denne er holdånd ekstra vigtigt. Holdet havde en Messenger-gruppe, hvor de løbende skrev sammen og bakkede hinanden op. I chatten var der heller ikke tvivl: sidste runde skulle vindes. Vigtigst af alt så var troen der. Nils pressede i noget tid mod Jesper, men valgte så at snuppe en bonde, som Jesper hurtigt fik tilbage ved aktivt spil. I slutstillingen havde Jesper endda en bedre bondestruktur, men ingen af parterne kunne komme videre, og det blev remis. Det så længe også ud som om, at Filip ville tabe et tårnslutspil mod Milton, men Filip forsvarede sig præcist, og den danske drøm var endnu ikke død. Mads og Tiger gik ind i skarpt territorium, da Tiger spillede Benoni. Da Tiger valgte at tilbyde dronningafbytning takkede Mads ikke nej, og efter det fik han kørt partiet flot hjem med blandt andet et lækkert kvalitetsoffer for at få to sammenhængende fribønder. Bjørn spillede det, han selv valgte at kalde et "mønsterparti" mod Linus' franskmand. Efter et typisk f6-frembrud af Linus fik Bjørn solid kontrol over det vigtige e5-felt. Herfra gav Bjørn ikke slip, og stillingen endte også med at gå taktisk i stykker for Linus, som gav op trækket før mat. Jonas mod Erik var en positionel affære, men det vil jeg lade Jonas om at forklare. Jonas vandt partiet, og dermed fik Danmark den magiske +3 score i sidste runde, der sikrede gevinst. 13-12 til Danmark. Bravt kæmpet, og vi kunne ikke være mere stolte. Som sagt i begyndelsen: at det altså altid er en smule mere tilfredsstillende at smadre en svensker end en hvilken som helst anden person.

Blomqvist til blomkål

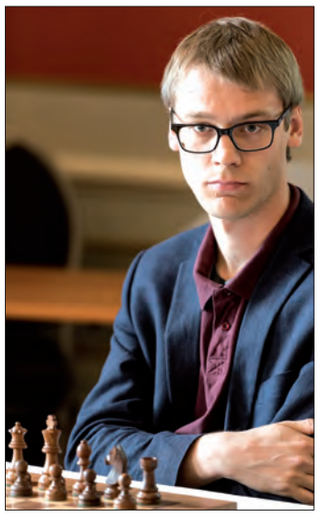

Stormester Erik Blomqvist tabte til de to yngste danskere.
Foto: Lars OA Hedlund.

Erik Blomqvist var gavmild overfor vores yngste spillere. Til Filip og Jonas uddelte han nemlig et point til dem hver, og vi er så heldige, at Filip og Jonas begge har sagt ja til at kommentere deres partier mod ham.

Filips parti er en historie, om hvordan man rejser sig op, når det går en smule ned ad bakke:

Filip Boe Olsen kommenterer

Erik Blomqvist (2537)
Filip Boe Olsen (2353)
Caro Kann / B14

Efter at have smidt en rigtig fordelagtig stilling væk i første runde og en udspilning af Grandelius i 2. runde var jeg ikke ligefrem sprudlende. Alligevel lykkedes det mig i 3. runde at rejse mig med en sejr!

1. e4 c6 2. c4 d5 3. exd5 cxd5 4. d4

Panov-varianten.

4... Sf6 5. Sc3 g6

Lidt mindre populær variant, hvor sort tit ofrer d5-bonden for hurtig udvikling og så derefter prøver at vinde bonden tilbage.

6. Db3 Lg7 7. cxd5 0–0 8. Le2

Hovedvarianten. Hvis hvid får tid til Lf3, Sge2, 0–0 og Sf4, står han fint, og jeg er derfor nødt til at reagere hurtigt.

8... Sa6

8... Sbd7 9. Lf3 Sb6 10. Sge2 Lg4 er en anden variant, men ikke lige så skarp.

9. Lf3 b5!

Et stærkt træk som ikke er spillet særlig meget! Det er især tricky i hurtigskak, hvor hvid er tvunget til at tage en hurtig beslutning – skal han tage bonden og underminere sin udvikling lidt mere eller bare skynde sig at få kongen i sikkerhed?

10. Dxb5?

Han valgte forkert. Hvid har slet ikke tid til at stjæle en bonde mere; det giver mig en masse tempi.

10. a3 Tb8 11. Lf4 Tb6 er mere normalt, som jeg også spillede tilbage i 2018 til Hold-EM, hvor jeg vandt!

10... Tb8 11. Da4 Sb4 12. Sge2 Ld7?

Her bliver jeg for konkret. 12... Sd3+ 13. Kf1 a5 havde været klar fordel til mig. Hvids konge står akavet, og hvids udvikling er helt hæmmet.

13. Dd1 Lf5 14. 0–0 Sc2

15. g4!

Det havde jeg misset, da jeg spillede Ld7. Springeren bliver bare fanget på a1, og hvid ender med "to tynde for en tyk". Heldigvis er der altid chancer i hurtigskak!

15... Lxg4 16. Lxg4 Sxa1 17. Lf3 Dd7 18. Lf4 Txb2 19. Dxa1 Tb6

Hvid står nok objektivt til gevinst, men med en dobbeltbonde og en lidt svagere konge, er det ikke helt klart.

20. Tb1 Df5 21. Txb6 axb6 22. Kg2?

Her sløser han og laver en alvorlig blunder!

22... g5!

Løberen på f3 er fanget, hvis han rykker sin sortfeltede løber efter f.eks. Lg3 g4. Pludselig er det mig, der har gevinststilling!

23. Db2 g4!

Går i stedet efter den hvidfeltede løber, som hvid ikke kan undvære. De hvide felter og kongen bliver alt for svag, og nu var jeg rigtig optimistisk!

Filip Boe Olsen vandt for første gang på landsholdet. *Foto: Thomas Vestergård.*

24. Dxb6 gxf3+ 25. Kxf3 Sxd5 26. Dc5

Den sidste fejl og kombinationerne begynder at dukke op.

26... Dd3+ 27. Le3 Df5+ 28. Lf4 Dh5+!

Og hvid kan ikke holde sammen på sine officerer.

29. Ke4

29. Kg3 Sxf4 30. Kxf4 e5+ 31. dxe5 Te8 og den hvide konge mangler nogle brikker omkring sig.

29... Sxc3+

Og hvid opgav. Efter Sxd3 Dxc5 dxc5 hænger springeren på c3, og han mangler et tårn. Det var fedt at kæmpe sig tilbage efter to tab i streg med min første sejr for landsholdet – forhåbentlig med flere i fremtiden!

0–1

Jonas skulle spille mod Erik i den sidste og vigtigste runde, hvor en gevinst var den absolut højeste prioritet.

Lad os se, hvordan Jonas formåede at bringe Danmark det ene point tættere på sejr:

Jonas Bjerre kommenterer

Jonas Bjerre (2549)
Erik Blomqvist (2537)
Slavisk / D11

1. d4

Partiet er fra sidste runde, vi var bagud i den samlede score og havde stærkt brug for en sejr!

1... d5 2. c4 c6 3. Sf3 Sf6 4. Sbd2 Lf5 5. Sh4 Le4 6. Db3 Dc7 7. Sxe4 Sxe4 8. Sf3 e6 9. Sd2 Sd6 10. e3 Sd7 11. Dc2

Forbereder c5 fulgt af b4 og samtidig kan jeg slå igen på c4 i ét træk med løberen.

11... Le7

11... dxc4 12. Sxc4 Sxc4 13. Lxc4 Lb4+ havde nok stadig været mere solidt. 14. Kf1!? var min idé (14. Ld2 er måske stadig en lille smule bedre for hvid, men syntes at det begyndte at se lidt fladt ud) 14... 0–0 15. g3.

12. c5 Sf5 13. Ld3 g6 14. b4 b6 15. Lb2 0–0 16. 0–0

Under partiet var jeg ret optimistisk her. Det er ikke så let for sort at få modspil, selvom han selvfølgelig står solidt.

16... bxc5?!

Det virker forkert at bytte på c5 så tidligt og med a-bønderne på brættet.

17. bxc5 Tab8 18. Lc3 Lf6 19. Sb3 h5 20. De2

Med ideen at spille La5 fulgt af La6.

20... Kg7 21. La5 Dc8 22. La6 De8 23. Lc7 Tb4

Heromkring mistede jeg helt kon-

Jonas Bjerre hentede en afgørende gevinst. *Foto: Sigfred Haubro.*

trollen over partiet. Jeg står klart bedre, hvis jeg bare laver normale træk, men under partiet troede jeg, at jeg kunne fange hans tårn og brugte alt for lang tid på at finde en direkte gevinst, som nok ikke er der.

24. Sa5?

24. Ld3 med planen Tab1 for at tage kontrol over b-linjen; 24. Tfb1? ville tillade 24... e5.

24. Dd2 tænkte jeg længe over, men efter 24... Ta4 25. Lb7 Sb8 26. Lxb8 Dxb8 27. Lxc6 Tb4 var jeg ikke helt tilfreds. Jeg står klart bedre, men havde håbet på mere.

24... Sb8?

24... Sxc5! havde jeg slet ikke skænket en tanke. 25. dxc5 Dd7! Ideen er ikke i første omgang at slå tårnet 26. Lg3 h4.

25. Lb7?

25. Ld3 – igen står jeg klart bedre, hvis jeg bare trækker løberen tilbage.

25... Dd7 26. Lxb8 Txb8 27. Sxc6

27. Lxc6 Dc8 fulgt af Ld8 ser heller ikke så godt ud for hvid.

27... T8xb7 28. Sxb4 Txb4 29. Tab1 Tc4 30. Tfc1!

Jeg vil gerne bytte alle de tunge brikker.

30... Txc1+ 31. Txc1 Dc6 32. Tb1 e5! 33. dxe5 Lxe5 34. Db5 Se7?

34... De6! c-bonden er ikke så farlig, som den ser ud. 35.c6 besvares med 35... d4!

35. Dxc6 Sxc6 36. f4

Nu var jeg sådan set rimelig optimistisk igen. Tænkte i hvert fald at hvid har gevinstchancerne.

36... Lc3 37. Tb7 d4 38. exd4 Lxd4+ 39. Kf1

39... Kf6??

I tidnøden laver Blomqvist en blunder, som jeg heldigvis nåede at spotte.

40. Td7!

Pludselig kan han ikke dække sine brikker, jeg truer Td6.

40... Lxc5 41. Tc7 Sb4 42. Txc5 Sxa2 43. Ta5 Sc3 44. Txa7

Selvom vi spillede på rent "increment", burde gevinsten være relativ let herfra.

44... Sd5 45. g3 Se3+ 46. Ke2 Sf5 47. Kf3 Kg7 48. h3 Kf6 49. g4 hxg4+ 50. hxg4 Sd4+ 51. Ke4 Se6 52. Ta6 Kg7 53. Ke5 Sc5 54. Ta7 Sd3+ 55. Ke4 Sc5+ 56. Kd5 Se6 57. Ke5 g5 58. f5 Sf4 59. Ta8 Sh3 60. f6+ Kh7 61. Tf8 Sf2 62. Txf7+ Kg6 63. Tg7+ Kh6 64. Tg8 Sxg4+ 65. Ke6.

1-0.

En introduktion til spillerne og kommentatorer

Fra den danske side blev der stillet et overraskende ungt hold, der trods den endnu ikke alt for høje alder har en enestående styrke og masser af talent. Da første til femte bræt blev sat efter rating, var forløberen for det danske hold 21-årige GM Jesper Søndergård Thybo, der er tidligere europamester for U18 og næsten allerede er oppe at røre de magiske 2600 i rating.

På næste bræt havde vi GM Mads Andersen (aka GM Battlecat), der i lang tid har været solidt omkring de 2600 og vandt DM både i 2016 og 2017. Endnu en GM'er besatte tredjebrættet, og det var selvfølgelig ingen andre end supertalentet og kun 16-årige GM Jonas Buhl Bjerre, der også har et EM i lommen og ikke er et nyt navn på den internationale scene.

Dernæst havde vi IM Bjørn Møller Ochsner på fjerdebrættet. Bjørn vandt i 2018 danmarksmesterskabet med fænomenale 8/9 mulige og scorede samme år sin første GM-norm – ikke overraskende blev han også kåret til årets skakspiller det år. Sidst men bestemt ikke mindst kunne findes et andet af Danmarks talenter, nemlig 17-årige IM Filip Boe Olsen, der fik sin IM titel i 2019 og endda scorede sin sidste norm i en GM-turnering. Filip har repræsenteret Danmark ved talrige internationale mesterskaber, og der er ingen tvivl om, at der ikke går lang tid før, vi nok skal finde ham bag et bræt til OL.

Det svenske hold havde valgt en anderledes taktisk holdopstilling, da deres hold havde masser af erfaring. I modsætning til Danmarks gennemsnitsalder på blot 21 år, havde det svenske hold en gennemsnitsalder på en smule over 30 år, hvor deres næstyngste spiller var på alder med vores ældste. Der var dog på ingen måde lagt op til en nem kamp, da Sverige blandt andre stillede med GM Nils Grandelius, der ikke bare er et kendt navn på den nordiske scene, men på hele verdensscenen med en anden plads til det forrige EM og en peak-rating på 2691 som bare to af mange præstationer. På andet brættet stillede Sverige med GM Tiger Hillarp-Persson, forfatteren af "The Modern Tiger" samt vinder af årets parti fra chess.com's i 2018 med sit parti mod lithuanske Tomas Laurusas fra OL i Batumi. Dernæst kom GM Erik Blomqvist, IM Linus Johansson og på femte brættet blot 19-årige Milton Pantzar, der under matchen stadig stod som FM. Han har dog ligget stabilt over 2400 siden november og fik da også ved det seneste FIDE-møde sin IM-titel godkendt.

På sidelinjen var der sat kommentatorer på. Heller ikke her var det ukendte navne. Jackie Andersen, Peter Grove og Peter Heine Nielsen var det imponerende hold, der blev sat på opgaven at oplyse seerne, om hvad der egentlig foregik på de forskellige brætter. Streamingen var set som et eksperiment på mange måder – få samlet kommentatorer og seere online i et fællesskab, der endnu ikke helt er muligt at gøre udenfor internettet samt hjælpe til videreudvikling af livedækningensinfrastruktur, der kommer til at blive brugt meget mere i fremtiden til kommentering af andre mesterskaber … så da teknikken – til fansenes ærgrelse ikke helt fungerede, som den skulle, så var det med et smil på læben.

Der blev indsamlet noget erfaring. Det skal dog selvfølgelig nævnes, at den for de skakhungrende kan genses, og her virker det en del bedre, end det gjorde live. De tre kommentatorer viste sig da også sig fra deres bedste side ved at finde matchende Danmarkstrøjer frem fra klædeskabet.

Fra den svenske side var der kommentering på Twitch, hvor spillerne kom på og kommenterede deres partier, når de sad over.

Tidskontrol og match-format

Betænkningstiden var 10 minutter plus 2 sekunder pr. træk. Altså en smule mindre end et normalt hurtigskakparti. Det er ikke nok tid til, at spillerne kan tænke sig grundigt om, men det er stadig tilstrækkeligt til, at skakken kan være af god kvalitet. Tillægstiden fungerer lidt på samme måde; har man som spiller en klar gevinststilling, så kan den konverteres til et point, men er stillingen kompliceret, så kan den sagtens blive afgjort på tid. Hvert hold skulle stille med fem spillere, og der blev spillet seks runder. I de første fem runder blev der spillet med fast oversidder, sådan at alle spillere nåede at sidde over én gang før den sidste og sjette runde, hvor alle fem spillere fra begge hold skulle spille. Den sidste runde var også arrangeret sådan, at de korresponderende bræt fra hvert hold mødte hinanden – altså første bræt mod første bræt, andet bræt mod andet bræt og så videre.

Bag fjendens linjer

Jeg var så heldig at befinde mig bag fjendens linjer, da matchen fandt sted. Jeg havde nemlig fundet vej hjem til Nils Grandelius, der er bosat i København sammen med sin kæreste, kvindelandsholdspiller Ellen Sofia Kakulidis. Nils sagde heldigvis ja til at blive interviewet:

I de seneste par måneder har det været umuligt at få spillet en "rigtig" skakturnering. Hvordan har du håndteret dette og opretholdt din motivation til at træne skak (online-turneringer, spille online, træne med bøger, fysisk træning osv.), og hvordan tror du, at skakturneringer ansigt til ansigt bliver påvirket i fremtiden?

De første par måneder trænede jeg rigtig meget skak, men motivationen blev lidt mindre efterhånden. Nu streamer jeg ret meget, underviser en del og træner en del selv. Jeg har hele tiden spillet ret meget skak

Sveriges bedste Nils Grandelius spillede mod danskerne fra sit hjem i København.
Foto: Sigfred Haubro.

online, hvilket hjælper på motivationen. Snart starter en GM-turnering i Ballerup, hvor det bliver spændende at se, hvordan skakformen er efter 5 måneders pause fra koordineret skak. Ellers regner jeg ikke med, det bliver den helt store forskel – udover forbedret hygiejne.

Hvordan forberedte du dig til matchen?

Jeg spillede en del træningspartier med den samme tidskontrol, og så kiggede jeg lidt på, hvilke åbninger jeg skulle spille. Men den primære forberedelse var helt klart træningspartierne.

Hvad synes du om din egen og holdets indsats i matchen?

Min egen indsats var ikke helt godkendt – jeg synes, jeg kunne få mere ud af mit hvide parti mod Jesper, og så fik jeg alt for lidt spil mod Mads og Jonas. Gevinsten mod Filip var OK, men det er altså ikke nok kun at vinde ét parti! Mit hold klarede det jo desværre ikke så godt, og jeg tror det til stor del skyldes, at vore spillere var meget rustne til onlineskak. Man har brug for at spille regelmæssigt for at holde formen på top i hurtigskak, og det tror jeg de fleste på det svenske hold ikke har gjort.

Danmark stillede jo med et relativt ungt hold med masser af potentiale. Har du nogle tips, tricks eller andre gode råd, som du gerne vil give dem med på vejen?

Ikke rigtigt – jeg synes det ser ud til, at de allesammen klarer det meget fint selv. Det vigtigste for at blive god til skak er jo, at man elsker spillet, og det gør de i hvert fald.

Som Nils også selv nævnte, er han begyndt at streame. På hans stream kan man opleve mange sjove ting: Se ham spille og høre ham forklare om sin tankegang og sine træk, selv få lov til at udfordre ham og spille mod ham, og så går der også et rygte om, at han nogle gange laver mad. Du kan finde ham på www.twitch.tv/nilsgrandelius.

Kvindelandskampen

Landsholdet er en kilde til inspiration, og der gik da heller ikke længe før, kvindelandsholdet valgte at prøve at træde i herrernes fodspor. Vi ville også have lov til at "smadre" en svensker eller to. Matchformatet var næsten det samme bortset fra, at der var hele otte danske kvinder, der gerne ville spille. Da Sverige ikke kunne stille med flere end seks spillere, måtte Danmark spille med oversiddere.

På Danmarks hold var der masser af erfaring, da størstedelen af spillerne før har spillet OL.

Holdet bestod af: WFM Esmat Susanne Guindy, WIM Oksana Vovk Kryger, WFM Ellen Fredericia Nilssen (undertegnede, der desuden selv live-streamede sine partier for ekstra underholdningsværdi), Margarita Baliuniene, Torill Skytte, WFM Marie Frank-Nielsen (også kendt som MatMaskinen), WFM Thomine Stolberg-Rohr og Miriam Mikkelsen.

Sveriges valgte også at stille stærkt op med WIM Inna Agrest, WIM Ellinor Frisk, WIM Viktoria Johansson, WFM Jessica Bengtsson, WFM Jelena Andric og Margarita (Margo) Zaritovskaja. Margo er blot 16 år og spillede tidligere i år med i WIM-turneringen, der blev afholdt i Hillerød til ære for kvindeskak. Det var derfor meget beklagelige nyheder, da det blev offentliggjort, at Margo og hendes familie efter at have boet, arbejdet og gået i skole i Sverige i syv år er blevet sendt til Ukraine.

Ellen Fredericia Nilssen livestreamede sine partier. *Foto: Lars Schandorff.*

Endnu en gang blev der stillet stærkt op på kommentatorfronten. Jackie Andersen, Peter Grove og Peter Heine Nielsen havde denne gang hentet Nicolai Brondt som medkommentator.

Om det var Nicolai, der bragte held, eller om det var erfaringen ved sidste kommentering, der fik livestreamingen til at fungere i høj-kvalitet, vides endnu ikke.

For de danske kvinder var denne form for høj-kvalitetskommentering også noget, der både skræmte en smule, men også – vigtigst af alt – motiverede ekstra meget. Nogle befandt sig på Chesssable og andre på ChessBase en smule længere, end de måske ellers ville have gjort, da det ikke altid er lige nemt at balancere arbejde, familie og skak.

Hemmelige kilder fortæller da også, at selvom kommenteringen af to gange Peter, Jackie og Nicolai bestod af en blanding af dansk og gebrokkent engelsk, så var der alligevel et par topspillere, der kiggede med i lidt tid. Danskerne havde denne gang fået hård konkurrence af den svenske kommentering, hvor IM Martin Lokander og legendariske GM Pia Cramling stod for underholdningen.

Sæt i gang!

På papiret var Sverige små favoritter til at vinde matchen med et gennemsnitsrating på 2119 mod Danmarks 2055. Tanken var, at den lille forskel ikke skulle holde os tilbage, men i første runde blev vi mødt med et brutalt 4-1-nederlag. Om det var chokket, den opbyggede spænding eller frustrationen ved, at den første kamp var et kvarter forsinket vides ikke, men selv i Messenger-gruppen var der høj intensitet før rundestart.

Marie (MatMaskinen) blev selv sat mat af Inna. Marie havde ellers forsvaret godt og formået at neutralisere Innas fordel flere gange, men til sidst gik det galt. Ikke meget bedre gik det for Torill, der var oppe mod en velspillende Ellinor, der fik fat i midtspillet. Oksanas modstander Jelena viste også høj klasse, selvom Oksana kæmpede godt. Det samme skete for Miriam, der mødte en ultraskarp Margo, som ikke gav slip på fordelen, da hun først havde fået den. Mit eget humør var ikke særlig godt, da jeg fandt ud af, at jeg ved et uheld havde sat en bonde i slag. Humøret ændrede sig dog meget hurtigt, da det gik op for mig, at det var utrolig farligt for min modstander at tage bonden, hvilket hun gjorde. Fordelen blev større og større, og i træk 24 måtte hun give op.

Næste runde så heller ikke meget bedre ud. Ellinor gav mig en gratis lektion i, hvordan man straffer dårligt åbningsspil. Esmat spillede en spændende franskmand mod Jessica, hvor Esmat formåede at få god kontrol. Hun lagde en fælde op, men til sin skuffelse virkede fælden ikke helt som planlagt, og Jessica fik evig skak ind. Miriam havde spillet et godt parti mod Jelena, men det gik galt i tidnøden – endda så galt, at Miriam tabte på tid. Det samme skete i partiet Thomine mod Margo, heldigvis var det dog til vores fordel her. Da jeg spurgte Peter Heine, om der var nogle partier fra matchen, som han gerne ville udpege, nævnte han partiet Baliuniene – Agrest, som et parti, der gjorde indtryk, men desværre ikke fik den afslutning, som det fortjente. Han sagde, at det ligefrem kunne have været et glansparti fra Margaritas side. Derfor har jeg påtaget mig opgaven at kommentere partiet:

Margarita Baliuniene (2013)
Inna Agrest (2284)
Kongeindisk / E81

1. d4 Sf6 2. c4 g6 3. Sc3 Lg7 4. e4 d6 5. f3

Sämisch-varianten i Kongeindisk.

5... 0–0 6. Le3 a6

Lidt af en sidevariant, der til trods for dette er spillet over 2.500 gange.

6... e5 er hovedvarianten.

7. Sge2 Sbd7 8. h4!?

Margarita går direkte efter sin modstanders hals. 8. Dd2 c5 ville være en mere typisk fortsættelse.

8... c5 9. g4

Var man i tvivl før, så er man det i hvert fald ikke nu. Margarita vil sætte mat!]

9...b5 10. Sg3?!

Dette træk prøver at tage springeren med i angrebet, men gør samtidig, at hvid mister en smule kontrol i centrum. 10. cxb5 er bedre.

10... cxd4 11. Lxd4 b4 12. Sd5 e5?

Gør løberen på g7 passiv og svækker d6-bonden.

Hvis sort bytter brikker med 12... Sxd5 13. cxd5 Lxd4 14. Dxd4, mister

hvids angreb en smule kraft. Sort har nok brikker at forsvare sig med. Partiet kunne forsætte 14... a5 for at bytte flere brikker med La6: 15. h5 Se5 16. Le2 g5 (eller 16... La6 og hvids angreb har svært ved at komme videre).

13. Le3 Tb8 14. Dd2 Sxd5

At bytte brikker nu er allerede for sent, da hvid kan bruge sin sortfeltede løber i angrebet.

15. cxd5!

Tillader intet modspil.

15. exd5? e4! Et typisk bondeoffer for at få e5-feltet til springeren: 16. Sxe4 Se5 17. Le2 f5!, og hvid skal passe rigtig godt på; 15. Dxd5 er også en strategisk fejl, da sort nu kan få spil mod c4-bonden: 15... b3 16. a3 Sb6 17. Dd2 Le6. Sorts brikker koordinerer flot, og hvid har endnu ikke fået rokeret. Stillingen er i dynamisk balance.

15... Sc5 16. h5 f5

For at skabe modspil, men det håndterer Margarita flot.

17. hxg6 hxg6?

17... f4 var sorts eneste chance for at sprælle: 18. Sf5 fxe3 19. Dh2!, men selvom det ser farligt ud, er der en relativt forceret variant med 19... Txf5 20. Dxh7+ Kf8 21. gxf5 Lxf5 22. exf5 Df6, hvor sort har ofret en kvalitet og en bonde, men selvom hvid står bedre, så lever sort endnu.

18. gxf5 b3

19. fxg6?

Her får sort en chance.

Hvid har mange træk, der vinder, og ét af dem er 19. Lxc5, da 19... dxc5 støder ind i 20. d6, der åbner for c4-g8-diagonalen til den hvidfeltede løber. Går sort ikke mat her, er det et mirakel.

19... bxa2?

19... Txf3! var det rigtige træk. Partiet kunne fortsætte 20. Lxc5 Txg3 (20... dxc5? 21. d6! og vinder) 21. La7 Tb7 22. Lf2 Txg6 med lige spil.

20. Sh5?

Igen 20. Lxc5! med samme idé som før: ved slag at spille d6 for at åbne for den hvidfeltede løber.

20... Sb3! 21. Dh2 Da5+

Meget bedre var 21... Txf3!

22. Kd1 Sxa1?

Igen vinder 22... Txf3, da 23. Sxg7 løber ind i 23... Txf1+! 24. Txf1 Lg4+ 25. Kc2 Sxa1+ 26. Txa1 Da4+ 27. Kd2 Txb2+.

23. Sxg7!

Nu står hvid til gevinst igen.

23... Da4+ 24. Ke1 Sc2+ 25. Kf2 Txf3+ 26. Kxf3 Lg4+ 27. Kf2 Tf8+

28. Kg1??

Margarita vælger desværre at flytte sin konge.

Essentielt var 28. Sf5! hvorefter sort ikke længere har flere nyttige skakker. Man kan prøve 28... Txf5+ 29. exf5, men det hjælper intet, og sort går nu mat. Heller ikke 28. Kg2?? er tilstrækkeligt: 28... Dxe4+ 29. Kg3 Df3+ 30. Kh4. Kongen står i vejen for dronningen og tårnet: 30... Sxe3, og hvid går snart mat.

28... Txf1+! 29. Kxf1 Sxe3+ 30. Kf2 Dc2+! 31. Kxe3 Dxh2

a2-bonden viser sig pludselig på brættet som en højst nødvendig brik.

32. Txh2 a1D 33. Sf5 Dg1+ 34. Tf2 Dc1+ 35. Kd3 Dd1+ 36. Td2 Df1+ 37. Kc3 Lxf5 38. exf5 Dxf5 39. Kb4 Df4+ 40. Kc3 Kg7 41. Opgivet.

0–1.

Det er selvfølgelig nemt at sidde derhjemme med sin computer og udpege diverse fejl. Praktisk set var partiet utrolig flot – især når kun spilles med 10 minutter plus 2 sekunder tillæg. Trækkene sort skulle finde for at holde sig i live var meget svære, og der er ingen tvivl om, at Peter Heine har ret, når han siger, at partiet ikke fik den afslutning, som det fortjente.

Med 7½-2½ til Sverige så det ikke lyst ud, men der var trods alt stadig fire runder til at komme tilbage. 3-3-scoren i runde 3 forbedrede ikke vores score og gjorde stort set bare, at vi havde færre runder til at indhente de manglende point.

I fjerde runde kom vi dog stærkt igen. Torill tabte til Margo, mens Ellinor og Esmat spillede remis. På resten af brætterne var det dog ren dominans. Jeg vandt over Inna, der tabte på tid i et slutspil med en bonde nede, men med gode remischancer. Marie fik vendt sin stilling mod Viktoria, da sidstnævnte satte sin dronning i slag (Botez-gambitten, som det er kaldt på internettet, når man sætter sin dronning i slag). Miriam fuldstændig udspillede Jessica i Skotsk Parti, og Thomine satte mat på brættet med en løber, tårn og dronning ekstra mod Jelena. 4 på stribe og 12-10 var scoren. Den opmærksomme læser lægger nok her mærke til, at der er blevet spillet 22 partier i alt, og med seks spillere per runde går det ikke helt op. Det kan forklares ved, at Viktoria Johansson havde nogle problemer i de første to runder, som derfor blev talt som oversidder, hvor ingen af holdene fik point. Også holdleder og kvindelandstræner Peter Thorsbro fulgte med, og efter runde fire var hans optimisme i vejret. "Det var vildt spændende … Men hvor ville jeg dog gerne selv have spillet. Der var rigtig mange administrative ting i baggrunden, så jeg havde lidt for travlt til at kamme over i spænding. Jeg tog også noget af min tid til at håne den svenske holdkaptajn fra runde 4 af." Rygterne lyder også, at der var et lille væddemål på spil med den svenske holdkaptajn for at gøre det ekstra spændende.

I kvindelandskampen var Nicolai Brondt også med på kommentatorholdet. Øverst Peter Grove (tv.) og Nicolai Brondt, nederst Peter Heine Nielsen.

Foto: Lars Schandorff.

Esmat Guindy, kvindedanmarksmesteren fra 2019, fuskede sig til sejr.

Foto: Thomas Vestergård.

I runde fem fik Esmat fusket Inna, da hun var to bønder under, og som Esmat selv siger: "Det var en dejlig fornemmelse!" Ellinor og Oksana spillede begge godt og delte pointet efter et stille og roligt parti. Jeg spillede selv en risikabel åbning mod Viktoria, der formåede at straffe det nemt og sætte mat i træk 26. Thomine måtte nøjes med remis mod Jessica, som kæmpede bravt i et underlegent slutspil. Margarita mod Jelena var fyldt med spænding. Margarita formåede at udspille Jelena fra åbningen, men det hele vendte, da hun tabte et tårn i tidnøden. Dog var der så meget tidnød på, at hun alligevel vandt partiet på tid. Marie tabte til Margo i en Tajmanov, og således endte femte runde 3-3. Før sidste runde var spændingen altså på det maksimale. 15-13 var scoren, og ligesom i landsholdets match mod Sverige, så skulle kvinderne altså bruge en +2 score i sidste runde for at komme ud i et armageddon parti om match-sejr, og en +3 score hvis vi gerne ville vinde matchen – hvilket selvfølgelig var målet.

Messenger-gruppen kørte på fuldt tryk, og holdånden var stærkere end nogensinde. Som Torill sagde: "Det kan godt være vi alle sammen sad forskellige steder, men man følte virkelig med holdkammeraterne, når de gik på tunge tab, og man følte sig heppet frem. Det var vigtigt, at dem der sad over nød at følge partierne med kommentator."

Torill formåede da også selv at få et flot angreb ind i afbytningsvarianten i Fransk og fik dermed Danmark et point tættere på drømmen. For resten af holdet var det dog en helt anden historie. Nederlag i de resterende fem partier var bestemt ikke sådan, vi havde håbet, at sidste runde skulle gå. Det var selvfølgelig en rigtig ærgerlig måde at slutte en ellers spændende match. Holdets spillere var gode til at bakke hinanden op, og efter matchen blev humøret da også holdt oppe ved at snakke om nogle af vores andre gode resultater. For eksempel fortalte Torill om en gevinst over ingen andre end Magnus Carlsen, og Thomine kom på banen med en remis mod Jonas Bjerre. De to modstanderes alder på nævnte tidspunkter, synes jeg er underordnet.

Selvom det aldrig er rart at tabe til svenskere, så havde holdet det alligevel rigtig sjovt. Der er stor enighed om, at det er matcher som denne, hvor vi spiller sammen på et hold, der er med til at bringe os tættere sammen. Det er også god motivation til at få trænet en smule, selvom tiden for mange til at gøre dette normalt er meget knap. Der blev banket noget rust af, og vi kan jo håbe, at det kommer til at hjælpe os, nu når skakturneringer så småt begynder igen. En stor tak til det svenske kvindelandshold for at spille mod os. Og ikke mindst en stor tak til alle kommentatorerne, som bestemt også var med til at give ekstra motivation. Især Peter Heine, der som træner for selveste verdensmesteren, plejer at arbejde med skak på et noget højere niveau. Jeg spurgte ham, om han

havde nogle kommentarer, og jeg synes, det er meget passende at afslutte artiklen med et lille citat:

"I december 2019 deltog jeg dog på en spændende konference i London om "kvinde"-skak generelt, som jeg synes var på et højt niveau og gav spændende input. I Norden er vi jo desværre sakket bagud i en årrække, både målt på antal og rating. Grundlæggende tror jeg, de ting hænger sammen. […] I skoleskakken ser man glædeligvis mange piger, der spiller, så potentialet er der. […] Konferencen, der bygger på en række forskningsresultater, gav intet entydigt svar, men pegede netop på en lang række samspillende faktorer."

Hvordan holder man motivationen oppe i coronatider?

Jeg snakkede med en del spillere på begge hold og spurgte dem om, hvad de har gjort for at holde motivationen oppe, og hvordan de tror, at skak kommer til at blive påvirket i fremtiden.

Mads Andersen: Mens der har været lukket ned for skak med fysisk tilstedeværelse, har der jo været masser af onlineskak. Jeg har deltaget i lidt hurtigskak i form af denne match samt Nordic Chess League, og så har jeg deltaget i nogle lynturneringer. Mht. til træning, så har pausen fra turneringskak bare betydet, at jeg har fået mere tid til at træne. For mig har det ikke været noget stort problem, at der ikke har været noget bestemt at træne frem mod, da jeg i bund og grund bare godt kan lide at kigge på skak. Jeg vil tro, at de fysiske skakturneringer langsomt vil vende tilbage til sådan, som de var før. Dog virker det sandsynligt, at vi vil blive ved med at se en del onlineskak (mere end før Covid-19), da denne periode har vist os, hvor godt det faktisk kan fungere.

Jesper Thybo: Jeg har haft ok motivation på trods af corona. Jeg tror, OTB-skak kommer til at vende nogenlunde tilbage i Europa, men det bliver sværere på andre kontinenter. Der kommer til at være mere håndsprit, og det bliver uden håndtryk.

Bjørn Ochsner: Generelt har jeg holdt mig nogenlunde i gang under corona. Heldigvis har der været mange gode tiltag til onlineskak, ikke mindst denne match. Men jeg glæder mig til at komme i gang igen.

Torill Skytte: For mig personligt har jeg spillet mere skak end jeg normalt ville. Som småbarnsmor med fuldtidsarbejde ville der sandsynligvis ikke blive tid til at deltage i landskampe, men nu har jeg spillet, hvad jeg kunne online. For familien som helhed havde vi dog glædet os til mange flere turneringer, som blev aflyst, og især den 6-årige herhjemme er slet ikke bidt af onlineskak og savner at komme ud og spille mod andre børn.

Esmat Guindy: Live streaming bliver mere og mere anvendt, ikke mindst i coronatider, hvor der skal være noget at lave, hvis man følger sloganet »stay at home«. Så internetmatcher er glimrende både for spillere og tilskuere, og det har også gang på jord i ikke epidemiske tider. […] Det bliver helt mærkeligt, men også dejligt at skulle spille over the board og deltage i træningssamlinger igen, men det er også mere forpligtende.

Thomine Rohr-Stolberg: Jeg var meget ovenpå efter matchen og så frem til at spille rigtig skak igen, som jeg skulle allerede dagen efter. Min motivation til skak i coronaperioden har været holdt oppe af den store onlineturneringsaktivitet i verdenseliten med gode kommentatorer, så jeg følte ikke noget drop i motivation. Til gengæld var jeg overrasket over, hvor fedt det var at komme tilbage til et rigtigt bræt igen. Først da indså jeg, hvor meget jeg havde savnet at spille skak og blev mindet om, at jeg spiller skak, fordi jeg synes, det er sjovt.

OK

Dansk Skaksalg

Ses vi til DM i Svendborg i efterårsferien?

Dansk Skaksalg vil være tilstede og holde åbent på Hotel Svendborg fra onsdag den 14. oktober til og med lørdag den 17. oktober. Åbningstiderne vil være fra kl. 13.00 - 18.00, onsdag til fredag.

Lørdag, hvor der er delegeret møde, holder vi åbent fra kl. 10.00 – 16.00.

Jeg kan ikke have alt med – så bestil allerede nu på webshoppen eller send en mail **sales@skaksalg.dk** – så tager jeg varerne med til dig i Svendborg – portofrit naturligvis.

Lageret har stakkevis af bøger – det skal vi have gjort noget ved. Derfor har jeg mange rigtig gode tilbud med.

I disse corona-tider skal vi alle passe på hinanden – derfor sælger Skaksalget nu også håndsprit i flasker med 100 ml, til den lave pris af kr. 15,00 pr. flaske.

På gensyn i Svendborg.

Inge Jensen

www.skaksalg.dk • sales@skaksalg.dk • 61 13 64 60 • Hedemarksvej 11, 8340 Malling
Mail og telefon besvares løbende, skulle du mod forventning ringe forgæves,
så send os en mail på sales@skaksalg.dk

Internet-DM i lyn- og hurtigskak

Den 24. maj blev Internet-DM i lynskak arrangeret, og den 12. juni blev Internet-DM i hurtigskak spillet, begge på chess.com. De var de første officielle af sin slags.

Af Arild Rimestad

Da Statsministeren den 11. marts bekendtgjorde, at samfundet ville blive lukket ned, blev det også startskuddet til betydelig mere onlineskak i Danmark. I de følgende mange uger, kunne man læse om klubber, der arrangerede turneringer for deres "medlemmer" og også om turneringer klubberne i mellem, alt sammen online.

Ugen efter lavede jeg en lille undersøgelse på Dansk Skak Unions facebookside og spurgte, hvor de fleste spillede onlineskak henne, og jeg havde bevidst valgt to af de største platforme – chess.com og lichess.org. Det blev ca. 60-40 % og med nogle justeringer, så var det snarere 50-50. Desuden er der mange der har profiler begge steder. Min tanke var allerede her at arrangere noget onlineskak i DSU-regi, om end det ikke fremgik.

Påskeugen nærmede sig og langfredag ligeså. Traditionen tro så plejer Lyn-DM netop at blive spillet denne dag, og det begyndte at krible hos nogle. Jacob Carstensen og jeg begyndte at skrive lidt frem og tilbage om at arrangere et Lyn-DM online på enten lichess.org eller chess.com, men i første omgang vandt det ikke gehør i DSU.

Et uofficielt Ungdoms-DM med over 100 deltagere blev arrangeret 2. påskedag på lichess.org af Boca Juniors og blev en succes, intet mindre. Selv lidt snyd gav ikke skår i arrangørernes glæde efter deres mange timers anstrengelser.

Snyd skabte overskrifter, da det Europæiske Skakforbund, ECU, afholdt deres Online-EM i fem ratinggrupper og især da fem ud af de seks øverste i B-gruppen, med rating mellem 1401-1700, blev taget i at snyde!

Konsekvenser ved snyd

Dette skete lige før Kristi himmelfartsdag og altså nogle få dage før Dansk Skak Unions første officielle Internet-DM i lynskak skulle stå sin prøve. Jeg var ikke nervøs for, at der eventuelt ville blive snydt, da der ville være begrænset tid til det, idet der blev spillet med tre minutters betænkningstid til hvert parti og to sekunders tidstillæg pr. træk. Desuden, så havde jeg udtrykkeligt skrevet i indbydelsen, at snyd på ingen måde blev tolereret og ville få konsekvenser i det virkelige skakliv, når dette blev genoptaget.

Med tre GM'ere, seks IM'ere og ti FM'ere blandt et startfelt på 90 deltagere, der aldersmæssigt strakte sig fra 7-82 år, kunne det kun glæde en turneringsarrangør som mig. Jeg fik i særdeleshed stor hjælp fra Viktor Haarmark Nielsen. Ydermere havde Thomas Vestergaard Hauge skrevet en glimrende optakt om arrangementet på skak.dk.

Havde lynturneringen bare været på ni runder, som landstræneren gav udtryk for umiddelbart lige efter, ja, så havde han vundet; nu var det dog blevet bestemt, at der skulle 13 runder til for at kåre den første officielle Internet-DM'er i lynskak og vinderen blev den ene af vores to nye stormestre, nemlig den da 15-årige Jonas Buhl Bjerre.

En påstand om snyd var usmagelig, især når vedkommende ikke henvendte sig og kom med noget, der kunne underbygge nogle af disse påstande.

Samtlige over 1100 partier blev efterfølgende tjekket af den amerikanske dr. og IM Kenneth Regan i hans anerkendte computerprogram, der bruges af Fide o.a. til at afgøre om en person har snydt eller ej. Tilbagemeldingen senere var, at det var der ikke nogen, der havde.

13 runder ud i ét er meget intens skak, og man kunne ønske sig en pause som spiller, men der var hverken tid eller kræfter til at sætte indledende runder og mellemrunder samt semifinaler og finale op, som ville have skabt et par pauser, så det må vente til en anden god gang.

Hurtigskak

Ellers var tanken om et Internet-DM i hurtigskak indenfor nogle uger allerede i støbeskeen, og det var sådan set bare et spørgsmål om at finde en passende dato. At turneringen ikke kunne afholdes fx søndag den 7. juni skyldes, at jeg ikke havde min gode hjælper – Viktor stod til at blive bachelor og skulle forsvare sin opgave om tirsdagen.

Jeg valgte derfor at lægge turneringen fredag den 12. juni – lørdagen og søndagen var forbeholdt henholdsvis et FU- og et HB-møde. Her blev begge onlineturneringerne meget passende også evalueret m.m.

Den valgte dato, en fredag eftermiddag og så betænkningstiden (10' + 2") har nok gjort sit til, at det ikke blev et ligeså stort tilløbsstykke som forgængeren, men alligevel, så må et startfelt på 65 deltagere siges at være godkendt.

Ikke nær så mange titelholdere og juniorer var med som sidst, men to af vores kvindelige landsholdsspillere var med og vores to unge stormestre deltog igen.

Jesper Søndergaard Thybo blev den første danmarksmester i Internet-DM i hurtigskak. *Foto: Thomas Vestergård.*

Der blev spillet ni runder, og der var igen kamp om topplaceringerne. Denne gang var det FM Martin Matthiesen, som førte hele vejen, blot for at snuble mod Jonas i sidste runde, hvilket gjorde at Jesper Søndergaard Thybo kom foran de to med et halvt point og dermed blev den første officielle Internet-DM'er i hurtigskak.

Der var én, der snød, og det er selvfølgelig utrolig ærgerligt for os alle sammen, mest for vedkommende selv. En delvis betinget karantæne på et år er givet, og der var formildende omstændigheder, der gjorde, at den ikke blev på fx to år eller mere.

Snyd kan begrænses

Hvad kan man så gøre ved snyd i onlineskak?

Man kan i hvert fald begrænse det til et vist omfang. Først og fremmest skal alle deltagere spille med deres rigtige navne; dernæst kan man gøre – som jeg gjorde – medtage konsekvenserne ved snyd i selve indbydelsen; man kan spille med kameraer, et som viser selve spilleren, et andet kamera som viser omgivelserne, hvortil man også skal give sit skærmbillede, hvorfra man spiller; have nok dommere og hjælpere til at følge de igangværende partier og straks undersøge partier, især efter evt. påstande/anklager er modtaget; sende de spillede partier til nærmere undersøgelse efterfølgende, til en der kan gennemgå dem systematisk i et passende program; sidst, men ikke mindst, så bør en straf være mærkbar, både for pågældende person/er, men også således, at den afholder andre fra at snyde.

Det er alt sammen nemmere sagt end gjort; når der spilles om pænt høje præmier med en betænkningstid på mere end 3' + 2", kun gør brug af hjælpemidler til et par træk og kun deltager nogle gange, så kan det være svært at fange disse snydere. Selve platformen man spiller på, gør også deres til at begrænse snyd og snydere, især nu hvor bl.a. Fide og ECU i større grad gør brug af disse.

Har det så været det hele værd, fx at bruge godt 13 timer en fredag til alt omkring en turnering der varer fire timer? Det korte svar er "ja", så længe det bliver værdsat og påskønnet.

En ting, der også var en medvirkende katalysator til, at jeg igangsatte disse to turneringer, var Fides massive projekt "Checkmate Coronavirus", som var et maraton af online-turneringer, over 2700 turneringer og 720 timer i alt, fra den 18. maj til den 17. juni på 4-5 forskellige platforme. Ved at deltage, så kunne man vinde souvenirs, GM-sessioner og sågar rejser til næste års skak-OL i Moskva! Det sidste stillede Peter Heine Nielsen spørgsmålstegn ved, for hvem betalte egentlig disse 64 rejser? Det nærmeste, jeg kom et svar, var, at det vil man først kunne få nærmere kendskab til, når OL-arrangørerne bekendtgør noget i foråret 2021.

Opfordring

Jeg vil slutte af med at opfordre endnu flere DSU-medlemmer til at melde sig ind i "Dansk Skak Union" på henholdsvis lichess.org og chess.com. Tillige "rene" skakklubber til at melde sig ind i "Dansk Skak Union for klubber" på lichess.org. Fælles for alle, så skal man have sit rigtige navn opdateret i den profil, man har på disse platforme.

Aktuel taktik

Løsninger til taktikøvelser side 32

1. Grischuk – Korobov

34... Dxe1†! 35. Txe1 c1D 36. Opgivet.

36. Txc1 Txc1† 37. Kh2 T8c2† 38. Kh3 Th1† 39. Kg3 Se4† og sort vinder.

0–1.

2. Antonsen – Johansson

Mikkel Antonsen udnyttede en tilfældig chance i et af de første partier spillet i Danmark efter corona:

31. Te7! e4

31... Kf6 32. Txh7 fxg4 ville være ok for sort, men 32. Txe6†! vinder en officer.

32. Txe6† Kf7 33. Lxa6!

Uden dette træk ville der ingen fordel være.

33... Tg8 34. Tc6 Txg4† 35. Kf1 f4 36. Lc4† Kg7 37. Le6 Th4 38. h3 b5 39. Lg4 h5 40. Lf5 e3 41. fxe3 fxe3 42. Lxe3 Ld8 43. Ld4† Kf8 44. Ke2 Tf4 45. Ld3 Th4 46. Tc8, opgivet.

1–0.

3. Naiditsch – Studer

18. c4!

18. h3 Lf3 19. c4 vinder på samme måde.

18... Dh5

18... Dxc4 19. a5! er hovedpointen.

19. c5!

Hvid vinder en officer og vandt hurtigt. På den anden side ville 19. d5? Lxe3 20. Dxe3 Th6 21. h4 Se5 have givet sort masser af modspil.

4. Johansson – Bjerre

32. Tf7†? Kg8 33. Dxh6 c4 34. h3 c3?

Nu taber sort alligevel. Jonas kunne stadig have reddet partiet med 34... Dg3! 35. T7f4 (35. T7f5 Sh7 36. Tf7 Sf8) 35... Te1! 36. Txf8† Txf8 37. Dxf8† Kh7 og hvid har ingen fordel overhovedet.

35. T7f5 Dg7 36. Tg5 Dxg5 37. Dxg5† Kh8 38. Tf7, opgivet.

1–0.

Den korte betænkningstid er selvfølgelig hovedårsagen til, at hvid missede **32. Tg3† Kh8 33. Txf8†! Txf8 34. Dxh6 mat.**

5. Caruana – So

25. Th1!

Sort opgav. Truslen er selvfølgelig 26. Th8 med mat. Efter 25... Sxe6 26. Se5! vinder hvid et tårn (derimod ville sort vinde efter 26. Th8†? Kxf7 27. Se5† Ke7) 26... Tf4† 27. Txf4 Sxf4 28. Th8†.

6. Caruana – Dominguez Perez

Slutspil er ofte en kamp om at kontrollere felterne på bøndernes vej imod forvandling.

60. b6? Kc8! 61. Ka6 Lf3 62. Kb5 Kd7 63. Ka5 Lg2 64. Ka6 Kc8 65. Kb5 Kd7 66. Kc5 Ke6 67. Kc4 Lf3 68. Kc5 Lg2 69. Kc4 Lf3 70. Kc5 Lg2.

½–½.

Hvid kunne have vundet med:

60. Kb8!, hvorefter b-bonden vil være i stand til at skyde fremad uden modstand. Den eneste vigtige variant er

60... Ke6 61. b6 Kd5 62. Lf2!

Teksttrækket viser, at løberen kan forsvare d-bonden og blokere g-bonden samtidigt.

7. Kazmierczak – Niespielak

I partiet spillede hvid:

19. Tg1?

Efter

19... Kh7

lykkedes det hvid at vinde alligevel, selvom der ikke er skyggen af fordel.

1-0.

I diagramstillingen er der en direkte metode:

19. f6! Lxf6 20. Dxh6 Lg7 21. Tg1

Det er oplagt, at hvid har et vindende angreb. Hvis du tror, at du har brug for at regne længere end hertil, er det sikkert en god ide at vide, at stormestre generelt ikke ville regne længere end hertil. Men vi kan se et par varianter alligevel:

21... f6 22. Dg6 og 23. h6 og hvid vinder en officer. Eller 21... f5 22. Tg6!? Tf6 23. Sg5 Txg6 24. Dh7† Kf8 25. Dxg6 De7 26. h6 og sort kan kun give op ...

8. Johansson – Bjerre

Vi er tilbage til dette parti som vi først så i opgave nummer 4. Det kan skræmme os væk fra at tage officeren, men det var ikke der, det gik galt for sort.

29... Dxf4! 30. fxg7†!

30. Txf4 Te1† 31. Tf1 Txf1 mat.

30... Kxg7 31. Tdf3 De5?

Efter dette træk er det direkte mat, som vi har set i opgave nummer 3.

31... De4 duer heller ikke. Efter 32. Df7† Kh8 33. Tg3 Se6 34. Th3! Dh7 35. Df6† Kg8 36. Txh6 vinder hvid: For eksempel 36... Dg7 37. Tg6.

Men sort kunne have spillet:

31... Te5!! 32. Dh3 Dc4!

Herefter fører hvids angreb ingen steder hen.

33. Tf6 Sg6 34. Dd7† Kh8 35. Dh3 h5 36. Dg3 Tg8 er et eksempel på sorts forsvarsresurser.

9. Nakamura - So

Wesley So missede en stor chance i dette parti:

27... Tc2 28. Tee2

Her spillede Wesley 28... Tc1† hvor efter 29. Kh2 sort ikke havde nogen fordel. Partiet blev remis ved træk 58.

½-½.

I stedet skulle sort have spillet:

28... Txb2! 29. Txb2 Tc1† 30. Df1

Tvunget. 30. Kh2 Dd1 vinder direkte.

30... Txf1† 31. Kxf1

Nu kan sort vælge imellem 31... Da4!? med stor fordel. og det naturlige

31... Dxa3 32. Ta2 De7

Sort er tæt på at vinde direkte. Hvid bliver nødt til at finde

33. Ta6!! e4 34. Tea2

For at skabe lidt modspil. Efter

34... De5 35. Kf2 exf3 36. gxf3 b5 37. Txa7 h5

er hvid stadig under et kæmpe pres.

BRÆTTET RUNDT

Sponsorturnering

I forbindelse med offentliggørelsen af landsholdets aftale med Jøker Holding ApS blev der i Fredericia spillet en lille turnering med deltagelse af fire stormestre og landsholdsspillere. Allan Stig Rasmussen vandt sin semifinale med 1½-½ over klubkammeraten fra Jetsmark, Jesper Thybo. Den anden semfinale vandt Jonas Bjerre med samme cifre over klubkammeraten fra Skanderborg, Mads Andersen.

Ligesom ved DM-finalen skulle Allan Stig Rasmussen og Jonas Bjerre ud i armageddon, efter at de to hurtigpartier endte med sejr til sort i begge tilfælde. Allan Stig vandt det afgørende parti og kunne herefter modtage førstepræmien af Thomas Jøker.

Endnu en gang så man, at danmarksmesteren Allan Stig Rasmussen behersker de hurtige formater bedre end landsholdskollegerne.

Under turneringen blev Allan Stig kaldt for "Den flyvende hollænder". Han spillede et par udmærkede Leningrad-varianter med sort, og med hvid spillede han 2. f4 efter 1. e4 c5 i det sidste finaleparti. Som Sune Berg sagde under livekommenteringen: "Når man først er ramt af f-bondebacillen, så kan man ikke holde op." Men f-bonden gjorde altså ASR gode tjenester i den østjyske fæstningsby.

Fra semifinalerne: Jonas Bjerre (ryg), Mads Andersen, Jesper Thybo (med ryggen til) og Allan Stig Rasmussen.
Foto: Thomas Vestergård.

Brand i Chess House

En brand den 26. juni på førstesalen i det aarhusianske Chess House gjorde, at Chess House Sommer Weekend i al hast måtte skifte spillested til en anden lokalitet blot 30 meter længere nede ad gaden. Turneringen var fuldtegnet med 30 spillere i fem alle-mod-alle grupper. Mester 1 var ret stærkt besat med et Elo-snit på 2272, men det afholdt ikke FM Martin Matthiesen, SK 1968, fra at score 4½, hvilket var et halvt mere end favoritten IM Bjørn Møller Ochsner, Skanderborg.

På grund af coronareglerne var der kun sat et bræt på hvert bord. I skrivende stund kendes Chess Houses permanente spillested ikke.

OBS! DM i Svendborg 2020 OBS!

Bemærk venligst at afholdelsen af DM 2020, som efter aflysningen i påsken på grund af corona-nedlukningen, nu er planlagt til afholdelse i efterårsferien på Hotel Svendborg, Centrumpladsen 1, 5700 Svendborg. Landsholdsklassen spiller fra 9.-17. oktober med evt. DM-omkamp søndag 18. oktober. Øvrige klasser starter mandag den 12. oktober.

Delegeretmødet afholdes lørdag den 17. oktober kl. 13 på Hotel Svendborg.

Vær opmærksom på, at corona-situationen gør, at DSU kan blive tvunget til at træffe beslutninger, der har stor betydning for afholdelsen af stævnet. Derfor er det en god idé hele tiden at holde sig orienteret på www.skak.dk og på skak-dm.dk/2020/.

MAT maskinen

ved Marie Frank-Nielsen

Skakkens verdensmestre

Skakverdensmestre er vindere af de matcher eller turneringer, som spilles for at afgøre verdensmesterskabet i skak. Både mænd og kvinder kan spille med i kampen om titlen, og der findes også en VM-titel kun for kvinder. Måske tænker du, at skakhistorie lyder kedeligt, men det er faktisk både sjovt og lærerigt at finde ud af, hvem der har været verdensmestre og hvordan spillet har udviklet sig. Hvis du vil lære endnu mere om skakkens verdensmestre kan jeg anbefale bogen "Sjakkgeniene – historien om verdensmestrene" af Atle Grønn og Hans Olav Lahlum. Bogen findes kun på norsk, men det kan man nu godt forstå det meste af alligevel.

Den officielle titel som verdensmester menes at være blevet brugt første gang helt tilbage i år 1886. Dengang spillede verdens to førende spillere Wilhelm Stenitz og Johannes Zukertort en match. Fra 1886 til 1946 blev der kæmpet om verdensmesterskabet på lidt mere uformel vis, hvor verdensmesteren faktisk selv kunne bestemme, hvem han ville møde i en titelmatch. Fra 1948 til 1993 stod verdensskakforbundet FIDE for at arrangere VM. FIDE fik i øvrigt først et ratingsystem i 1970erne, som to gange årligt udkom med opdaterede ratingtal for de stærkeste spillere i verden. Det var en anden tid dengang.

I 1993 brød den regerende verdensmester - Gary Kasparov - med FIDE, hvilket gjorde, at der helt frem til 2006 fandtes to samtidige og rivaliserende verdensmestre. De verdensmestre som jeg vil gennemgå her i Matmaskinen er de klassiske verdensmestre. Dem er der indtil videre 16 af. Denne gang skal vi fokusere på skakkens allerførste verdensmester Wilhelm Steinitz.

Wilhelm Steinitz blev født i 1836 i en jødisk ghetto i Prag. Han var søn af en skrædder og det 9. barn i en søskendeflok på 13. Familien havde ikke mange penge, så Wilhelm lavede selv sine egne skakbrikker i træ efter at have lært spillet af sin far. Han brugte et ternet håndklæde som skakbræt. I 1857 rejste han til Wien for at studere matematik. Han fik dog aldrig gjort uddannelsen færdig, fordi han i stedet blev så optaget af at spille skak. Allerede i 1866 kaldte han sig selv for "verdensmester", da han slog den stærke tyske spiller Adolf Anderssen i en match 8-6. Fra år 1873 og frem til år 1882 koncentrerede han sig om at skrive om skak og udvikle sine banebrydende idéer om at spille positionelt – uden at han spillede en eneste turnering. I 1886 blev han kåret som verdensmester efter han slog Johannes Zukertort 12½-7½. Han forsvarede sin titel helt frem til år 1894, hvor han blev slået af Emanuel Lasker. Steinitz var kendt for sin solide spillestil og flere af de åbningsvarianter, som han var med til at udvikle, spilles stadig den dag i dag – også på topplan. Steinitz døde i år 1900 – 64 år gammel – dvs. ligeså gammel som det antal felter, der er på et skakbræt.

Stillingen på brættet er fra 1892, hvor Steinitz, for fjerde gang forsvarede sin VM titel. Steinitz har sort og modstanderen Mikhail Tjigorin spillede Lb4 – nok en af de største fejl i VM-historien! Kan du se, hvorfor det træk taber?
Se løsningen på side 77

Skaktvillinger

Rigtig mange søskendepar spiller skak. Vi ved godt alle sammen, at det kan være rigtig irriterende at tabe i skak, og især kan det være irriterende at tabe til en bror eller søster. Heldigvis kan man også bruge sin bror eller søster som træningsmakker. Anton og Laurits fra Amager er enæggede tvillinger og spiller begge skak. Her fortæller de hver især om, hvordan det er at være skaktvillinger.

Anton (tv.) og Laurits.

Jeg hedder **Anton**. Jeg går i 6. klasse, og jeg har gået til skak, siden jeg gik i 1. klasse. Grunden til, at jeg startede til skak, var, at min matematiklærer spurgte mig og min tvillingebror, om vi ville gå til skoleskak. Det syntes vi lød fedt, og det var det. Vi deltog i KM og DM i skoleskak for hold. Vores første KM i hold fik vi en 2. sidsteplads, men vi var alligevel begejstrede over at være med til en turnering. Derfor startede vi til klubskak. Vi lærte at spille bedre skak, og vi begyndte at udfordre hinanden og dem, vi kendte, som spillede skak. Vi synes, at det var sjovt, men man kunne godt blive lidt sur og irriteret, hvis man tabte til den anden for mange gange. Men selvom vi bliver sure nogle gange, hygger vi os også rigtig tit. Og nogle gange er det endda en fordel at have en tvilling, der også spiller skak. Fx træner vi nogle gange i en bog der hedder MESTERTRÆK af Bent Larsen, hvor man skal prøve at se om man kan finde det rigtige træk (enten positionelt eller taktisk). Her i Corona-tiden træner vi også meget på Lichess. Der er nemlig mange turneringer. Jeg ser meget op til Magnus Carlsen. Min bror og jeg følger altid VM-matcherne hvert år. Jeg kan også meget godt lide at se Ding Liren, Nakamura og Eric Hansen spille. Men det er nemmere at holde med verdensmesteren, og så er han fra Norden. Jeg synes, at det er sjovt at have en tvillingebror. Især når han har samme interesse.

Mit navn er **Laurits**, jeg er 12 år, jeg har en tvillingebror, og vi spiller skak. Når jeg træner skak, træner jeg normalt med min bror. Vi spiller en del mod hinanden, vi spiller online og træner nogle gange med skakbøger. Jeg vil gerne træne noget mere med skakbøger, men min bror vil ikke altid den slags.

Mit idol er Magnus Carlsen, men der er mange andre seje skakspillere, fx kan jeg godt lide Ian Nepomniachtchi. Jeg ser også YouTube videoer med bl.a. GM Hikaru Nakamura.

Det er nogle gange sjovt at have den samme hobby som min bror, så vi kan spille mod hinanden osv. Men andre gange er det lidt irriterende at fx møde hinanden til turneringer, for vi kan jo ikke begge to vinde. Men kampene ender tit remis, fordi vi ligger på samme niveau. Jeg tror ikke, vi udnytter træning af hinanden så meget, som vi måske kan. Når vi spiller mod hinanden er det jo altid det samme, uanset hvilken åbning, er det de samme varianter vi spiller, og derfor foretrækker vi tit onlineskak for at få lidt variation.

Battlecat´s Corner – Tips til træning

Af Mads Andersen

Hvordan bliver man bedre til at spille skak?

Hvis der kun var et rigtigt svar på dette spørgsmål, så ville skak nok ikke være så interessant, som det er. For sandheden er, at der er mange forskellige måder at træne på, og hvad der virker bedst, kan være forskelligt fra person til person. Én ting, jeg dog kan sige med sikkerhed, er at **man skal bruge tid på skak for at blive bedre.** Hvordan man bruger den tid, er derimod et mere åbent spørgsmål.

En af de bedste måder at blive bedre på, er ved at **spille en masse partier med lang betænkningstid**. Her kigger man meget koncentreret på skak i flere timer ad gangen, og det kan i hvert fald ikke være dårligt for ens udvikling. Samtidig er det med moderne computere blevet rigtig nemt at få **analyseret sine partier** og få rigtig god feedback på dels de træk, man har spillet, men lige så vigtigt de varianter, man har overvejet undervejs. Selv for meget aktive spillere er det dog svært at nå op på meget mere end 100 koordinerede partier om året (færre, hvis der pludselig kommer en corona-periode, hvor der slet ikke arrangeres nogen turneringer).

Det betyder, at der er flere hundrede dage i løbet af et år, hvor man ikke spiller, og her har man således masser af tid, der kan bruges på at kigge på skak.

Jeg har læst og hørt mange forskellige bud på, hvordan man så bruger denne tid på at træne bedst. De klassiske råd er at **analysere sine partier, løse svære opgaver, studere (og spille) hovedvarianter samt kigge på slutspil**. Blot at give disse fire råd virker dog lidt for simpelt. Man kunne lige så godt sige: "Lær af dine fejl, og brug tid på alle de forskellige faser af spillet." Et mere moderne råd er derfor, at man skal **kigge på det, man synes er sjovt og spændende**.

Den ser måske ikke så farlig ud, men det er en Battlecat.

Foto: Marie Frank-Nielsen.

På den måde er det sværere at køre træt i træningen, og man får højst sandsynligt kigget på mere skak alt i alt.

Der er masser af eksempler på spillere, der er blevet rigtig gode ved primært at **spille en masse lynskak** eller ved at **løse en masse opgaver**, så hvis man synes, det er sjovt, så skal man bare blive ved med at gøre det. Så længe man kigger på en masse skak, så skal man nok stille og roligt blive bedre til alle de forskellige dele af spillet. Selvfølgelig bliver man hurtigere bedre til eksempelvis åbninger eller slutspil, hvis man bruger en masse tid på at studere disse ting i dybden, men hvis man synes, at man er ved at kede sig ihjel, når man kigger på noget, så er der ikke den store pointe i at bruge alt for lang tid på det.

Jeg selv kiggede meget på åbninger, da jeg var yngre, og jeg læste generelt en masse skakbøger. En af de ting, der hjalp mig meget, var f.eks. at læse kommenterede partisamlinger for at forbedre min positionelle forståelse.

Derudover spillede jeg også en masse partier hvert år (ca. 80-100). Men det er som nævnt forskelligt fra person til person, hvad man synes der er spændende at kigge på, og hvad der virker.

Det vigtigste er derfor bare, at **man får brugt en masse tid på at se på skak.**

Vinder af konkurrencen

I sidste nummer spurgte Mads Andersen, hvilket træk man overså i denne stilling:

Løsning på opgaven side 74

1... Txh2+ 2. Kg1 Tdg2 mat!

Patrick N. Hansen, som er 7 år gammel, fandt løsningen og skrev:

"Løsning er Lg1, som truer mat samtidig med truslen på hvids dronning."

Stort tillykke til Patrick, som har vundet 1 times skakundervisning på Skype med GM Mads Andersen.

Skaklejr – skak, sport og venskab

Det er igen blevet muligt at spille skak ansigt til ansigt, og henover sommeren har der sågar også været arrangeret forskellige mini-skaklejre for juniorer. Blandt andet i Hillerød og på Amager slog glade skakunger sig løs med skaktræning, sport og selvfølgelig masser af hygge.

Hele holdet på skakskolen, som Amager holdt.

Synes du også, det kunne være sjovt at være med på en skaklejr og blive bedre til skak, mens du får en masse nye gode venner? Så gælder det bare om at holde godt øje med invitationerne på nettet og følg med på www.skak.dk.

For eksempel indbyder Aarhus Skoleskak for 46. gang til landets hyggeligste skaklejr i efterårsferien på feriekolonien Sahl beliggende ved Vinderup i det gamle Ringkøbing Amt fra mandag den 12. oktober til fredag den 16. oktober 2020. På lejren er der plads til 52 deltagere i alderen 8-18 år, der som sædvanlig vil blive styret af en flok erfarne ledere. Læs mere på www.sahllejr.dk.

Derudover kan du sætte kryds i kalenderen søndag d. 4. juli til lørdag d. 10. juli 2021, hvor der på Skanderup Efterskole afholdes Skaksommerlejr 2021. Læs mere på www.skaklejr.dk

Stormester Mads Andersen underviser på skaklejren.

HAM "FREDERIKSVÆRKEREN" ...

2. del

I 2. del af Henrik Mortensens personlige fortælling drager vores hovedperson ud i den store verden på jagt efter oplevelser og for at møde nye mennesker.

Af Henrik Mortensen

I 1. del af beretningen nævnte jeg, at skak for mig også er noget med at få eller møde nye venner. Jeg har efterhånden spillet skak mange steder i verden, og der er adskillige steder, jeg gerne vender tilbage til igen og igen. Andorra, Australien, Gibraltar, Lund, Malmö med mange, mange flere.

Mit livs turnering – i det mindste indtil videre – spillede jeg i Bruxelles 1989 i dagene 21.–30. december. Premier Grand Open de Bruxelles var ikke specielt en godt annonceret turnering. Jeg havde læst om den i det franske skakblad Europe Echecs, og efterfølgende havde jeg fået overtalt de daværende medlemmer af Hillerød Skakklub Steen Skovlund Larsen og Jesper Fischer-Nielsen til, at vi skulle spille med der.

I første runde tabte jeg til den senere turneringsvinder IM Janos Tompa. Han bankede mig på overbevisende flashy vis og ved de sidste træk, var der sort af mennesker omkring vores bræt. Jesper vandt hurtigt, og Steen spillede et langt parti.

En af arrangørerne og/eller sponsorerne Benny Åsman – med svensk baggrund – inviterede Jesper og jeg ind "backstage" i VIP-området. Dels havde han lyst til at høre om, hvordan vi havde fundet frem til turneringen, dels havde han nok også lyst til at tale svensk med nogle, der kunne forstå sproget. Han bød os på noget god belgisk kvalitetsøl, som han tydeligvis gerne ville have, vi skulle sige var bedre end Tuborg og Carlsberg. Det syntes vi ikke, eller rettere vi lod nok som om. "Jamen, så skal I da prøve den her …" Sådan fortsatte det flere gange … På et tidspunkt kiggede Steen ind gennem et stort vindue til VIP-loungen, men da var Benny ved at fortælle en god historie, så … Senere var han væk, så på førstedagen var VIP-området lukket land for ham.

1. juledag var der en stor lynturnering. Jeg sprang over og sad og leverede lektier(!). Jamen, det gjorde jeg virkelig. På et tidspunkt, lidt træt i hovedet, gik jeg ned for at heppe på Steen. Det må have været inspirerende for ham, for han lammetævede – slam-bam-madame – den bulgarske stormester Valentin Lukov. Desværre tabte han så senere til en anden bulgarer, som han da meget hellere måtte have slået, nemlig den berygtede Silvio Danailov. Steen endte på en delt 5.-7. plads. Lukov sidder nok fortsat og ryster på hovedet …

Turneringen gjorde mig "berømt" i Nordsjælland og omegn for at besejre "det Luxembourgske landshold". I 7. runde skulle jeg spille imod Serge Wolff (2111), og han nedspillede mig fuldstændig allerede fra åbningen, fortsat gennem midtspillet og frem til et yderst ubehageligt slutspil. Hidtil i turneringen havde der været taget hængepartier efter fire timers spil, men det blev mit held, at partierne nu skulle spilles helt ud. Steen og Jesper gad ikke vente på mig, "du kan jo opgive …", og gik ud for at spise.

Vi kommer ind i partiet efter sorts 41. træk.

Fra Bruxelles 1989. Hvid IM Janos Tompa er klar mod Henrik Mortensen.

Henrik Mortensen, Danmark
Serge Wolff, Luxembourg

42. Lxb6 Ta6?

Oversmart og lidt for fortænkt. En relativ let gevinst havde været 42… cxb6 43. Txb6 Tc8! Nu udnytter jeg det faktum, at man kun kan slå en brik ad gangen.

43. Txf6! gxf6

Måske vandt 43… Txb6 mere overbevisende for Sort.

44. Lxc7 Tc6?!

44… Ta7!

45. Lg3 Kf7 46. b5 Te6 47. a4 Ke8 48. a5 Kd7 49. a6 Kc8 50. Kb3 f5 51. Lf2

51. Kb4? Te4+ fulgt af 52… f4.

52... f4 52. Kc4 f3 53. Kd3

53. b6 Tg6!

53... Te2 54. La7 h4?

Sort havde nu noget under et minut til at nå træk 60, og han misser det formentlig vindende 54… Ta2!

Det hører med til historien, at Serge på vej til partiet havde glemt sine smøger, og på dette sene tidspunkt var vi efterhånden ved at være de eneste spillere tilbage, hvorfor der var længere og længere imellem folk, han kunne låne en cigaret af. Those were the days …

55. b6 Tb2 56. b7 Txb7?

56… Kc7 ser ud som om, det er et halvt point bedre for Sort. Nu vinder Hvid.

57. axb7+ Kxb7 58. Lg1! h3 59. Ke3 Kc6 60. Kxf3 Kd5 61. Ke3 Kc4 62. Kd2, opgivet.

1-0.

En ung Steen Skovlund besejrede en bulgarsk stormester.

Jesper og Steen var vendt tilbage, men det var nu blevet så sent, at hverken jeg eller Serge kunne købe noget spiseligt (eller cigaretter!). Vi røg så i byen, hvor værtshusets peanuts måtte tage den værste sult. Serge var et fantastisk menneske – sådan lidt en bohemetype i overhalingsbanen(!) – fantastisk vidende om rockmusik.

I en periode var det sådan, at hver gang jeg hørte Einstürzende Neubauten, så tænkte jeg tilbage på den aften med Serge.

Serge havde i flere omgange været Luxembourgs repræsentant ved Junior-EM og Junior-VM, og han kunne fortælle en fantastisk historie – og det er altså fra før "Murens" fald – om en meget stærk østeuropæisk spiller – Serge havde glemt hans efternavn, og jeg har med årene glemt hans fornavn – der hellere ville sidde i baren og hygge sig med øl og cigaretter sammen med Serge. Problemet var bare, at hans træner og sekundant syntes, at det var en rigtig dårlig idé.

Den unge mand bildte så hver aften træneren ind, at han var træt og ville gå tidligt i seng(!). Når han så kunne høre, at træneren snorkede, kravlede han ud ad vinduet og skyndte sig ned i baren.

Serge tog ikke nederlaget i ovenstående parti afsindigt tungt, men i 1990 havde han nu alligevel spillet sit sidst kendte parti, og i 2005 afgik han ved døden.

Dagen efter skulle jeg møde den regerende luxembourgske mester (seks mesterskaber i alt), rekordholder som OL-deltager samt K-Skak GM Norbert Stull (2245). Serge fortalte mig grinende næste morgen, at ham skulle jeg bare spille taktisk(!). Jeg huskede Stull som værende "meget gammel", men under udarbejdelsen af denne artikel er det nådesløst blevet afsløret, at han på tidspunktet, hvor vi mødtes, var ti år yngre, end jeg er nu …

Vi kommer ind i partiet efter hvids 15 træk.

Norbert Stull, Luxembourg
Henrik Mortensen, Danmark

Sort har tidligt ofret en bonde, og nu kommer der mere kul på.

15... Lxh3!?

Steen Skovlund betegnede senere ofret som værende så håbløst, det

ville tage mig fem træk alene at kunne give skak …

16. gxh3 Dd7 17. Sxe4 Dxh3 18. Sxf6+ gxf6

En åben linje ned mod hvids kongestilling, og nu følger så en grov fejl – Serge fik altså ret omkring det taktiske …

19. Df5? Sf3+!

Udnytter at springeren på d4 udfører to personers arbejde!

20. Sxf3

20. Dxf3 Dh2 mat.

20… Dxf5 21. Tfd1 Kh8 22. Kf1 Tg8 23. Td4 Le5 24. Sxe5 fxe5 25. Tf4 Dh3+ 26. Ke1 Dh1+ 27. Kd2 Dxd5+ 28. Kc2,Tac8+ 29. Tc4 b5! 30. Td1 De6 31. Txc8 Txc8+ 32. Kb1 f6 33. Tg1 Df5 34. Opgivet.

0-1.

Før sidste runde havde Steen og jeg 5½ af 8, og vi fik hver vores jugoslaviske titelholder, som vi kunne spille for præmie imod. Steen vandt sit parti, mens jeg tabte lynende hurtigt, som en sten på vej mod havets bund. Jesper tabte i sidste runde til GM Mihai Suba, som efterfølgende kommenterede partiet til et lokalt skakblad. Vi fik en kopi af hans kommentarer og bragte det senere i Hillerød Skakklubs klubblad Bondefangeren. Steen vandt på 19. pladsen 2.000 belgiske franc, mens jeg fik en æressølvmønt for min 38. plads. Da der var et par mønter til overs, fik Jesper også en mønt. Fair nok, vi sagde typisk alle de rigtige ting, når vi var backstage. Desværre var det den eneste gang, de afholdt den turnering. Jeg var helt sikkert kommet igen og igen, selvom en turnering som ØBRO Nytår nok ville have udviklet sig til en seriøs konkurrent.

Gibraltar kan anbefales

Jeg har spillet fire gange i Gibraltar i årene 2008-2014. Jeg boede hver gang privat i Spanien hos Steen Skovlund Larsen. Turneringen kan ikke anbefales nok.

Ved turneringen i 2008 gik en af mine partislutninger "verden rundt" og kom i alle mulige aviser og bøger. Skakbladets læsere slipper ikke …

Ian Marks, Skotland
Henrik Mortensen

Sort trækker og vinder!

Løsning sidst i artiklen.

Turneringen kan anbefales for enhver skakelsker. De fleste aftener er der særlige begivenheder i form af foredrag. Mine oplevelsesmæssige højdepunkter gennem årene har været en veloplagt Michael Adams, der gennemgik to af sine partier, samt især et foredrag af Vasily Ivanchuk, der fortalte om sin match fra 1991 mod Leonid Yudasin (4½-½). Ivanchuk viste alle matchens partier, og han brændte så meget for skak, at foredraget tog meget længere tid, end arrangørerne havde forestillet sig.

Da de så troede, at det (endelig) var færdig – og de kunne komme ned i baren … spurgte en storsmilende Ivanchuk, om der var nogen, der havde nogle gode spørgsmål. Han svarede så efterfølgende i mere end en halv time særdeles levende på mange spørgsmål om blandt andet dam og Bent Larsen (mig selvfølgelig …). Og ja, min sidste bus var for længst gået, og jeg måtte gå ned til grænsen til Spanien og videre hjem, men det var det hele værd.

Middag med Spraggett

Jeg har to gange spillet med i Andorra Open i skolernes sommerferie. En herlig turnering, som desværre har det med at lægge sig oveni i enten Den Lange (Horsens) eller Copenhagen Open.

I 2009 havde jeg fuld pension på spillestedshotellet, og jeg spiste oftest aftensmad med tre unge italienske spillere. Mod slutningen af turneringen henvendte GM Kevin Spraggett sig til mig og spurgte, om ikke jeg havde lyst til at spise aftensmad sammen med ham(!).

Med stor respekt for legenderne, så ja tak og naturligvis. Jeg har altid forstået min skakven Graham Taylors glæde over i 2010 at opleve en Lajos Portisch venligt snakkende efter runderne og aftensmaden og så pludselig blive spurgt om noget i retning af: "Må jeg egentlig ikke se dit parti fra i dag?"

Kevin Spraggett spillede med i kandidatturneringen to gange.

Desværre har jeg også i Gibraltar oplevet, at en legende som Boris Spasskij blev fuldstændig ignoreret ved en præmieoverrækkelse af en gruppe unge turneringsvindere. De ignorerede fuldstændig hans venlige og opmuntrende bemærkninger og opførte sig som gribbe, der bare skulle have deres præmiechecks! Jeg er uden tvivl en gammel, sart og sur mand, men den form for skræmmende kulturløshed gjorde mig vred. Det var aldeles unødvendigt, at se Spasskij i den jævnt ydmygende situation.

Jeg havde en hyggelig aften med Spraggett. Jeg havde mange år tidligere boet på samme hotel som ham ved en turnering i Badalon, og var ret forbløffet over, at han åbenbart huskede det.

Den gang lå han nummer to i turneringen inden sidste runde, og vi i danskergruppen forsøgte at muntre ham op.

Han var nu ret sikker på, at han ville blive nr. 2, for som han sagde: "Når en bulgarer møder en rumæner, så …". Spraggett fik ret. Han blev nr. 2.

Jeg fortalte ham om en gammel Larsen-historie. Bent Larsen havde en gang i Frederiksborg Amts Avis skrevet, at en ung spinkel fyr, Kevin Spraggett, havde bedt om at få hans autograf.

Senere havde Larsen så læst et gennemarbejdet forslag fra Spraggett om, hvordan han syntes, at zoneturneringer og kandidatmatcher burde afvikles.

Det forslag lød åbenbart så fornuftigt, at Larsen rundede sit afsnit af med, at han måske næste gang han traf Spraggett, burde bede om at få hans autograf!

Aftenen sluttede lidt pudsigt, da Spraggett spurgte mig om min gamle klubkammerat Lars Nilssons karriere som rockmusiker(!). Nogle lange pauser kan forklares med, at man leder efter de rigtige ord på et fremmed sprog, men … Denne kunstpause blev nok lige lovlig lang, mens jeg fortvivlet overvejede, om der var tale om en af Nilssons sædvanlige røverhistorier, eller om der havde været tale om nogle sproglige vildmænd.

Jeg tror, at jeg fik sagt noget i retning af, at han fortsat var en af landets mest vidende personer om rockmusik og, at jeg mente, at han nu om dage mest skrev om musik fremfor selv at spille(!).

Down Under

En del skakspillere er nok klar over, at jeg har spillet med i en del turneringer i Australien. Faktisk har jeg for et halvt år siden – betalingen var en gammel, meget sjælden skakbog – skrevet en lang artikel til ACF Bulletin, der afslørede, at jeg er den eneste spiller, som har deltaget i de 10 seneste udgaver af Australian Open(!).

Min artikel blev i øvrigt så lang, at den måtte deles op i tre dele.

Mit kærlighedsforhold til australsk skak startede ved en tilfældighed, og min første Australian Open i hovedstaden Canberra var med længder den bedst organiserede turnering, jeg nogensinde havde deltaget i. Arrangørerne kræsede for os udenlandske gæster og tilbød os en masse ture.

Den eneste tur jeg afslog at deltage i, var en dag, hvor der skulle spilles cricket. Godt det samme.

En af mine mange gode venner FM Brian Jones var begyndt turneringen helt fantastisk, og han kunne efterhånden række ud efter en ret "sikker" IM-norm. Den blev imidlertid ikke til noget. Han gled angiveligt i græsset og fik på uheldig vis smadret sin albue og måtte udgå af turneringen. Han havde i flere år fortsat men af skaden.

Mit mest "kendte" parti fra alle mine australske turneringer er nok fortsat følgende nederlag fra Canberra 2001.

Henrik Mortensen og Guy West 18 år efter …

IM Guy West, Australien
Henrik Mortensen, Danmark
Orangutang / A00

1. b4
Han havde ikke lyst til at spille imod Skandinavisk.
1... Sa6
Jeg læste engang, enten i Schacknytt eller i Tidskrift för Schack, at det var det eneste træk, man ikke kunne spille imod 1. b4. Jeg har spillet det lige siden …

2. b5 Sc5 3. d4 Se6 4. e4 c5 5. d5 Sc7 6. c4 d6 7. Ld3 e5 8. dxe6 Sxe6 9. Lb2 Le7 10. Sc3 Lf6 11. Sge2 Se7 12. 0-0 Sd4 13. Sf4 g6 14. Kh1 Se6 15. Sfe2 0-0 16. f4 Sg7 17. e5 dxe5 18. Se4! Sef5 19. Sxf6+ Dxf6 20. fxe5 Dh4 21. Tf3 Le6 22. Dc2 Tfd8 23. Le4 Td7 24. Taf1 Tad8 25. Lc1 b6 26. Tf4 De7 27. Da4
Efter dette træk var Guy i alvorlig tidnød.
27... Sd4 28. Sc3 Lf5 29. Lxf5 Sdxf5 30. Sd5

30... Dxe5?
Jeg overså hans næste træk. Herefter var vi begge i alvorlig tidnød. Sandsynligvis havde det været tid for rettidig desperation med 30… Txd5!?
31. Te4! Da1 32. Tfe1 Se6 33. Lg5 Sxg5 34. Txa1 Sxe4 35. Te1 Sf2?
Nu bliver det for nemt for ham.
36. Kg1 Sd3 37. Te4?! Sb2 38. Dc2 Sxc4 39. Sf6+ Kg7 40. Sxd7, opgivet.
1-0.

Bortset fra genen ved at have tabt et parti til ham, så er han en fantastisk fyr, der hidtil har levet et fantastisk liv. Off topic: Han skriver nogle af verdens bedste nekrologer(!).

Partiet dukkede via IM Gary Lane op i British Chess Magazine, hvor han på munter vis beskrev os som lettere vanvittige. Så gik der et år til halvandet, pludselig fik jeg en mail fra Guy, som skrev, at han havde hørt fra en fjern onkel i USA om, at der i et skakblad havde stået, at han skulle være ved at blive vanvittig(!).

Australsk skak har en fantastisk "underskov" af underratede juniores, så i de fleste turneringer har jeg først flere år senere fundet ud af, hvor godt et resultat jeg rent faktisk havde lavet. Her følger et eksempel fra min foreløbig seneste Australian Open i Ashwood (Melbourne) 2018, hvor min unge modstander allerede havde prøvet at repræsentere Australien ved internationale turneringer:

Henrik Mortensen, Danmark
Xander Liebert, Australien

Vi er dybt inde i "evig tidnød". Jeg har et par bønder som kompensation for, at mine officerer ikke yder mere end højst nødvendigt. Og Lh2 minder vist lidt for meget om en såkaldt Grønlænderløber …
53. Sb4 Kg4 54. Sd5 Ld8
Han overser hovedtruslen.
55. Se3 mat.
1-0.

Den havde han tydeligvis ikke set. Problemisterne vil nyde den økonomiske mat.

Desuden har jeg gennem årene spillet flere Australian Day turneringer i Melbourne Chess Club. MCC er en af verdens absolut bedste skakklubber, og når landet ikke ligger under for COVID 19, holder de hver lørdag en fantastisk Allegro-turnering. Det er syv runder med betænkningstiden "13 plus 02". Styrkemæssigt er det uge efter uge rene begyndere, meget unge juniores og så ellers helt op til stærke titelholdere. I 2013 tabte jeg f.eks. – godt nok efter udmærket spil – til GM Igor Khenkin (Tyskland). Og så har jeg da besejret en del unge spillere, inden de blev titleholdere …

I begyndelsen af 2020 deltog min skakven Nils Hoffmann tre lørdage i træk i en Allegro. Jeg er sikker på, at han også giver de varmeste anbefalinger, hvis man skulle være på de kanter.

Løsning af diagramstillingen på side 80

20... De3+ 21. Kh1 Sg3+! 22. hxg3 Tf6 23. Opgivet.
Hvid kan ikke stille noget op imod det efterfølgende 23… Th6 mat.
0-1.

SKAKbladet
ISSN 0037-6043
Online: ISSN 2246-5774

116. årgang, nr. 3-2020.
Udgivet af Dansk Skak Union.

Redaktion:
Lars Schandorff og Jan Løfberg
att. Løfbergs Forlag
Svend Vonveds Vej 15
2300 København S.
Email: skakbladet@skak.dk

Indsendelsesfrist til nr. 4-2020
Deadline 1. november 2020
Udkommer medio december 2020
Uopfordret materiale aftales med redaktionen.

Abonnement og ekspedition
Danmark kr. 250 kr. pr. år inkl. moms og forsendelse.
Udlandet: kr. 350 år. år, inkl. forsendelse.
Bestilles hos Dansk Skak Unions kasserer (se nederst på siden).

Grafisk design og produktion
John Ovesen

Tryk
Bialostockie Zaklady Graficzne S.A.
Al. 1000-lecia P.P. 2
15-111 Bialystok – Polen

Næste nummer

Stormester Allan Stig Rasmussen vandt danmarksmesterskabet i 2019.
Foto: Thomas Vestergård.

DM i skak spilles for tredje år i træk i Svendborg
Skakbladets redaktion vil være til stede på Hotel Svendborg for at finde de både små og store historier på og uden for brættet.

Afslutning på Xtracon Skakligaen
Den afsluttende dobbeltrunde i Skanderborg giver svaret på fordelingen af guld, sølv og bronze samt hvilke to klubber, der skal forlade det fine selskab. Vi rapporterer fra skakligaen, der for sidste gang har XtraCon A/S som sponsor.

Hvis Skakbladet udebliver eller der er andre problemer med leveringen, så skriv til sales@skaksalg.dk

Dansk Skak Union

Bankforbindelse:
Danske Bank
reg. nr. 3409
kontonr. 0011548938

www.skak.dk

Dansk Skak Union

Formand: Poul Jacobsen, Poul Jacobsen, Brovangen 8, 5464 Brenderup.
Tlf. 40 83 36 16. Email: formand@skak.dk

Kasserer: Poul Guldbæk Olesen, Akelejevej 11, 8240 Risskov.
Tlf. 60 78 95 02. Email: kasserer@skak.dk

Udvikling: Arild Rimestad, Brøndbyvestervej 66C 1. -4, 2605 Brøndby.
Tlf. 42 26 04 66. Email: udvikling@skak.dk

Sekretær: Allan Erik Schmidt Andersen, Skjoldborgsvej 25, 8752 Østbirk.
Tlf. 61 55 18 21. Email: sekretaer@skak.dk

Organisation: Jesper Scherling Fris, Askevangen 68, 3450 Allerød.
Tlf. 28 89 09 97. Email: organisation@skak.dk

Ratingkartotek: Per Rasmussen, Stavdalvej 37, 3760 Gudhjem.
Tlf. 56 49 51 13. Email: ratingkomite@skak.dk

Afsender: Dansk Skaksalg ApS Hedemarksvej 11, 8340 Malling

POST PP DANMARK

Magasinpost SMP
ID-nr. 42197

Stormester Mads Andersen scorede 14 point af 18 i Online OL.
Foto: Thomas Vestergård.

Superscore på 1. bræt ikke nok

2. division blev endestationen for det danske landshold i Online OL. Danmark kvalificerede sig med nød og næppe fra 3. division, der blev spillet i løbet af tre dage fra 7.-9. august. Allerede ugen efter spilledes 2. division, hvor man på forhånd kunne regne ud, at de danske chancer for videre avancement var minimale. De første runder var oven i købet langt under forventning, men en god slutspurt reddede en 7. plads blandt 10 lande. Tyrkiet, Kroatien og Norge gik videre.

Mads Andersen spillede 1. bræt og gjorde det fortræffeligt. I 3. division scorede han 8½ af 9 og samlet blev det til 14 af 18 efter 5½ af 9 i 2. division. Jonas Bjerre var også godt scorende med samlet 10½ af 12.

Efter acceptable præstationer i 3. division kneb det derimod gevaldigt for de danske kvinder at komme på pointtavlen i 2. division. Ud af 27 spillede partier blev det kun til i alt 3 point.

Hvert hold bestod af seks spillere: to fra åben række, to kvinder, en herrejunior og en kvindejunior. Matchpoint talte forud brætpoint. I 2. division vandt Danmark to kampe og spillede en uafgjort ud af ni.